

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 11426

NANTAS, ODER, DER
GEKOYFTER MAN

Emile Zola

•

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

נאנמאם

— אדער —

דער געקויפטער מאן.

א רעאליסטישעם לעבענס-בילד.

— פון —

עמיר זאלא.

בעארבייט פון

ד. מ. הערמאלין.

פרייז 10 מענט.

היפרו פאבלישינג קאמפאני

87-85-83 קאנאל סטריט, ניו-יארק.

HEBREW PUBLISHING COMPANY.

83-85-87 Canal Street, New York.

1910.

דער געקויפטער מאן.

1.

דאס צימער, וואו נאנטאס, אונזער העלד, האט געוואָהנט נאכדעם וויא ער איז געקומען נאך פאריז, איז געווען אויף'ן לעטצטען שטאָק פון א-הויז אין דער ליללי גאס. דאס איז געווען אין אַ האַטעל. געבען דיעזען האַטעל, האט געוואָהנט דער באַראָן דאָנויער, וועלכער איז געווען א מיטגליעד פון דעם שטאַטס־ראַטה.

דיזעס הויז האט בעלאַנגט צום באַראָן, און ער האט עס אויסגעבויעט אויף א פלאַטין, וואס איז פריהער געווען בעזעטצט מיט אלטע הייזער.

ווען נאנטאס האט זיך אָנגעלעהנט אויף'ן פענסטער פון זיין צימער אין האַטעל און ארויס געקוקט, האט ער געקענט זעהען דעם עק פון דעם האַטעל־גאַרטען וואו עס האבען געוואַקסען אייניגע שעהנע בוימער און פון זיך געוואָרפען א ברייטען שאַמען.

ווייטער, איבער דיזען בוימער, האט מען געקענט זעהען א היבשען מהייל פון פאריז, און מען האט זיך דערבייא געקענט מערקען דעם טייך סעיף, דיא טילעריעס, דעם לואווער, גרויסע רייהען האָזען און א גאַנצען ים מיט דעכער וואס האבען זיך אויסגעברייטעט ביז צום בית־עלמין פון פער־לאַשען.

דאס צימערל וואו נאנטעס האט געוואָהנט, איז געווען א מין דאָך־שטיבעל מיט געבינדענע ווענט און א פענסטער אין דאָך. נאנטאס האט דאס אויסגעבילירט גאַנץ איינפאַך; ער האט אַהין אריין געשטעלט בלוז א בעט, א טיש און א ביינקעל.

ווען ער האט אנפאנגט געדונגען דאס צימערל, האט ער געהאט דיא אַבזיכט דאס אויסצומעבילירען גאַנץ געוועהנליך, ווייל ער האט דאס בעטראַכט בלוז אויף דערווייל, און עס איז בייא איהם ניט געווען קיין אונטערשיעד וואו ער וואָהנט, אַבי דאָרט צו פערברענגען זיין לעערע צייט ביז ער וועט טרעפען זיין גליק.

עם האם איהם ניט געקומען דאס שמוציגע און פערשמירטע פאפיר אויף
דיא ווענט, דיא פעררויכערטע סמעליע און אויף ניט דיא טהאטזאכע, אז דאָרט
איז אפילו ניט געווען וואו פייער צו מאַכען.
ווען ער פלעגט זיך אריין לייגען אין בעט געגענאויבער דעם לואוער און דיא
טילערעס, האט ער בייא זיך געטראַכט, אז ער איז גרייך צו א נענעראל, וועלכער,
זייענדיג אויף'ן וועג, שלאָפּט ער סאי וואו עס איז, ביז ער וועט פּערטיגען דעם
קריען.

דיא געשיכטע פון נאנטאס'ן, איז א גאנץ קורצע. ער איז געווען דער זוהן פון
א מויערער אין מאַרסיי, און ער האט שטודירט אין גימנאזיום. פאַר א מויערער'ס
א זוהן, איז אפילו שוין געווען אביסעל צו פיעל ער זאָל ווערען א גימנאזיום סטודענט,
נאָר אין דעם האט זיך שוין זיין מוטער אינטערעסירט, וועלכע האט אימער בער
הויפטעט, אז איהר זוהן מוז און זאָל ווערען א געבילדעטער מאַן און ניט קיין בעל-
מלאכה.

עס איז זעלבסטפערשטענדליך, אז דיא עלטערן, זייענדיג ארעם, האבען זיך
שווער און ביטער געפלאַנט אום צו קענען אויסהאלטען זייער זוהן אלס סטודענט.
זייא האבען געשפּאָרט פון דיא מיילער, אבי איהם צו זעהען דורכנעהען דאס
גימנאזיום. אָבער באלד נאכדעם איז נאנטאס'עס מוטער געשטאַרבען, און דיא
חלומות פון ווייטער שטודירען האבען זיך אויסגעלאָזען. ער איז געצוואונגען געווען
צו אַקצעפטירען א קליינעם פּאָסטען אין א געשעפט, וואו ער האט אנפאנגס זעהר
וועניג פּערדיענט.

אזוי זיינען אָבער פּאָראיבער נאנצע 12 יאָהר און ער האט זיך דאָרט אָנגע-
פלאַנט ביז דאס לעבען איז איהם נמאס געוואָרען.

ער וואָלט צוואַנציג מאל פּערקאָזען דיעזען פּאָסטען, ענטלייפּען וואוהין דיא
אויגען וועלען איהם טראָגען, אָבער זיין אלטער און קראַנקער פאטער האט איהם
געהאלטען דאָרט צוגעבונדען וויא מיט קייטען. נאנטאס'עס פאטער איז געמליך
ארונטער געפאלען פון א געביידע וואו ער האט געאַרבייט, און ער האט זיך צו
בראָכען עטליכע גליעדער. דאס האט אויפגעהאלטען דעם יונגען מאַן אזוי לאנג
אין מאַרסיי. ער איז געצוואונגען געווען צו בעזאָרגען דעם אלטען מיט אלעס
מעגליכע און ער האט ניט געקענט געהען זוכען קיין בעסערעס.

אין איין אבענד, אהיים קומענדיג פון דער אַרבייט, האט ער געטראָפען דעם
אלטען און קראַנקען פאטער, ליגענדיג טויט, און דיא לולקע, נאך וואָרעם פון
רויכען, איז געלעגען געבען איהם.

מיט דרייא טעג שפעטער, האט'נאנטאס אלעס פערקויפט פון הויז און און אויך געפאָהרען נאָך פאָרז מיט 200 פראַנסק אין זיין קעשענע, אום צו זוכען זיין גליק.

פאָרז 1 דיעזעס איינע וואָרט אין געווען פול מיט דיא רייכסטע פאָנטאזיען פיר דעם יונגען מאן, ער האט געדישט/ענט זיין מוטער'ס האַרטגעקויפטי אום צו שטייגען און עררייכען א הויכע שטופע. ער איז געווען, אין אלגעמינעם, א מענטש פון א שנערען ענטשלוס מיט איין אייזערנעם ווילען. ווען ער איז נאָך געווען גאנץ יונג, האט ער שוין געזאָגט איבער זיך אליין, אז ער איז א מאכט.

מען האט איהם זעהר אָפט אויסגעלאכט, אָבער דאס האט איהם ניט ענט'מוטחיגט, און ער פלעגט ניט נאָר איינמאל ווידערהאָלען :

„יא, יא, איך בין א מאכט; איהר וועט זעהען, וואָרט, דיא צייט וועט קומען, ווען איך וועל בעווייזען מיין מאכט.“

אפילו שפעטער, ווען ער האט שוין געטראָגען דעם אלטען שוואַרצען אנזוג, צערריסען אין א פאָאר ערטער, האט ער נאָך אימער געזאָגט דיעזעלבע ווערטער, און ווען זיינע בעשאַנטע האבען דאס געהערט, האבען זייא אויפגעצויגען מיט דיא אקסלען און זיך געטראכט: „ער איז א פערריקטער פאָנטאסיסט.“

אָבער נאנטאס איז געבליעבען בייא זיינעם, אז ער מוז נאָר אמאל איבער קעהרען דיא וועלט. ער האט זיך אזוי לאנג איינגעביידעט, אז ער איז א מאכט, ביז ער האט אָנגעהויבען אליין צו גלויבען, דאס ער בעזיטצט דיא גרעסטע פעהיגקייטען. קיין זאָך האט פאר איהם עקזיסטירט, אויסער דער פאָנטאזיע פון זיין טאַלענט, און ער איז געווען איבערצייגט, אז דער שטארקער און מעכטיגער מוז זיינען, טראָץ אלע הינדערניסע פון דעם שיקזאל. ער האט בעהויפטעט, אז פאָר א פעהיגען מענטשען, איז גאנץ נענג, ווען ער האט דעם ווילען און דיא קראַפט. דאס איכריגע, וויא צו עררייכען דעם ציעל, מוז קומען פון זיך אליין.

אמאל, אין א זונטאג, ווען ער איז געגאנגען שפאצירען אין א גאָרטען געבען מאַרסייל, האט ער זאָגאר געשפירט, אז ער איז א זשעניע. עפעס האט ער געפיהלט א מין קראַפט אין זיין זעניע, וואס האט איהם געדרונגען און געצוואונגען ער זאָל אזוי דענקען איבער זיך. ער פלעגט אהיים קומען צו זיין קראַנטען פאטער עסטען זיין טעלער קאלטע קארטאָפּעל, און זיך טראכטען, אז עס מוז נאָך קומען א צייט, ווען ער זאָל צוריק בליקען צו אזא פערגאַנגענהייט מיט א שמייכעל פון בעוואונדערונג, זיך אליין פּרעגענדיג: „קוק וואס עס איז אמאל געווען, און זעה וואס עס איז יעצט — וויא געפעלט עס דיר?“

ווען נאנטאס האט צום ערשטען מאל בעטרעטען דיא שטיינער פון דיא פארזיער נאסען, האט ער זיך פאָרגעשטעלט, אז יעמט האט ער נאר ניט וואס צו טהון, בלויז אויסשטרעקען זיינע הענד און אקצעפטירען א וויכטיגען פאָסטען, פון וואנען ער וועט שוין שטייגען העכער און העכער. ער האט אויך ניט געוואָלט ווארטען און שוין אָנגעפאנגען דעם קאמפף פיר זיין שפעטערדיגע גרויסקייט.

ער האט געהאט אייניגע רעקאָמענדאציע־בריעף נאך פארזי, און ער האט זיך זעלבסט אָבעליעפערט; דאן האט ער בעזוכט אייניגע לייטע פון זיין שטאָרט, האָפּענדיג דורך זיך צו בעשטייגען דיא ערשטע טרעפּ צום גליק; אָבער זיין פאנטאזיע האט געקריענען זעהר א שווערען קלאפּ. ער האט זיך באַלד איבער־צייגט, אז דיא רעקאָמענדאציע־מיט דיא בעקאָנטע, האבען אַלע נאר ניט ווערטה און יעדער קוקט אויף איהם וויא אויף א נומעל־אָזע בריאת. א מאָנאט איז אזוי פאָר־איבער, און קיינער האט זיך אויף איהם ניט געוואָלט אומקוקען.

איינער האט געענטפערט, אז ניט דאמאלס איז דיא פאסענדע צייט; א צווייטער האט זיך ענטשולדיגט דערמיט, דאס ער איז אביסעל צו שפעט געקומען און א דריטער האט איהם געהייסען ווארטען. אייניגע וויעדער האבען גלאט פער־שפראַכען און קיין וואָרט געהאלטען.

אָבער אזוי וויא 200 פראַנקס זיינען ניט פיעך געלד, איבערהויפט פאָר אזעלכען וואס זעהט אין זיך א קינפטיגען מאָנארך, איז שנעל לעדיג געוואָרען זיין טאשע. ווען ער האט זיך אַרום געקוקט וויא ער האַלט מיט זיינע פינאַנצען, האט ער דערזעהען, אז ער האט ניט מעהר וויא 20 פראַנקס צוריק געבליעבען.

ער האט אויסגערעכענט, אז ער מוז נאך האבען געדולד א מאָנאט, און פון דיעזע צוואַנציג פראַנקס מוז ער ביז אַהין לעבען, עסען, טרינקען און אַרום געהען פון פריה־מאָרגען ביז שפעט אין דער נאַכט איבער פארזי.

אָבער בעקלאָגען זיך נימט ניט און ער האט אויך ניט געהאט פאָר וועמען זיך צו קלאָגען. ער האט אַלזאָ געליטען און געשוויעגען. ער האט אימער געלעבט מיט דער פאנטאזיע פון דער צוקונפט.

אבענר, ווען ער פלעגט אַהיים קומען, ערמיעדעט און מיט לעדיגע הענד, האט ער זיך ניט געשפירט ענטמוטהיגט, אָבער א שטילער און נייגענדער צאָרן איז אין איהם ענטשטאַנדען. ער האט בעטראַכט דאס שיקואַל אַלס בלינד און אונ־גערעכט.

„סטייטש, איך, נאנטאכ“, האט ער זיך געטראַכט, „וועלכער בעזימט אזוי

פיעלע פעהינקייטען, זאָל דאַרפֿען אזוי לאַנג וואַרטען אום מיין טאַלענט אויס־
צואיבען !”

אַבער, וויא עס שיינט, איז נאַנטאס שוין ניט דער ערשטער און אויף ניט
דער לעצטער וואס בעקלאַנגט זיך אזוי אויף'ן שיקזאַל. עס איז איין אַלטע געשיכטע,
אז דאס שיקזאַל איז בלינד און פערקריכט אָפטמאל אהין וואו עס פאַסט ניט.

אין א פאַרנאַכט איז נאַנטאס אהיים געקומען אָהנע ער זאָל האבען עפעס
געגעסען. ער האט אויפגעגעסען זיין לעצטעס שטיקעל ברויט נאך מיט איין אבער
פריהער. ער האט מעהר קיין געלד ניט געהאט, און ער האט אויף ניט געוועהן
קיין איינציגען פריינד, בייא וועמען ער זאָל זיך קענען עפעס אויסבאָרגען.

אין דרויסען האט גערעגענט א נאַצען טאָג און עס איז געווען ניט קאַלט.
נאַנטאס איז געוויין דורכגעווייקט ביז צום לייב פון דעם רעגען. ער איז געווען אין
בערסי, דאן אין מאָנטמאַרטער, וואו מען האט איהם געזאָגט, אז ער קען געפינען
בעשעפטיגונג. אָבער אין בערסי האט ער ערפאָהרען, אז איין אַנדערער האט שוין
פערטרעטען דעם פלאַטיץ, און אין מאָנטמאַרטער, וואו מען האט יא בעדאַרפט א
מענשען, איז זיין האַנדשריפט ניט געפעלען געוואָרען. צום שליס־מול, האט נאַנטאס
געהאט זעהר א שלעכטע האַנדשריפט, און ער האט זיך מעהרערע מאל געטראַכט,
אז דאס איז א צייכען פון א זשעניע. אָבער זשעניע אהין, זשעניע אהער, אין מאָנט־
מאַרטער האט מען געזוכט א שעהנע האַנדשריפט און מען האט פון זיין זשעניע ניט
געוואָלט וויסען

אנפאַנגס האט ער אפילו געטראַכט ניט אָנצונעהמען קיין געוועהנליכען
פאַסטען, אָבער לעצטענס איז ער שוין צופריעדען געווען אירגענד עטוואס צו אַק־
צעפמירען, אבי פאָרלויפיג עפעס צו האבען ביז ער וועט עררייכען זיין גליק. אָבער
ער האט דאס אויך ניט געפונען.

פאָרלויפיג האט ער פערלאנגט ברויט, אָדער עפעס מיט וואס צו לעבען אין
פאָריו, און דאן זאָל ער אנפאַנגען צו בויען זיין העררליכע געביידע פון דער דער־
קונפט, ארויף לייגענדיג שטיין אויף שטיין.

יא, דאס האט ער פערלאנגט, פאָרלויפיג, נאָר עס איז דאָך ניט געווען. ער
האט שפאַצירט לאַנגזאַם פון מאָנטמאַרטער צוריק נאך דער ליללי נאַס און זיין
הארץ איז געווען שטאַרק פערביטערט.

עס האט שוין אויפגעהערט צו רעגענען, און דיא איילענדע מענשען ארויף
טראַטואר האבען איהם געשמויסען און געשטופט פון אלע זייטען. דאן איז ער

פלוזלינג געבליעבען שטעהען געבען א וועקסעל-באנק געשעפט, און זיך בעטראכט א הויפען מיט גאלד-שטיקלעך ליענטנדיג אין פענסטער.

"אך ו" האט ער זיך געטראכט, "בלויז 5 פראנקס וואלט מיר פיעללייכט יעמט גענוג געווען, אום איה זאך שפעטער קענען ווערען העררשער איבער אלע דינע מענשען! מיט 5 פראנקס, ווי עס איז, קען מען דאך שוין אָבלעבען א וואָך!"

אזוי דענקענדיג און טראכטענדיג, איז פלוזלינג פארבייגעפאָהרען א דראַשקע. דיא רעדער זיינען אריין אין רינשטאָק און געגעבען א שטארקען שפּריטץ מיט בלאָמע און וואסער, וועלכע האבען געטראָפּען נאנטאָס'ן גלייך אין געזיכט. ער האט אויפגעשוידערט פאר צאָרן, אָבער זיך בערוהענדיג אביסעל, האט ער ביטער געשמייכעלט און געמורמעלט:

"דאס שיקזאך האט מיר נאך יעמט אָנגעשפּיענען אין פנים."

ער האט ארויס גענומען זיין טאשענטיכעל און זיך אָבגעווישט דאס געזיכט. דאן איז ער ווייטער געלאָפּען שנעל, קריצענדיג מיט דיא צייהן. ער האט צוזאמען געדריקט זיינע פּויסטען און קוקענדיג אויף דער מענגע מענשען, איז איהם אָנגעד קומען א כוסט, זיך צו ווארפען אויף זיין שלאָגען וועמען ער וועט טרעפען, און זיך נוקם זיין אן דעם בלינדען שיקזאל.

אָבער ער האט עס ניט געטהאָן, ווייל, נאך אַלעמען, איז ער ניט געווען אזוי דום, ניט צו פערשטעהען, אז דאס וועט איהם גאר ניט העלפען.

וועלענדיג אַריבער געהען דיא גאס, האט איהם א קאר שיער איבערגעד פאָהרען אין עק פון דער ריסעליע שטראסע.

ווען ער איז ענדליך צוגעקומען צום האַטעל, איז ער שנעק ארויף געלאָפּען דיא טרעפען, אריין אין זיין צימער, און וויי א פּערוואונדעמע חיה, האט ער זיך א וואָרף געגעבען אויף'ן בעט און וויעדער אמאל קריצענדיג מיט דיא צייהן, האט ער געפּלּוכט דיא גאַנצע וועלט. ער האט דאן געבליקט אויף זיין בעשמוצעטען ראָק און הויזען און צו דעם וואסער וואס איז אָנגערונען אויף'ן פּויסטבאָדען פון זיינע גאַסע קליידער.

"פּערפּלּוכט ו פּערפּלּוכט ו" האט ער געברומט.

יא, דינעזעס מאל, האט ער זיך געטראכט, האט שוין פון אַלעמען גענומען איין ענדע, און אנשטאט דעם פריהעריגען מוטה, האט יעמט איינגעטרעטען פּער צווייפּלונג.

נאנטאס האט אָנגעהויבען צו דענקען וועגען זעכסטמאָרד.

„דאס שיקואל איז בלינד און אונבארמהערציג, האט ער זיך געטראכט, און עס האט ניט ווערטה דיא מיה צו לעבען.“
 אבער שטאָלץ איז ער נאך איסער געווען, און ער האט זיך פאָרגעשטעלט, אז דערמיט וואס ער וועט בעגעהען זעלבסטמאָרד, וועט ער נעבן גאנץ פארזיך פאָרזיך פאָרזיך אין פנים.

„צו זיין א מאַכט“ האט ער געמוזטעלט, „אזא מאַכט וויא איך בין, און עס זאָל זיך ניט געפינען אין לעבעדיגער מענש אין אזא גרויסער שטאָרמ, ער זאָל וויסען פון מיין צושטאנד און מיר אויסבאָרענען 5 פראַנקס | דאס איז א געמינע בעליידיגונג, א ניעדערערעכטיקייט!“
 ער האט געווימתעט פאר צאָרן, דאָן, בליקענדיג צו זיינע שטארקע הענד, האט ער זיך בעדייערט.

וויקליך, אזעלכע שטארקע און מעכטיגע הענד, בערייט אלעס צו טהון, און גאר ניט צו געפינען.

עס האט זיך איהם געדאכט, אז ער וואָלט געקענט אויפהייבען א וועלט מיט זיין שפיטץ פינגער. און דאָך, האט ער זיך געזעהען זיטצענדיג אליין, אין א קליין צימערל, מאַכטלאָז און שוואַך גענען דעם אונבארמהערציגען שיקואל.
 ער האט בייא זיך אויסגעזעהען וויא א ווילדער לייב אין איין אייזערנער שטיין.

אָבער ער האט זיך באלד בערוהינט, ווייל ער האט איינגעזעהען, אז דער טויט אריין איז דער איינציגער אויסוועג, און זייענדיג טויט, האט ער געוואוסט, הערט אויף כעס, פערדרוס און שטרעבונג.

ווען ער איז נאך געווען א קליין אינגעל, האט ער זיך עראינערט, האט ער געהערט א געשיכטע פון א בעריהמטען ערפינדער, ווערבער האט צוזאמענגעשטעלט א מערקווירדיגע מאַשין, און אין א טאָג, האט דער ערפינדער געכאַפט א האַמער און צערשטעמערט דיא מאַשין, בלויז דאָפיר, ווייל דיא וועלט האט זיך געצייגט צו גלייכנעלטיג פיר זיין אַרבייט.

„גוט, גוט,“ האט נאנטאס געמוזטעלט, „איך בין גראַדע וויא יענער ער פינדער, אין מיר לענט דיא קונסטפאָלע מאַשינערייא, וואס דיא אַדיאָמישע וועלט וויל ניט אנערקענען. דיא קונסטפאָלע מאַשין אין מיר, איז מיין געהירן, און איך וועל דאס יעמט צערשטערען, דאָרט...“

ער האט זיך דערבייא אָנגעבויגען ביים פענסטער און אַרויס געקוקט אין דרויסען. זיין בליק איז געפאלען אונטען צום טראָטואַר, וואו דיא שטיינער זיינען

געווען הארט, און ער האט זיך פאָרנעשטעלט, ווען ער זאָל זיך אַרונטער וואַרפען פון פענסטער, וועט ער אַקוראַט פאלען מיט זיין געהירן-מאַשין אויף דיא שטיינער און ער וועט צערשמעטערט ווערען.

„גוט, גוט,“ האט ער ווייטער געברומט. „אַזוי מוז עס זיין, ווען דיא לומפּינע מענשען ווייסען ניט וויא אַנצוּערקענען מיין ווערט.“

דיא זונן האט דאמאלס גראַדע געהאַלטען אין אונטערגעהען און אַרויס גע- שיינט פון צווישען דיא וואַקען איבער דעם האָטעל דאנווער. דיא געלע בלעטלעך פון דיא בוימער זיינען בעלייכטעט געוואָרען פון דיא גאַלדענע זונענשטראַהלען, און גאַנצאַס האט זיך דאס אַלעס פאָרנעשטעלט גלייך וויא דיא וועלט זאנט איהם „אַדיע.“

ער האט בעשלאָסען צו שטאַרבען און ער האט געוואָלט האבען אַ לייכטען טויט. ער האט זיך אַלץ מעהר אַרויס געבוינע פון דעם פענסטער און איז שוין געווען דערבייא ער זאָל זיך אַרונטער וואַרפען. אָבער פלוצלינג, האט עס איהם אַביסעל אויפגע- שוידערט, זיך דערמאָהנענדיג וויא אונאַנגענעהם אַזאַ טויט מוז זיין.

„פע, אבשיליך,“ האט ער געמורמעלט, „צו בעגעהען אַזוי זעלבסטמאָרד. וויא, צום טייפעל, האט דאס ניט א מענש א רעוואָלווער זיך אריין צו יאָגען אַ קוגעל אין געהירן? עפעס זעהט דאס אויס אַביסעל מעהר אַנשטענדיג. וויא איז דאס ניטאַ אַביסעל ניפט — צום טייפעל...“

בליקענדיג אַזוי אַרונטער, האט ער בעמערקט, אויפ'ן טראָטואַר, פארביי געהענדיג א יונגע דאַמע מיט זעהר שעהנע האַר. ער האט דיא דאַמע שוין עטליכע מאל געזעהען, און איהרע העררליכע פיגור מיט איהרע שטאַלצע שריט, האבען צו געצויגען זיין אויפמערקזאַמקייט.

ער איז ניט געווען ראָמאַנטיש געזאַגען; ער איז שוין אויך פאָראַיבער יענע יאָהרען, ווען דיא יונגע לייט טרוימען פון גרויסאַרטיגע יונגע דאַמען, וואס זאָלען קומען און זייא גליקליך מאכען מיט זייער ליבע. דעננאך, האט איהם דאס שעהנע געזיכט פון דיזער דאַמע, גראַדע דאמאלס, אַזוי פּעראַינטערעסירט, אַז ער האט אויף איין אויגענבליק פּערגעסען אן זיין זעלבסטמאָרד-אידעע.

וויא קען זיא הייסען? ווער איז זיא?

אונטערדעסען האט ער וויעדער אמאל צוזאַמענגעדריקט זיינע פריסטען און געקריצט מיט דיא צייהן, ווייל ער האט געשפירט א געוואַלטיגען האַס געגען אַלע לייטע פון דעם האָטעל, וועלכע ער האט בעמערקט לעבענדיג אין גרעסטען לוקסוס.

„אך ו“ האט ער געברומט, „איך וואָלט מיך פּערקויפט צו אירגענד יעמאַנד, וועלכער וואָלט מיר געהאַלפּען צו בעשטייגען דיא ערשטע טרעפּ צו מיין גליק ו“

ער האט פּיטל נאכגעדענקט איבער דער אידעע פון פּערקויפען זיך. ער האט זיך פּאַרגעשטעלט, ווען עס זאָל זיין אירגענדוואו א פּראָצענטניק, וואס זאָל באַרען געלד אויף מאַכט און ענערגיע, וואָלט ער זיך אליין פּערמשכּוּט.

אין זיין פּאַנטאַזיע האט ער זיך פּאַרגעשטעלט פּערשיעדענע בילדער: ער האט געזעהען א פּאַליטיקער וואס איז איהם געקומען אַבקויפען פאַר זיינע א ווערק־ צייג; א באַנקיער וואס וויל אויסניטצען זיין פּערשטאַנד און שאַרפּזינגקייט און נאך אַנדערע.

יא, ער איז געווען בערייט אַלעס צו טהון, אַלעס צו אָפּפּערן, עהרע, קראַפּט, מאַכט און אויס דויער, אבי ער זאָל קענען עררייכען זיין ציעל.

פּלוצלינג איז איהם פּאַרגעקומען דיא אידעע פון פּערקויפען זיך צום טייפּעל.

ער האט אפילו אין טייפּעל ניט געגלויבט, אָבער דאָך, ווער ווייס, אזוי פּיעקע מענשען בעהויפטען, אז עס גיבט א טייפּעל, פּיעללייכט איז ער טאַקי דאָ.

„דער טייפּעל ו“ האט ער אויסגעשריען, „זאָל זיין דער טייפּעל ו אָבער וואו איז ער?“

דאן האט ער זיך דערמאָהנט, אז דאס אַלעס איז א פּוסטע נאַרישקייט, און דיזעז אַלע, וואס וואַרמען אויף טייבעלעך פון דעם הימעל אָדער פון דער העללע, וואַרמען אזוי לאַנג ביז זייא קראַפּירען פאַר הונגער.

ער האט מורא געהאט זיך זעלבסט צו בעשולדיגען אין פּייגהייט, און ער האט וויעדער אמאל אָנגעפּאַנגען צו טראַכטען וועגען זעלבסטמאָרד.

„נו, וואס קען מען טהון?“ האט ער זיך געטראַכט, „ווען עס איז נישטאָ קיין אַנדער מיטעל, איז אַרונטער וואַרפען זיך פון פענסטער, אויך גוט.“

ער האט דאן בעשלאָסען צו וואַרמען ביז עס וועט פּינסטער ווערען, און דאן זאָל ער זיך אַרונטער וואַרפען.

מיט דיזעז געדאַנקען און פּלענער, האט איהם דיא מיעדקייט בעזייגנט און ער איז צוריק געפּאַלען אין א שטודעל שרעקליך פּערמאַטערט. ער איז אזוי איינגע־ עלאָפּען, זיין שלאָף האט ניט לאַנג געדויערט, דען עס איז נאָך ניט געווען שטאַרק

פינסטער, ווען ער האט דערהערט שטימען נעבען זיך. דיא האַטעל דיענערין, וועלכע האט אַכטונג געגעבען אויף זיין צימער, האט אריין געלאָזען א דאַמע אין זיין צימער.

דיא דיענערין האט זיך ענטשולדיגט מיט דיעזע ווערטער:
"מיין הערר, איך האב מיר גענומען דיא פרייהייט אריין צו וויזען אַהער..."

נאָר אזוי וויא זיא האט געזעהען, אז עס איז פינסטער אין צימערל, האט זיא זיך ועלכט אונטערבראַכען און איז ארויס געלאָפען ברענגען א ליכט. עס האט אויסגעזעהען, אז זיא האט געקענט דיא פערזאָן, וועלכע זיא האט בער גלייטעט.

"בלויבט דאָ," האט זיא דאָן געזאגט ווען זיא האט אריין געבראַכט א ליכט, ניצמאַנד וועט אייך שמערען."

נאַנטאס, וועלכער האט ערוואכט מיט א צימער, האט געבליקט צו דער איינטרעטענדע דאַמע, מיט ערשטוינען. ער האט זיא נאך אין זיין לעבען ניט געזעהען. זיא האט דערווייל אַרונטער גענומען דעם שלייער פון איהר פנים. זיא האט אויסגעזעהען פון א יאָהר פינגער-און-פערציג, ניערדיג, זעהר פעט מיט א רונדעס און ווייכעס געזיכט, וואס האט אָנגעצייגט זעהר וועניג זאָרען אין איהר לעבען.

נאַנטאס האט פראָבירט זיך צו דערמאָהען טאַמער האט ער זיא ערניץ געזעהען, אָבער ער האט זיך אום קיינעם פרייז ניט געקענט עראינערן.

ער האט זיך ענדליך אויפגעהויבען און איהר אָנגעבאַטען דעם איינציגען שמוהל וואס ער האט געהאט צום זיטצען. זיא האט איהם אָנגעקוקט און געענטפערט:

"מיין נאַמען איז מאַדמאַזעל שין... איך בין געקומען, מיין הערר, אין זעה א וויכטיגע אָנגערעגענהייט."

זיא איז שוין אפילו געווען אַביסעל צו אַלט פיר א פרייליין, אָבער נאַנטאס האט זיך ניט געוואונדערט דאָרעבער. אין פאָרז איז ניט קיין נייעס צו הערען וויא אַזעלכע פרויענצימער און נאך עלטערע רופען זיך מאַדמאַזעל.

נאכדעם וויא זיא האט זיך געזעצט, האט ער זיך אויך צוגעשפּאַרט בייא דער זייט פון זיין בעט. מאַדמאַזעל שין'ס נאמען, האט איהם פאַרלוּפּיג נאך נאר ניט דערזעהלט און ער האט געוואַרט אויף א ווייטערע ערקלאַרונג. ער האט אויף בעשלאָסען צו זיין געדולדיג און אויסהערען וואס זיא האט איהם צו זאָגען.

זיא וויעדער, האט אויסגעזעהן זיך ניט צו איילען; זיא האט געבליקט ארום אין קליינעם צימער און האט אביסעל געזעגערט, גלייך וויא עס וואלט איהר געווען צו שווער ארויס צו ברענגען וואס זיא האט איהם מיטצוטהיילען.

ענדליך האט זיא געשפראכען אין זעהר א צארטער און ווייכער שטימע און אויסציהענדיג כמעט יעדעס וואָרט. זיא האט אויף זעהר אַפּט געשמייבעלט.

„מיין הערר,“ האט זיא אָנגעפאָנגען, „איך בין געקומען צו אייך אלס אַ פריינד... מען האט מיר מיטגעטהיילט איבער אייך, אז איהר זיט זעהר איין עהרענדיג האפטער און אנשטענדיגער יונגעמאן. איהר וועט מיר ענטשולדיגען און מיך ניט רעכענען פאַר קיין שפּיאָן, ווען איך האב איבער אייך נאכגעפרעגט. דיא אורזאכע, ווארום איך האב איבער אייך נאכגעפרעגט, איז געווען, ווייל איך האב אין אייך דיא גרעסטע אינטערעסע און איך בין פעסט ענטשלאָסען אייך צו העלפען.“

נאנטאס האט צו איהר געבליקט מיט זיינע גרויסע און ערשטוינימע אויגען; ער האט געוואָקט אויפציהען מיט דיא אקסלען, אָבער ער האט עס ניט געד טהאָן.

„איך ווייס,“ האט זיא פאַרטגעזעצט, „וויא שווער און ביטער איהר האט זיך לעצטענס געפלאָגט. איך בין בעקאנט דערמיט, וויא מוטחיג איהר האט געד קעמפּט אום צו קריעגען אפּאָסטען, און איך ווייס אויף פון אייער געגענווערטיג ר פערצווייפעלטער לאַגע, נאך אזוי פיעלע אנשטרענונגען... ענטשולדיגט מיר נאך אמאל, מיין הערר, ווארום איך האב געוואָגט אזוי איינצודרינגען אין אייער פריוואט לעבען. איך שווער אייך, אז בלויז מיין סינפאטחיע...“

אונגעזאכטעט דארויף וואס נאנטאס איז געוואָרען נייגערדיגער און אונגעד דולדיגער מיט יעדען וואָרט וואס זיא האט דערזעהלט, האט ער זיא דאָך ניט אונט טערבראָכען. ער האט בלויז געטראכט, אז דאס אלעס וואס זיא ווייס, האט זיא וואהרשיינליך ארויס געקריעגען פון דער האַטעדיענערין.

וועהרענד איהר שפרעכען, האט ער בעמערקט, אז זיא וויל אלץ זיין העפליך און אנשטענדיג, און וואס זיא האט אין זינען פאַרזולענען, וויל זיא עס זאָגען אזוי שעהן וויא נאָר מעגליך.

„מיין הערר,“ האט זיא ווייטער געזאָגט, „איהר זיט אַ יונגער מאן מיט אַ גלענצענדער צוקונפט פאַר אייך. יא, יא, איך האב מיר ערלויבט אויף אויפצו פאָסען אויף אייער ענערגיע, און איך בין געווען ערשטויניט צו זעהן אייער שטאַנד האַפּטניקייט און געדולד אין מיטען פון איין אונגליק נאָרין צווייטען. מיט איינעם

וואָרט, מיט אייער געדולד, דאָכט זיך מיר, אז איהר וואָלט געקענט זעהר ווייט
געהן, זעהר פיעל ערדייכען, ווען יעמאנד זאָל אייך נאָר אויסשטרעקען א העלפענדע
האַנד..."

זיא איז וויעדער אמאל שטיל געבליעבען און געווארט צו הערען עפעס א
וואָרט פון איהם.

נאנטאָס האט גערעכענט, אז זיא איז געקומען איהם אָנצוביעטען א
פאָסטען.

"יאה, יאה, מאַדאם," האט ער געזאָגט, "איך בין בערייט אלעס צו אַקצעפּט־
טירען, ווירקליך אלעס, ווייל, לויט וויא איך הער, ווייסט איהר שוין פון מיין צר
שטאַנד."

א צופריעדענער שמייכלעך האט זיך בעוויעזען אויף איהרע ליפּען, און זיך
בענטצענדיג מיט דער געלענענהייט, האט זיא געפרעגט :

"וויא, צום ביישפיעל, וואָלט עס געווען, איך זאָל אייך פאָרשלאגען איהר
זאָלט הייראַטהען?"

נאנטאָס האט געמיינט, אז מאַדמאַזעל שין וויל זיך אליין זיין א שדכן'טע.
ער האט זיא אָבגעמאָסטען מיט זיינע אויגען, און אָבוואָהק זיא האט אויף איהם
ניט געמאכט קיין זעהר גוטען איינדרוק, האט ער זיך געטראַכט, אז פאַר נויט,
הייראַטעט מען אויך אזא פעטע פרויענצימער.

ער האט אָבער אונטערדעסען בעמערקט :

"הייראַטהען! מיין גאָט, דאס איז א שעהנע געשיכטע? ענטשולדיגט מיר,
מאַדמאַזעל, ווער וועט דאס וועלען הייראַטהען מיט אזא שליס־מוז וויא איך בין?
דאס קען נאָר זיין עפעס איין ארמעס מעדכען, און דאָן איז עס נאך ערגער, ווייל
איך וועל זיא ניט קענען ערנעהרען."

"אָה ניין," האט זיא געענטפערט לאַכענדיג, "גראַדע אומגעקעהרט, א רייכעס
מעדכען, זעהר רייך, און דערצו זעהר שעהן. זיא שטאַמט פון זעהר א וויכטיגער
פאַמיליע, וועלכע וועלען אייך געבען אין דער האַנד מיט אלעס מעגליכע אום איהר
זאָלט קענען ערדייכען דיא העכסטע שטופע."

נאנטאָס האט פריהער געלאַכט, נאָר יעטצט איז ער פלוצלינג געוואָרען
ערנסט.

"א שעהנעס מעדכען? רייך?" האט ער געמורמעלט.

זיא האט געשאַקעלט מיט'ן קאָפּ, "יאה."

נאנטאס האט ירון פערשטאנען. ער האט בענריפען, אז דאָ האנדעלט זיך
וועגן איין אָפּפּער פון זיין זייט.

„און וואס ווערט פערלאנגט פון מיר?“ האט ער געפרענט אין א ניערדיגע
טאָן.

זיא האט זיך אביסל אויסגעהוסט און געענטפערט :

„דיעזעס מעדכען, פערשטעהט איהר, איז יעצט שוואַנער, און דאס קינד
דאַרף בעשטימט ווערען אלס איין עהרליכעס קינד.“

זיא האט דיא לעצטע ווערטער שנעל ארונטער געשפראַכען און דאָן האט
זיא גענעבען א זיפין.

אנפאנגס איז נאנטאס'ן איינגעפאלען, ער זאָל כאַפּען דיא פעטע שדכן'טע
און זיא אַרויס וואַרפען. ער האט זיך אָבער בערוהיגט און בלוז געזאָגט :

„איינער פאַרשלאַגט, מאַדמאַזעל, איז אונפערשעהמט, אונפערשעהמט, איהר
הערט?“

„אָך, אונפערשעהמט!“ האט זיא געענטפערט מיט איהר ווייכער שטימע,

„איהר וועט מיר ענטשולדיגען, מיין הערר, איך וויל ניט הערען אזא וואָרט... דיא
וואַהרהייט איז, אז איהר וועט רעמען א פאַמיליע פון דער גרעסטער פערצווייפלונג.

איהר פאטער ווייס קיין זאך; דיא שוואַנערשאַפּט, איז נאך ניט ווייט פאַרטגע-
שריטען. דאס איז מיין אידעע, מיין פאַרשלאַג, אז דאס מעדכען זאָל הייראטמען

אזוי שנעל וויא מעגליך, און פאַרשטעלען איהר מאַן, אלס דעם פאטער פון איהר
קינד. דער פאטער פון דיזען מעדכען, איז דיא עהרענהאפטיגקייט זעלבסט, און

איך בין זיכער, דאס ווען ער זאָל ערפאַהרען פון דער וואַהרהייט, וואָלט עס איהם
געטויטעט. מיין אידעע אַלזא, איז דאס איינציגע מיטעל וואס איך האב פאַרגע-

שלאָגען, וועלכעס קען אַלעס פערריכטען... דאס טרויעריגסטע בייא דיזענער געד-
שיכטע איז, וואס דער פערפיהרער, דער שופט וואס האט פעראונגליקט מיין ארמע

ווירטהין, איז א פערהיראטעטער מאַן. אָך, מיין הערר, עס געבען מענער, וועלכע
האבען ווירקליך קיין עהרענעפיהל אין זיך...“

זיא וואָלט אזוי אַוועק געפלוידערט א היבשע צייט, ווען נאנטאס וואָלט ניט
אויסגעהערט זיך צו צוהערען צו איהרע ווערטער.

ער האט איבערגעדענקט דעם פאַרשלאַג, און ער האט זיך יעדעס מאל מעהר
בערוחיגט.

ווארום זאָל ער ענטזאנען? האט ער זיך געפרענט. האט ער דען ניט מיט
עמליכע מינוטען פריהער זיך געוואָלט פערקויפען? האט ער דען ניט געהאלטען

דאבייא זיך איבערצוגעבען זאָנאַר צום טייפּעל? וואס איז אַלזאָ דער אונטערשיעד?
א טייפּעל אָדער א שוואַנגערעס מערבען? איבריגענס, איז א שוואַנגערעס מערבען
נאך נאר ניט אזוי שלעכט, איבערהויפּט ווען זיא איז רייך.

ער האט זיך אלעס איבערלענט וואס מען פערלאנגט פון איהם. ער דאַרף
בלויז געבען זיין נאמען און דאַפיר קריענט ער א גוטען פאַסטען. עס איז א
קאָנטראַקט וויא אין אלע אנדערע מסחרים: איינער גיבט א געוויסען געגענט
שטאַנד און דאַן קריענט ער אין אנדערן אין אויסטויש.

זיין בליק איז געפאלען אויף זיינע הויזען, שמוטציג פון דיא פאַרזעך
בלאָטעס; דאַן האט ער זיך דערמאָהנט וויא דאס שיקאַזל האט איהם אָנגע-
שפּיעגען אין פנים מיט דעם שמוטץ פון דער שטראַסע, און ער האט אויך דער-
שפּירט וויא זיין הארץ קלאַפט איהם.

דאס טרויעריגע בילד פון דיא פערנאנגענע צווייא מאָנאַט אין פאַרזי, זיין
ערניערדיגונג און ליידען, אלעס איז אויפגעשטיענען פאר זיין פאַנטאַזיע.

„ענדליך!“ האט ער זיך געטראכט, „איז געקומען דיא צייט איך זאָל ארויף
שטעלען מיין פוס אויף דער גאַנצער מאַסע וואס האט מיך געשליידערט און גע-
שטויסען אויף'ן טראָטואַר, און מיך געטריעבען צו בעגעהען זעלבסטמאָרד!“
ער האט לייכט געקריצט מיט דיא צייהן, און דאַן האט ער געענטפערט
קורץ:

„מאַדאַם, איך אַקצעפּטיר!“

אונטערדעסען האט ער זיך אביסעל ערהאַלט פון זיין אויפּרעגונג און ערוזכט
מאַדמאַזעל שין, זיא זאָל איהם אָבשילדערן אלע איינצעטהייטען. דאַן האט ער זיא
געפרענט וואס זיא פערלאנגט פיר איהר ארבייט. אָבער זיא האט העפטיג פראָך-
טעסטירט און ערקלערט, אז זיא טהוט עס נאָר אויס גוט־הערציגקייט.

טראָטץ דעם אָבער, האט זיא געזאָגט, אז זיא וואָלט ניט געווען דאַגענען, צו
אַקצעפּטירען דיא סומע פון צוואנציג טויזענד פראַנקס פון דעם געלד וואס ער וועט
קריענען.

אזוי וויא ער האט דאמאלס ניט געהאַלטען דערבייא זיך צו דינגען און אייך
געשטימט צו איהר פאַרדערונג, האט זיא איהם דאַן אלעס ערקלערט.

„הערט אויס,“ האט זיא וויעדער אָנגעפאנגען, „איך בין געווען דייעיניגע,
וואס האט פון אייך פריהער געדענט. ווען איך האב איהר דערזעהלט איבער אייך
און אייך פאַרגעשקאָגען, איז זיא ניט געווען דאַגענען... ווירקליך, נאך אלעמען, איז
דאס א גרויסאַרטיגעס געשעפט, און איהר וועט זעהען וויא איהר וועט מיר דאַנסען.“

איך בין זיכער, אז איך האב געקענט געפינען א מאן מיט א הויכען טימעל דאפיר, און איך קען איינעם, וואס וואָלט מיר געקושט דיא הענד פאר דאנקבארקייט; אָבער איך האב גערעכענט, אז אמבעסטען איז צו געהמען א מאן פון איין אנדערע קלאַסע מענשען. דאס וועט זיין מעהר ראַמאַנטיש... דאָ, וועל איך איך זאָגען דיא וואַהרהייט, אז זייט איך האב איך געזעהען, בין איך צוגעצויגען געוואָרען צו איך, וויא א מאַנגעט. איהר זייט א שעהנער יונגער מאַן, און, איך צווייפעל ניט, אז איהר זייט אויך א פעהיגער מענש. בייא מיין וואָרט, איהר וועט אמאל עררייכען זעהר ווייט. איך ווייס וואס איך זאג, און ניט נאָר איינמאל האב איך געטראָפּען. איהר מענט זיכער זיין צו יעדער זייט מיט מיר, און ווען. איהר וועט עפעס בענטעהיגען, וועל איך אימער זיין בערייט איך צו ריענען."

בין דאמאלס האט מען נאך קיין נאמען דערמאָהנט. אָבער נאָנטאס האט שוין געהער ניט געקענט ברייבען אזוי גלייכנילטיג וויא פריהער, און געזאָגט:

"ענטשולדיגט מיר, בין יעצט האב איך געשוויענען און מיך ניט אינטע רעסירט פיעל מיט דער סחורה וואס איך קויף אָדער וואס קויפט מיך. נאָר יעצט, וועט איהר אזוי גוט זיין און מיר וועניגסטענס מיטטהיילען דיא נעמען פון..."

מאדמאָזעל שין האט זיך שנעל אויפגעהויבען, און זיך פערנייגענדיג מיט דער מינע פון איין אבנטריכטעטע ריענערין, האט זיא איהם אונטערבראָכען און געענטפערט:

"מיין נאמען איז מאדמאָזעל שין; איך בין דיא נאָווערנאָמין אין דעם הויז פון באַראָן דאָוויער, זייט דער צייט וואס דיא באַראָנן איז געשטאָרבען. איך בין געווען דיעיעניגט וואס האט אויפגעצויגען מאדמאָזעל פלאַווע, דעם באַראָן'ס טאָכטער... מאדמאָזעל פלאַווע, וויא איהר מערקט זיך דאָ, איז דיא פערזאָן אין וועלכער איהר בעדארפט האבען דיא הויפט אינטערעסע."

בייא דיעזע ווערטער איז זיא צוגעגאנגען צום קליינעם טישעל און אוועק געלייגט א פערמאכטען קאָווערט, וואו עס איז געלעגען א באַנק־נאָטע פון 500 פראַנקס. דאס איז געווען דער דאָרויף פון דעם מסחר. דאן האט זיא זיך צורעכט געמאכט דעם גוט אויף'ן קאָפּ, זיך טיעף פערנייגט, און וויינשענדיג א העפליכען "באָן סאָאר" (נוטע נאכט). איז זיא אַרויס פו דעם צימער.

ווען נאָנטאס איז וועדער אמאל געבליעבען אליין, איז ער צוגעגאנגען צום פענסטער. אין דרויסען איז געווען שטארק פינסטער. מען האט נאָר געקענט זעהען דיא גרויסע מאַסע בוימער בעליכטעט פון דיא שטראַסען־פאָנארען.

וואנדערענדיג מיט זיינע אויגען, האט ער ערבליקט איין אָפענעם פענסטער געגעבן איבער דעם האַטעל.

„אלזאָ, זיאַ איז עס געווען, דאס הויכע און שעהנע מעדען וואס האט אזוי אָפט שפּאַצירט אין פּראָנט פון דעם האַטעל, און האט אפילו קיינמאל זיך ניט געוואָלט אומקוקען צו איהם.

„וואס איז דער אונטערשיעד?“ האט ער געברומט, „זיאַ אָדער איין אַנדערע? עס בלייבט זיך גלייך. דיא פרוי, ווער זיאַ זאָל זיין, שפיעלט דאָ ניט קיין ראָלע, דיא הויפטזאך איז דער געשלאָסענער מסחר.“

דאן האט נאנטאס געבליקט ווייטער, איבער פּאַרזי, וואס איז געלענען איינז געוויקעלט אין קאָלירטען ליכט פון דיא שטראַסען. ער האט זיך געמערקט דיא גאַסען, דיא מויערן, דיא פּאַלאַסטען און דיא גאַנצע העררליכקייט וואס בילדעט דיא פּרעהליכסטע שטאָרט אין דער וועלט.

ער האט פּערגעסען אן זיין פּערגאַנגענהייט, אפילו אן זיין הונגער. פאַר איהם האט נאָר געלעבט דיא געגענווארט, פון וואנען ער האט געזעהען אויפבליהען דיא צוקונפט. ער האט געשפּירט א געוואַלטיגע טהעטיגע מאַכט אויפשטייגענדיג אין זיינע גלעדער און אין זיין גאַנצער זעלע.

מיט דעם מאָן פון א העררשער, האט ער דאן אויסגעשריען:

„פּאַרזי! דוא ביסט מיינעס! יעדער מוז ליענען צו מיינע פיס, אָדער דיא ענערגיע וואס געהט פאַר אין מיר, איז משונעת, פּעריקטהייט און וואהניגן! איך האב בעשטיגען דיא ערשטע טרעפּ, און איך מוז ווייטער געהען, ביז איך וועל ער-רייכען דעם הויכען שפיץ.“

2.

באַראַן דאַנווער איז געזעסען אין זיין שטודיר-צימער, האַלטענדיג זיין האַנד ביים שטערען. דאס צימער איז געווען אויסגעשטאַמעט מיט אַלט-מאָדישע מעבעל בעדעקט מיט לעדער.

זייט צוויי טעג איז דער באַראַן געווען אויסער זיך פיר צאָרן און אויפּרעדונג, נאכדעם מאַדמאַזעל שין האט איהם דערזעהלט איבער דעם פּאַל מיט זיין טאַכטער.

„מײן גאָט! מײן גאָט!“ האט ער געקלאַגט, „איך דאס סעגליך? איז דאס

סעגליך?“

אומיסט האט זיך מאדמאָאזעל שין בעמיהט צו שטודירען דיא געשיכטע אין א סילדען טאָן און בעוויווען, אז, נאך אלעמען, איז פלאָווע ניט אין גאַנצען שולדיג און אין אנדערע גרויסע הייזער, זיינען נאך גרעסערע געמיינהייטען בעגאַנגען געוואָרען.

דער אלטער האט זיך ניט געקענט טרייסמען מיט דיא געמיינהייטען פון אנדערע, און דיא טהאטזאכע, אז זיין טאָכטער איז געפאלען, איז שוין געווען גאַנץ גענוג אום ניט צו וועלען וויסען פון אנדערע אורזאכען.

אונטערדעסען האט דער באַראָן איינגעזעהען, אז ער מוז זיך טרייסמען דער מיט, וואס זיין טאָכטער'ס פערפיהרער איז וועניגסטענס בערייט ווידער אלעס גוט צו מאכען דורך א הייראטה.

צור צייט וואס מיר ערבליקען איהם זיטצענדיג אין זיין שטודיר-צימער, האט ער ערווארטעט זיין טאָכטער'ס פערפיהרער זאָל קומען מיט איהם צו האבען איין אונטעררעדונג. ווער ער איז און וואס ער איז, האט ער נאך ניט גענוי געוואוסט, אָבער דאס איז איהם געווען בעקאַנט, אז דער פרעמדער קומט פון איהם אוועק צו געהמען זיין טאָכטער, וועלכע ער האט געליעבט וויא זיין לעבען.

ער האט זיך העפטיג געריבען דעם שמערן אום וויא צו ערוואכען פון א שוידערהאַפטען חלום. דאן האט ער אָנגעקלונגען. דער דיענער איז ער שיענען.

„ושאָזעף!“ האט ער צו איהם געזאגט, „דאָ וועט באַלד ערשיינען א יונגער מאן. וויא ער וועט נאָר קומען, זאָלסטו איהם אריין ווייזען אהער אין צימער. דוא הערסט? דאן, זאָלסטו וויסען, אז וועהרענד דער יונגער מאן וועט זיין מיט מיר צוזאמען, בין איך פאַר קיינעם ניטאָ. ווער עס וועט פרעגען אויף מיר, מוזטו ענטפערן, אז איך בין אוועק געגאַנגען. יעמזט געה.“

דער דיענער איז ארויס, און דעם אלטען'ס אויגען זיינען גאָס געוואָרען מיט טרערען.

און, יא, מאדמאָאזעל שין האט איהם דאָך עפעס דערזעהלט איבער זיין טאָכטער'ס פערפיהרער. עס האט איהם געקלונגען אין דיא אויערן דיא ווערטער: „דער זוהן פון א מוידערער“, „אין ארמער“, און, „נאך אלעמען, א מענש מיט זעלטענע פעהיגקייטען.“

שוין ניט רעדענדיג פון קיין זייטען-זאכען, איז דאס זעלבט געוועזען דיא גרעסטע שאַנדע פאַר זיין פאמיליע.

מיט א מאָן פריהער, האט ער געשפראָכען מיט זיין טאָכטער פלאַוויע דאָר
דיעבער. ער האט איהר געמאכט פאָרווירפע, און זיא, אין איין אויסגרום פון צאָרן,
האט זיא גענומען אויף זיך אליין דיא גאַנצע שולד, און האט זאָגאר ניט צוגעזאָגען,
ער זאָל אויסוידלען איהר גאָווערנאנטין.

זייט דיזעזער שמערצהאפטער ערקלערונג, האט דער אלטער באַראָן שוין מעהר
ניט געזעהען זיין טאָכטער; זיא איז געזעסען אָבגעשלאָסען אין איהר צימער. דיא
וואַהרהייט איז, דאס פאטער און טאָכטער, האבען איינער דעם צווייטען מעהר ניט
געוואָלט בענגענענען אום זיך צו ערשפארען דיא שמערצען פון נאך אמאל פערוויקלען
א געשפרעך דאָריעבער.

זייט דיא לעמזמע עטליכע טעג, פון דער צייט וואס מאַדמאַזעל שין האט
איהם צום ערשטען מאל אַלעס דערצעהלט, זיינען זיינע גרויע האאר געוואָרען ווייס
וויא מילך.

ער האט שוין געמאכט דעם גאַנצען פלאַן וואס עס זאָל געשעהען. עס איז
געווען פערפאָלען, און ער האט זיך בעדארפט צופריעדען שטעלען, וואס עס איז ניט
נאך ערגער.

וועהרענר דער אלטער באַראָן איז געזעסען אין דער גרעסטער אונגערולד, איז
ערשינען דער דינער און אָנגעצייגט:

„מאָנסיע נאַנטאָס!“

דער באַראָן האט זיך אויפגעהויבען. ער האט בלוז אומגעווענדעט זיין קאָפּ,
און זיינע אויגען זיינען געפאלען מיט א שאַרפע בליק אויף דעם יונגען מאַן וואס
איז איהם ענטקעגען געגאנגען.

נאַנטאָס איז געווען קלוג גענוג, זיך ניט צו סויפען נייע קליידער, אָבוואָהל
ער האט געהאט געלד. ער האט זיך בלוז איינגעשאפט א געטראָגענעם שוואַרצען
אַנצוג, וועלכער איז נאך געווען גאַנץ ריין, אָבער דאָך ניט נייא.
דאס האט איהם פאָרגעשטעלט פאר איין ארמען אָבער ריינליכען סטודענט,
מיט דעם שטעלל פון א וואוילעך-יונג.

נאַנטאָס איז צוגעגאַנגען ביז צום מיטען צימער און איז געבליבען שטעהען
וואַרטענדיג, מיט איין אונטערטהעניגער מיענע אויף זיין געזיכט.

„אַזוי, אַזוי,“ האט דער אלטער געזאגט ציטערענדיג פאר אויפגענונג, „איהר
זייט דאס דער חברת-מאַן? שעהן פון אייך, מיין הערר, זעהר שעהן!“

ער האט ניט געקענט ווייטער רעדען פאר צאָרן. אָבער דער שטאַלצער
באַראָן האט זיך אונטערדעסען בעמיהעט ניט אַרויס צו ווייזען זיין אויפגענונג; ער

האט געוואָלט ערשיינען פאַר זיין טאָכטער'ס פערפיהרער, אזוי גלייכנילמיג וויא נאָר מעגליך.

נאך אייניגע אויגעבליקען שטילשווייגען, האט ער ווייטער געזאגט.

„מיין הערר, איך זאָג אייך, אז איהר האט געהאנדעלט זעהר ניט גוט, זעהר שלעכט!“

„אַבער...“

דער אַלטער האט א טאך געגעבען מיט דער האנד און ניט געלאָזען נאנטאס'ן זיך פערטהידיגען. ער האט דאן פאָרטגעזעצט אין א ציטערענדער שטימע:

„זעהר שלעכט געהאנדעלט... וואס טוינען אייך דיא רייד? איך וויל פון גאר ניט וויסען. איך בעט אייך, איהר זאָגט מיר קיין זאך ערקלערען. זאָגאר דאן, ווען מיין טאָכטער וואָלט זיך אויף אייך ארויפגעוואָרפען, ווען מיין טאָכטער וואָלט אייך דערצו געפיהרט, איז עס נאך אימער דאסזעלבע פערברעכען... קיין עהרענמאן וועט דאס ניט טהון. נאָר גנבים כאַפען זיך אריין אין אנשטענדיגע פאמיליען אום צו קענען דורכפיהרען אזא רויב!“

נאנטאס האט וויעדער אמאל איינגעבויען זיין קאָפּ און געשוועגען.

„אַט דאס הייסט גרינג פערדיענט א פעטען נוד!“ האט דער אַלטער גע' ברומט, „יא, יא, אזוי שמעלט מען עס אויס א נעמץ אום אריין צו כאַפען פאטער און טאָכטער...“

„ערלויבט מיר, מיין הערר,“ האט שוין נאנטאס געזאָגט איהם אונטערברעך' כענדיג, נאכדעם וויא ער האט מעהר ניט געקענט ערטראגען דיא זידלערייא.

אַבער דער באַראָן האט וויעדער געמאכט א העפטטיגע בעוועגונג מיט זיינע הענד.

„וואס? איהר ווילט זיך פערטהידיגען?“ האט ער געשריען, „וואס זאָל איך אייך ערלויבען? וואס קען איך אייך ערלויבען צו זאָגען? איהר האט דאָ גאר ניט וואס צו רעדען. איך זאג אייך נאָר וואס איך מוז אייך זאָגען, און איהר מוזט אַלעס אויסהערען און שווייגען, ווייך איהר זייט דער שולדיגער. יא, איהר זייט דער שולדיגער, ניט קיין אַנדערער, ווייל איין עהרענמאן מוז אימער וויסען וויא זיך צו בעהעררשען און וויא אַנדערע צו רעגולירען. איהר האט מיך געשענדעט און ער גיעדריגט. זעהט איהר דיעזעס הויז? זייט דיא לעמטצע דרייא הונדערט יאָהר האט אונזער פאמיליע געלעבט אָהן א פלעק. שפירט איהר ניט, אז אין דיעזען הויז גע' פינט זיך נאך אונזער אַלטע עהרע און רעספעקט? גוט, מיין הערר, איהר האט

דאס אלעס גערטעטע מיט דיא פיס, און איהר האט מיר געגעבען דעם גרעסטען פאטש אין פנים. וויא אזוי איך בין ניט געשטארבען פאר שאנדע, קען איך זעלבסט ניט בעגרייפען, איך ציטער פון קאפ ביז פוס, און איך בין עלטער געווארען מיט צעהן יאהר זייט דיא לעטצטע פאאר טעג... איך בעט אייך, עס איז גענוג, איהר זאלט קיין ווארט רעדען, זאגדערן הערט מיך אויס."

נאנטאס איז געווארען בלאס.

ער האט זיך אפילו פריהער פארגעשטעלט, אז דאָ וועט זיין צו שפיעלען א שווערע ראָלע, אָבער ער האט קיין בעגריף געהאט אויף וויא ווייט דער אַכטער מאָן וועט איהם ריהרען.

ער וואָלט פיעללייכט שוין חרטה געהאט אויף דעם גאנצען מסחר; אָבער עס איז געווען צו שפעט, און זיין אייזערנער כאַראַקטער האט איהם געהייסען ווייטער קעמפּען.

"איך האב אליין ניט געוואוסט וואו איך בין אין דער וועלט," האט נאנטאס געזאָגט אלס פערטהיידנינג, "און מאַדמאַזעל פלאַויע..."

בייא דיא עראינערונג פון זיין טאָכטער'ס נאמען, איז דער באַראָן אויפגעשרונגען וויא געביסען פון א שלאַנג. ער האט אויסגעשריען מיט א דאָנערענדער שטימע:

"גענוג! גענוג! איך האב אייך געזאָגט, אז איך וויל פון נאר ניט וויסען! אויב מיין טאָכטער האט אייך אויפגעזוכט, אָדער איהר זייט געקומען צו איהר, בלייבט מיר גלייך און עס אינטערעסירט מיך ניט. איך האב זיא ניט געפרעגט און איך פרעג אייך אויך ניט. האַלט זיך ביידע מיט אייערע סודות, איך וויל דער פון ניט וויסען. דיא בלאָטע איז צו שמוטציג אום איך זאָל אויך אַהין אריין שטעקען מיין פוס."

דער באַראָן האט זיך צוריק געזעצט ציטערענדיג פאר אויפגענונג.

נאנטאס האט געשוויגען און געבליקט מיטליידיג צו דעם בעליידיגטן פאטער.

עס איז וויעדער פאָראיבער אייניגע מינוטען אין שטילשווייגען, ווען דער אַלטער האט נאך אמאל געפאסט מוטא און מיט א האַלב־הייזערניגע שטימע אָבער אין א געשעפטמעסיגען טאָן, האט ער פאָרטגעזעצט:

"ענטשולדיגט מיר, מיין הערר, איך האב מיר פערשפראַכען צו זיין רוח־דיא וואַהרהייט איז דאס ניט איהר זייט אין מיין מאַכט, זאָגדערן איך בין אין אייער

מאכט. איהר זייט דאָ נעקומען מיר צו מאַכען א פאַרשלאַג, צו וועלכעס איך בין גער צוואונגען איינצושטימען. אָט דאס איז דער וואָהרער צושטאַנד. אַלעס אַנדערע איז איבריג. אום צו ערשפארען אויפגענונג, לאָמיר שנעל פּערטויג ווערען.

פון דיעזען מאַמענט אָן, האט דער באַראָן אָנגעפאַנגען צו רעדען וויא איין אַדוואָקאַט, וועלכער האט אויף זיך גענומען דיא אויפגאַבע אָבצושליעסען עפעס אַ שענדליכע טהאַט, וועלכע איז איהם אונאַנגענעהם, נאָר זיין געשעפט פאַר דערס עס.

ער האט אָנגעפאַנגען אין א טאָן וואס האט אויסגעזעהען וויא פון א גאַנץ פּרעמדער פּערזאָן.

„מאַדמאַזעל פלאַוויע דע דאַנוויער,“ האט ער געזאָגט, „האט געירש׳הענט נאך איהר מוטער׳ס טויט, דיא סומע פון צווייא הונדערט טויזענד פראַנקס, וועלכעס דארף איהר אויסגעצאָהלט ווערען אין דעם טאָג פון איהר האַכצייט. דיעזעס געלד האט נאך צוגעקריענען, זייט דאמאלס, א היבשען פּראָצענט. וואס עס אַבעלאַנגט דיעזער ירושה, ליענען בייא מיר אַלע געטהיגע פּאַפירען, און איך, אַכס איהר אַפיקון (בעשימצער) בין בערייט אָבצוגעבען דעם געהעריגען חשבון. איהר וועט אזוי גוט זיין און זיך דאָ איינקוקען מיט מיר אין דיא פּאַפירען.“

ער האט געעפענט א פּאַקעט פּאַפירען און אָנגעפאַנגען פאַרצולעזען חשבונות מיט ציפּערן.

גאַנטאָס האפּ פּראָבירט איהם צו אונטערברעכען, אָבער עס האט ניט גער האַלפּען.

„ניין, ניין, מיין הערר,“ האט דער באַראָן געזאָגט, „עס געהט גיט אַנדערש; געשעפט איז געשעפט, און איך מוז ערלעדיגען מיין פליכט. איך וועל אייך בעטען איהר זאָלט מיך אויסהערען אויפּמערקזאַם.“

דער באַראָן האט אויסגעזעהען פּאָלקאַמען בערוהיגט און גאַנטאָס האט אין איהם דערקענט א פּאָלקאַמענעם עדעכמאַן, וועלכער האט איהם בעהאַנדעלט מיט דעם גרעסטען רעספעקט, כל־זמן ער האט געהר ניט געשפּראַכען איבער זיין טאַכטער.

„ענדיק האב איך אייך מיטצוטהיילען,“ האט דער אַלטער געזאָגט צום שלום, „דאס איך האב היינט געלאָזען אויסאַרבייטען דיא געטהיגע פּאַפירען בייא איין אַדוואָקאַט, וויא איהר וועט קריענען, פון מיין זייט, דיא סומע פון צווייא הונדערט טויזענד פראַנקס. איך ווייס, אז איהר אַליין האט גאר ניט. דיעזע צווייא

דערנערט מוזענד פראנקס, וועלען אייך אויסגעצאָהלט ווערען דורך מיין באַנקשער, מיט א טאָג נאָך דער חתונה."

"אָבער, מיין הערד," האט גאָטאָס געזאָגט פראַסעסטידענדיג, "איך מער לאַנג פון אייך קיין געלד; איך וויל בלויז אייער טאָכטער..."

"איחר האט טיין רעכט זיך צו ענטזאָגען אַנצונעהמען דייעזעס געלד," האט איהם דער באַראָן אונטערבראָכען, "דאָן דארף טיין טאָכטער ניט הייראַטהען מיט קיין מאַן וואס האט וועניגער געלד אַלס זיא זעלבסט... איבריגענס, דארף דאָריבער מעהר קיין רייד ניט זיין; איך גיב אייך בלויז דעם נדן וואס איך האב שוין לאַנג פיר איהר בעשטימט. ווען איהר זאָלט רעכענען, אז איהר קענט פון מיר אַרויס קריענען מעהר, דאָן פערזיכער איך אייך, אז דאס איז אונטענקיך, און דיא בעד הויפטונגען פון לייטע, אז איך בין אונגעהייער רייד, זיינען ניט וואָהר."

דיא לעטצטע ווערטער, פול מיט גיפט און ערביטערונג, האבען אוועק געריבט פון גאָטאָס'ן דיא שפראַכע. ער האט שוין ניט געוואוסט וואס צו ענטפערן.

גאָטאָס האט זיך אָבגעווענדעט אויף א זייט צו פערבראָנען זיין אויפגענונג. דער באַראָן האט דערווייל אָנגעקלונגען און דער דייענער איז ערשיענען.

"זשאָזעף," האט ער געזאָגט, "טהייל מיט מאַדמאַזעל פלאַוויע, אז איך ווינט זיא זאָל גלייך אהער אריין קומען."

ער האט זיך אויפגעהויבען, און אָהנע ווייטער צו רעדען א וואָרט, האט ער אָנגעפאָנגען צו שפאצירען איבער דעם צימער הין און צוריק.

גאָטאָס איז געשטאָנען אויף איין פלאַטץ, און זיך ניט געקענט בעד ווענען.

ער האט זיך געשפירט ערנידעריגט און געמיין, ווען ער האט געפיהלט אויף וויא ווייט ער נארט דעם אַלטען עהרענמאַן. אין זיין סאָפּ האבען גערוישט פער שיעדענע געדאַנקען.

וועהרענד דעם איז פלאַוויע אריין געקומען

"מיין טאָכטער," האט דער באַראָן געזאָגט זיך ווענדענדיג צו איהר, "דאָ איז דייעזער מאַן. דיא האַכצייט וועט שטאַטפֿינדען ווען דיא געזעטצליכע צייט וועט זיין פאַראיבער."

אָהנע ווייטער צו רעדען א וואָרט, האט ער זיך אומגעווענדעט און פער גאָזען דאס צימער, גלייך וויא פון זיין זייט, איז שוין אַלעס געענדיגט.

נאנטאס און פלאוויע זיינען געבליעבען אליין.
ווען דיא טהיר האט זיך צוגעמאכט הינטער דעם באראן, האט געהערשט
אין צימער א טייטע שטילקייט.

נאנטאס האט ניט געוואנט אויפצוהויבען זיינע אויגען, נאָר פלאוויע האט
אויף איהם געקוקט, און ער האט געשפירט איהר בליק און ער האט זיך אויף אומ
געקוקט.

זייא האבען זיך צום ערשטען מאל בעגענענט.

נאנטאס האט בעטראכט פלאוויען, און ער האט קיין טעות ניט געהאט,
ווען ער האט זיא גערעכענט פאר א גרויסער שעהנהייט. איהר געזיכט וואס איז
ראמאלס געווען בלאס, האט אויסגעזעהען וויא דער פיינסטער מארמאָר, און איהרע
גרויסע בלויע אויגען, האבען אַרויס געגלענצט פון אונטער צווייא שווארצע
ברעמען.

עס איז קיין צווייפעל, אז זיא האט לעטצטענס זעהר פיעל געוויינט, און דאס
האט אַרויס גערופען דיא שטאַרקע בלאַסקייט אויף איהר געזיכט.

אַבער וואס איז געלעגען אין איהר בליק?

יא, נאנטאס האט איהם פערשטאנען. אין איהר בליק איז געלעגען פיעל
גלייכנילטיגקייט און ניט וועניג פעראַכטונג.

זיא האט איהם אָבגעמאַסטען מיט איהרע אויגען פון קאָפּ ביז פיס און אויף
איהר געזיכט האט זיך קיין מיענע געוועזען.

זיא האט צו ערשט געשפראַכען.

„אַלזאָ, מיין הערד,“ האט זיא געוואנט קאלט און ענטשלאָסען, „דאס גע
שעפט איז אַלזאָ געשלאָסען?“

„יא, מאַדאַם,“ האט ער געענטפערט אויף גלייכניכטיג.

זיא האט איהם נאָך אמאל נוט בעטראַכט, גראַדע וויא זיא וואַלט וועלען
אריין בליקען אין זיין מיעפער זעעלע אום אויסצוגעפינען זיין פערדאָרבענ
היים.

„עס איז נוט,“ האט זיא דאָן וויעדער געוואנט מיט א פעראַכטענרען טאָן,
„אויף האב מורא געהאט, אז עס וועט זיך קיינער ניט געזינען צו האַנדלען אזא
מציאה.“

נאנטאס האט געשפירט אין דעם טאָן פון איהר שטימע, א גאַנצע וועלט
מיט פעראַכטונג צו איהם.

ער האט פלוצלינג געפאסט א בעשלוס, און זיך געטראכט, אז ער וועט מיט איהר נאנץ אנדערש האנדלען וויא מיט איהר פאטער. דער באראן איז געווען נאנץ אונשולדיג און ער האט זיך געשפירט אלס פערברעכער אין זיין געגענווארט; זיא וויעדער, איז אָבער גראַדע אזוי שולדיג געווען וויא ער אין דעם שווינדעל, און פאַר איהר, האט ער גערעכענט, דאַרף ער זיין פראַנק און פרייאַ מיט זיין שפראַכע.

„ענטשולדיגט מיר, מאַדאַם,“ האט ער געזאגט רוהיג און העפליך. „איך רעכען, אז איהר מאַכט א גרויסען טעות דערמיט וואס איהר דענקט, אז איך שפיעל נאָר דאָ דיאָ ראַלע פון א פערברעכערישען פערטרעטער. מיין אַבזיכט איז, דאס פון היינט אָן אין ווייטער, זאָלען מיר שטעהען איינער צום אנדערן אויף אַ פוס פון גלייכהייט...“

„אַה! ווירקליך,“ האט איהם פלאוויע אונטערבראָכען, און אויף איהרע שעהנע ליפּען האט זיך צום ערשטען מאל בעוויזען א שמייכלע, אָבער פול מיט פערצאָטונג און שפאַט.

„יא, יא, מאַדאַם,“ האט ער געענטפערט, „אויף א פוס פון גלייכהייט... איהר זוכט א נאמען צו פערבראָנגען א פעהלער, וועלכען איך וויל ניט בעאור-טהיילען, און איך גיב אייך אַלזאָ דיעזען נאמען. איך וויעדער, פון מיין זייט, זיך אַ קאַפיטאַל מיט א צוטריט אין דער העכערער געזעלשאַפט, אום דורכצופיהרען מיינע פלענער אין דער וועלט; איהר גיבט מיר דיעזעס קאַפיטאַל. מיר זיינען אַלזאָ, פון היינט אָן און ווייטער, צווייא שותפים וואס האבען אריין געלייגט א גלייכעס קאַפיטאַל. מיר דאַרפען זיך פלוז דאַנקען איינער דעם צווייטען פאַר דיא דיענסטען וואס מיר לייסטען זיך.“

זיא האט אויפגעהערט צו שמייכלען; אויף איהר שטערען האבען זיך בעד-וועזען א פאאר קנייטשען פון בעליידיגטען שטאַלץ. זיא האט איהם ניט געוואָלט אונטערברעכען, און ווען ער איז פערטיג געוואָרען, האט זיא געמאַכט א פויזע. דאן האט זיא געפרעגט:

„מיין הער! ווייסט איהר פון מיינע בעדינגונגען?“

„ניין, מאַדאַם,“ האט נאנטאס געענטפערט, וועכער האט זיך בעמיהעט צו בלייבען נאנץ רוהיג.

„ניין, איהר ווייסט ניט?“ האט זיא נאך אמאל געפרעגט.

„געוויס ווייס איך ניט.“

„דאן גלויב איך, אז איהר וועט פיעללייכט זיך אינטערעסירען דאס צו הערען.“

„געוויס וועט דאס מיך אינטערעסירען.“

„גוט.“

„און איך וויל אויך הערען וואס איהר האט מיר מיטצוטהיילען, און איך פערזיכער אייך פאראויש, אז איהר האט שוין בייא מיר אלעס געפועלט.“

זיא האט איהם אָנגעקוקט מיט איהרע גרויסע אויגען און געזאגט אין א ריינער און דייטליכער שטימע, אָהנע צו צענערן און אָהנע רויט צו ווערען:

„איהר זאָלט וויסען, אז מיר ביידע בלייבען נאָר מאָן און פרוי אין נאמען, פיר דער וועלט, ניט מעהר. אונזער לעבען אָבער, פיר אונז, בלייבט געשיעדען. איהר מוזט אויפגעבען אירגענד וועלכעס רעכט איבער מיר אַלס מאָן, און איך וועל דאסוועלבע טהון אַלס פרוי. פערשטעהט איהר מיך?“

בייא יעדער פראַזע וואס פלאויע האָט געשפּראָכען, האט אַלין נאנטאָס ניד שאַקעלט מיט'ן קאָפּ, יא, אז ער שטימט איין, עס איז אויך געווען זיין וואונש.

דאן האט ער אויך צוגעלייגט:

„הערט מיך אויס, מאַדאם: ווען איך זאָל אייך דארפן שטייבלען, וואָלט איך אייך בעדארפט יעטצט זאגען, אז אייערע קאָנדיציאָנען ברענגען מיך צו דער גרעסטער פערצווייפלונג; אָבער, איך גלויב, אז אונז אינטערעסירען מעהר ניט קיין קאָמפלימענטען. מיך פרייט וואס איהר האט דעם מוטא צו בעגרייפן דיא צוקונפט און פערשטעהען אונזער לאגע. מיר פאנגען יעטצט אָן א לעבען, וואס פיהרט אונז אויף א וועג, וואו מיר וועלען ניט געפינען קיין בלומען צום אָבד פליקען... איך פערלאנג פון אייך בלויז איין זאך, מאַדאם...“

„איהר פערלאנגט פון מיר?“ האט זיא געפרעגט ערשטוינט.

„יא.“

„דאן זאָל איך הערען.“

„איך וועל אייך בעטען, אז איהר זאָלט זיך ניט צופיעל ערלויבען מיט דיעזער פרייהייט, כדי איך זאָל ניט דארפן האבען קיין אורזאכע מיך אריין צו מישען.“

„מין הערר ו! האט זיא אויסגעשריען וויטהענד. זיא האט דאס ניט געקענט ערטראגען, ווייל ער האט דאמיט בעריהרט איהר שטאָלץ.“

ער האט אָבער אָנגעבויען זיין קאָפּ, זיך פּערייניגט, און זיא נעבעמען זיא זאָל זיך ניט געפינען בעריידיגט.

„זעהט איהר, מאדאם,“ האט ער געזאָגט, איהר מוזט מיר ענטשולדיגען דעם אויסדרוק. אונזערע פּערהעלטניסע צו אַנאָדער, זיינען זעהר צארטע, דאס איז וואהר, אָבער דאָך, אום זיך בעסער איינצופערשטעהען, מוזען מיר זיך ערלויבען איינער דעם צווייטען צו זאגען אַלעס וואס מיר שפירען און קיין זאך בער האַלמען.“

ווייטער האט ער דאָרעבער ניט געוואָלט רעדען. אָיבער איהר פּערנאָנגענדי הייט, האט ער ניט בעאזיכטיגט זיך אויסצומענהען. מאדמאָזעל שין האט איהם שוין אַלעס אָנגעשילדערט. זיא האט איהם נעמליך דערזעהלט, דאס א געוויסער הערר דע פּאָנדעטט, דער מאן פון איהרער א שולד־פריינדין, איז געווען דער פּער־פיהרער. דאס האט פּאָסירט מיט א מאָנאט איידער מאדמאָזעל שין האט איהם געשטעלט דעם אנטראג. פּלאָווע האט דאן גענעכטיגט בייא איהר פריינדין אין א לאַנד־הויז, און אין א נאַכט, האט זיא זיך פּרוצלינג געזעהען אין דיא אַרעם פון דע פּאָנדעטט, אָהנע גענוי צו בענרייפּען וויא דאס האט פּאָסירט, און אָהנע זיא זאָל האבען דערצו איינגעשטימט. מאדמאָזעל שין האט בעהיפּטעט, אין פּלאָווע׳ס נאמען, אז דאס איז געווען נאנץ איינפאַך א פּערגוואַלט־גינג.

נאנטאס האט זיך אן דעם אַלעמען דערמאָהנט און ער האט אָנגעפּאָנגען צו ווערען פריינדיך. וויא יעדער מאן וואס טען און בענרייפּט זיין טאַכט, אזוי האט ער אויך געוואָלט זיין גרויסמוטהיג.

„זעהט נאָר, מאדאם,“ האט ער געזאָגט. „מיר טענען זיך איינער דעם אנדערן; אָבער, בייא מיין עהרענוואָרט. זאָג איך אייך, אז עס וואָלט זיין אונרעכט מיר זאָלען זיך האַסטן פון דעם ערשטען מאל בעגעגענען. פיעללייכט, ווער ווייס, האט אונז נאר דאס שיקזאַל צוואמענגעפיהרט, אום מיר זאָלען זיך בעסער פּערשטעהן... איך זעה גאנץ גוט, אז איהר האַסט מיך; אָבער, מאדאם, גלויבט מיר, דאס איז נאָר דערפאר, ווייל איהר זייט ניט בעקאַנט מיט מיין לעבענס־געשיכטע.“

דאן האט ער אָנגעפּאָנגען אין א פיעבערהאַפטען און ליידענשאַפטליכען טאָן איהר אָבזושילדערן זיין גאַנצע לעבענס־געשיכטע פון מאַרסיל, וויא אזוי דאס שיקזאַל איז איהם אימער געשטאַנען אין וועג און וויא אזוי ער האט אלץ געשטרעבט צו נעהען פאָרווערטס. מיט דיא לעבהאַפטעסטע פאַרבען האט ער פאַר איהר אויך אָבעמאלען דיא געשיכטע פון זיינע צווייא מאָנאט אין פאַריז.

דאן האט ער איהר געזייגט זיין פערזאכטונג צו דער געזעלשאפטליכער עטיקעטע, וואו דיא מענשען ווייקען זיך אין שמוטין און אין בלאָטע, און זוכען אימער דאס אלעס צו פערדעקען מיט א מאסקע.

„און דאס פאָלק, דיא מאסע 1“ האט ער אויסגעשריען, „דאס איז דאס אב“ שיליכסטע געזינדעל אין דער וועלט 1 וועמען קימערט דיא מיינונג פון דער וועלט מיט מענשען? ווען איהר קענט ארויף לייגען אייער פוס אויף זייערע העלזער און זייא צודריקען, דאן זייט איהר דער הערר און העררשער. אָט דאס איז דיא הויפט־זאך: בעזינגט זייא און אלע אייערע טהאטען זייגען שעהן מאכט און קראפט איבער דעם צווייטען, ענטשולדיגט דיא גרעסטע געמיינהייט.“

דאן האט ער איהר פאָרגעשמעלט זיין צוקנפט וואס ער האט געמאלען אין זיין רייכער פאנטאזיע.

„און יעצט!“ האט ער ווייטער געזאגט, „האב איך מעהר קיין מורא פאר קיין הינדערניס; קיין זאך זאך מיר יעצט שטעהען אין וועג וואס זאָל שטערען מיין קראפט און מאכט 1 איך וועל זיין שטארק, מעכטיג און גליקליך אין מייער ער־אָבערונגען.“

זיא האט איהם אָנגעקוקט און געשוויענען.

„מאדאם,“ האט ער נאך אמאל געזאגט אביסעל ענטהוויאסטיש, „ווען איך האב קיין אירטהום ניט, דאן ווייס איך וואס עס געהט אין אייך פאָר יעצט. אָבער איך פערזיכער אייך, אויף דעם וואָרט פון איין עהרענמאן, וויא איהר וועט שפעטער אויסגעפיגען, אז איך בין ניט אזוי גיעדריג און ניט אזוי געמיין, מיך גלאט צו פער־קויפען פיר אייער געלד. עס איז וואהר, איך קען אָהן אייער געלד ניט לעבען, אָבער גלויבט מיר, אז איך געהט נאָר אָן דיעזעס געלד אלס א מיטעל צו מיין ציעל. איך וויל שטייגען העכער וויא איך בין, און דאס געלד וועט נאָר זיין אין מייער הענד וויא בייא אירגענד איין אנדערן פעהיגען ספעקולאנט. אָך 1 ווען איהר זאָלט וויסען וואס אין מיר קאָכט און וויטהעט 1 ווען איהר זאָלט וויסען וויפיעלע שלאָפלאָזע געכט איך האב פערבראכט דענקענדיג אימער איבער דערזעלבער אויפגאבע אין מיין לעבען — און, צו מיין בעדויערן, האבען זיך דיעזע געדאנקען ביז יעצט, אימער אויסגעלאָזען אים א פוסטער חלום אויף צווייטען טאָג. יא, יא, מאדאם, ווען איהר זאָלט דאס אלעס וויסען, וואָלט איהר פיעללייכט שטאַרן געווען דארויף זיך צו קענען אָנשפארען אָן מיר. איך, פון מיין זייט וויעדער, בין אייך בלויז דאנקבאר פון מיין טיעפסטען הערצען פיר דיא מיטלען, וואס איהר האט מיר געשאפט אום מיין ברעגענדען וואונש צו ערפילען.“

זיא איז געשטאנען נראד און צוגעהערט יעדעס וואָרט וואס ער האט געזאגט ;
קיין מוסקעל אויף איהר געזיכט האט זיך בעוואוינען.

נאנטאם וויעדער האט זיך אימער געשמעלט דיזעלבע פראגע וואס האט
איהם בעשעפטיגט זייט דיא לעצטע דרייא טעג — נעמליך, אויב זיא האט איהם
געזעהען פון פענסטער און גלאט צוגעצויגען געוואָרען צו איהם, און דאן אליין גע-
שיקט מאַדמאַזעל שין איהם צו שטעלען דעם אנטראג.

עס איז איהם איינגעפאלען, אז זיא האט איהם ערבליקט און ער האט אויף
איהר געמאכט אויף אַזוי ווייט איין איינדרוק, אז זיא האט זיך איינפאַך אין איהם
פערליעבט. דאן האט ער גערעכענט, דאס זיא וואָלט זיך פיעללייכט אין איהם
פערליעבט, ווען ער וואָלט צוריק געוויזען מיט בעליידיגונג דעם אנטראג וואס מען
האט איהם געשמעלט.

ער האט געבליקט אין איהר געהיימיניספּאַלעס געזיכט און פראַבירט אריין צו
קוקען אין איהר זעלע, אום אויסצוגעפינען וואס דאָרט געהט פאָר. אָבער ער האט
קיין זאך געזעהען און קיין זאך ענטדעקט.

ער האט אויפגעהערט צו שפרעכען און זיא איז נאך אימער געשטאַנען אונ-
בעווענליך, גלייך וויא זיא וואָלט געווען א סטאַטוע.

ער האט געשווינען.

פלאַווע, בעמערקענדיג, אז ער איז שוין צו ענדע, האט זיא אויפגעהויבען
איהרע אויגען צו איהם, און גלייך וויא זיא האט איהם קיין זאך מיטגעטהיילט, האט
זיא געזאגט :

„אלאז, מיין הערר, איך וועל אייך בעטען איהר זאָלט ניט פערנעסען : איהר
בלייבט בלויז מיין מאן פיר דער וועלט און מיט דעם נאמען. אונזער לעבען, אין דער
ווירקליכקייט, איז געטהיילט, איך בין פרייא צו טהון וואס איך וויל און איהר וואס
איהר ווילט. קיין פראַטעסטען, קיינע אנווענדונגען און קיינע פאַרשלענע. זייט איהר
איינפערשטאַנען ?“

דער טאָן פון איהר שפראַכע, האט באַלד פערטרעבען זיין העפליכקייט. ער
האט געזעהן, אז ער האט צו טהון מיט א מערקווירדיגע בריאה, וועלכע פּעראַכטעט
איהם אין דערזעלבער צייט. ער איז געוואָרען אַביסעל אויפגערעגט און ער
ביטערט.

„גוט, גוט,“ האט ער געענטפערט, „איך בין איינפערשטאַנען. אייער וואונש
זאָל ערפיללט ווערען.“

זיא האט זיך דאן אביסעל אָבנעווענדעט פון איהם, אום אַנצוויינען, אז זייער
געשפרעך איז צו ענדע און זיין גענעווארט איז ניט טעהר ערפארדערט.
ער האט פערשטאנען.

נאַנטאס איז ארויס פון צימער זעהר אונצופריעדען מיט זיך זעלבסט.
„און איך האב איינגעשטימט?“ האט ער דאן געמורמעלט צו זיך אליין. „נו,
געוויס, וואס דען האב איך געקענט טהון? ניין, עס איז ניט מיין שולד; זיא
האט זיך נאר ניט בעקיערט אום אלעמען וואס איך האב איהר דערזעהלט; זיא
איז אזוי הארט וויא קאלטער מאַרמאַר. יא, זיא איז וואונדער שעהן — אָבער
וואס קימערט מיך איהר שעהנהייט? יעמציט איז ניט דיא צייט צו דענקען וועגען
שעהנע פרויענציעמער. איבריגענס, פיעללייכט איז עס נאר בעסער אזוי, ווייל זיא
וואָלט מיר זאָנסט געקענט שמעהען אין וועג און שמערען מינע פלענער. נוט, נוט,
אזוי בלייבט עס: זיא איז פיר זיך און איך פיר מיר, קינער פון אונז ביידע זאָל
דעם אַנדערן שמערען.“

8.

צעהן יאָהר זיינען פאַראיבער.

אי א פרייהדמאָרגען איז נאַנטאס געזעסען אין דעמזעלבען שטודיר-צימער,
וואו באַראָן דאָנויער האט איהם אזוי אונהעפליך עמפפאנגען מיט 10 יאָהר צוריק
בייא זייער ערשטער צוזאַמענקונפט.

יעטצט, איז דיעזעס שטודיר-צימער, געוועזען זיין אייגענטהום. דער באַראָן
האט זיך שוין איבערגעבעטען מיט זיין טאָכטער און מיט זיין איידעם, זייט א היבישע
צייט. דער באַראָן האט זייא אוועק געגעבען דעם האָטעל מיט דער נאַנצער
וואָנהונג, און פיר זיך אליין איבערגעלאָזען א קליין הייזעל בייא דעם אַנדערן עק
נארטען געבען דער באָן שטראָסע.

צעהן יאָהר פיר נאַנטאס'ן איז דאס געווען איין אונגעהייערע לאַנגע צייט
מיט איין אונטערבראַכענעם קאַמפף. ער האט געזענט, גראַדע וויא ער האט
עס געהאט פערצייכענט אין דעם פראַגראַם פון זיין פאַנטאַזיע. ער האט עראָבערט
דיא פינאַנציעלע וועלט, און מיליאָנען זיינען געלעגען צו זיינע פיס.

ער האט עררייכט דעם העכסטען פינאַנציעלען און אינדוסטריעלען ציעל.

נאַנטאס איז געווען בעטהייליגט אין אַלע גרויסע אייזענבאהן-אונטערנעהן
מונגען און איז געווען דער ערשטער אין דיא גרונד-אייגענטהום ספעקולאַציע. ער

האט געשפיעלט דיא ראָלע אלס קעניג פון אונטערנעהמער אין דיא ערשמע יאָהרען פון דער וויעדער-אויפבויואונג פון פראנקרייך'ס קייזערטהום, און זיין בליק אָדער זיין גליק, איז געווען אזוי שאַרף, אז ער האט איבעראַל געטראָפּען מיט זיינע ספעקולאציאָנען, און ערשאַרט איין אונגעהויערעס פערמעגן.

אָבער זיין ציעל און שטרעבונג איז נאָך אימער ניט געווען עררייכט. נאנטאָס האט זיך דערמיט אליין ניט צופריעדען געשטעלט און ער האט אָנגעפאָנגען זיך צו בע-טהייליגען אין פאָליטיק. עס איז איהם אויך גערונגען ערוועהלט צו ווערען אַלס דע-פוטירטער פון דעם דעפארטעמענט, וואו ער האט געהאט עטליכע גיטער.

זאָ שנעל וויא ער איז געוואָרען איינער פון דער געזעטץ-מאכענדער קערפער-שאַפט, האט ער בעשלאָסען צו שטרעבען ווייטער ביז ער זאָל ווערען פינאנץ-מיניסטער.

נאנטאָס האט בעזעסען א געוואלטיגען כחהדיבור, און זיינע רעדען זיינע בעריהמט געוואָרען. דאָן איז ער אויך געווען א מיכטיגער פינאנציער אין יעדער בע-ציהונג, און איז געווען בעקאנט מיט אלע פינאנץ-פראגען אין דער וועלט. דיזע צווייא מעלות, פון רעדנער און פינאנציער, האבען איהם באלד פערשאַפט א גרויסען נאמען און זיין בעריהמטהייט האט געשטיעגען.

וואס עס אנבעלאַנגט דער רעגירונג אלס קייזערטהום, האט ער זיך געוועזען זעהר איבערגעבען און טרייא. וואס עס געהערט וויעדער פינאנץ, האט ער געהאט מערקווירדיגע אנוכיטען און טהאָריען, וועלכע ער האט בעקאנט געמאכט אין א רייע פארטרעגע. דיזע טהעאָריען האבען געמאכט א רעש אין דער גאנצער וועלט, און, לויט וויא ער האט ערפאָהרען, האבען זייא אויך שטאַרק פּעראינטערסירט קייזער נאפאָלעאָן.

אין דיזען מאָרגען, ווען אונזער נייע שילדערונג פאנגט אָן, איז נאנטאָס געווען זעהר שטאַרק בעשעפטיגט. א גרויסע טהעטיגקייט האט געהערשט אין דער גאנצער געגענד, וואו צעהנדליגער סעקרעטערע זיינען געזעסען און געאַרבייט. עס איז געווען איין ארט מאַשין, פון וועלכער נאנטאָס איז געווען דער ערפינדער, און ער אליין האט געוואוסט וויא צו שטעלען דיא מאַשין אין בעוועגונג. אָבער אָהן איהם האט דיא מאַשין ניט געקענט געהען.

עס זיינען אויך געווען מאַסען אנדערע אנגעשמעלטע; מאַנכע האבען גע-בראכט בעריכמע, אנדערע האבען אוועק געשיקט בעריכמע; א טהייל האבען גע-דיענט אלס שפּיאָנען און אייניגע האבען מיטגעטהיילט איבער פאָרטשריט אָדער

פאלל אין פינאנץ. דיא טהירען זיינען געשטאנען אין איין אימער-וועהרענדער בעוועגונג.

עס איז אויך געווען א בעשטענדיגער קלאנג פון נאָלד אויף דיא טישען, און פערשיעדענע ווערטער-פאפירען זיינען אריין און ארויס.

אין דיא ווארטע-ציימערן, זיינען געשטאנען גאנצע מחנות מענשען: מעקלערס, געשעפטס-דליוו, פינאנץ-מענער, אדוואָקאטען, פאָליטיקער, מיט איינעם וואָרט, גנבן פארויז איז געלעגען צו דיא פיס פון דעם אלמעכטיגען נאָלד-קעניג נאנטאס, און ער האט נאָר בעדארפט וועלען ארויף לייגען אויף זייער האַלז זיין פוס, און קיינער וואָלט איהם דאָריבער קיין דעה ניט געזאגט. פאָרלויפג האט ער עס נאָך ניט געטהאָן, ווייל דיעזע פאָליטיק האט ער בענעטהיגט ערשט אויף שפעטער.

וועהרענד דיעזע גרויסע מאַסע מענשען האבען געווארט צו האבען דיא זכיה און זיך זעהען מיט דעם פינאנץ-קעניג, איז נאנטאס געזעסען אין זיין הויפט אָפּיס און געלעזען דיא קאָרעספאָנדענציעס פון דיא פראָווינצען און אויסלענדישע מעכטע.

נאנטאס האט געשמיפלעט צו זיך זעלבסט.

„ווען איך זאָל וועלען,“ האט ער זיך געטראַכט, „קען איך אויסשטרעקען מיינע ביידע הענד און אַרום נעהמען דיא גאנצע וועלט. איך קען עס, ווייל איך האב געלד, און ווייל איך האב געלד, האב איך מאַכט. ענדליך, ענדליך איז מיין אמאליגער חלום פערוויקליכט געוואָרען! קראַפט און מאַכט שטעהען צו מיין בעפעה; איך בין דער איינציגער מאַשיניסט וואס קען זעטצען אין בעוועגונג קעניגרייכען און קייזערטהיימער.“

פלוצלינג האט זיך בעוועיעזען אויף זיין געזיכט א פינסטערער בליק און פון זיין ברוסט האט זיך אַרויס געריסען א זיפן. זיין גאנצער קערפער האט אויפֿ-געציטערט.

אויסשטרעקענדיג זיין האַנד, האט ער אָנגעקלונגען און דער טהיר-וועכטער איז ערשינען.

„זשערמען,“ האט ער געזאגט אונגעדולדיג, „ווייסטו ניט אויב דיא מאַדאם איז אהיים געקומען?“

„ניין, מיין הער,“ איז געווען דער ענטפער.

נאנטאס האט נאָך אמאל געזיפּעט.

„קום אהער זשערמען,“ האט ער וויעדער געזאגט, „געה און רוף אהער דיא

מאַדאם'ס קאַמער-מערבען.“

אָבער זשערמען איז ניט געגאנגען.

„ענטשולדיגט מיר, מיין הערר,“ האט ער געמורמעלט, „דער פרעזידענט פון דער דעפוטירטען קאמער איז דאָ און וויל אייך אונבעדינגט זעהן.“
נאנטאס האט אויסגעזעהען צו זיין שטארק געשטערט דאריבער.
ער האט עפעס געמורמעלט צו זיך אליין, און דאן האט ער געענטפערט

הויך

„גוט אלזא, לאָז איהם אריין אהער, אָבער דוא, זשערמען, געה באלד און טהו וואס איך האב דיר געהייסען.“

מיט א טאָג פריהער, האט נאנטאס אָנגעהאלטען זעהר א וויכטיגע רעדע איבער איינער פון דיא אינטערעסאנטעסטע טאגעס־פראגען. ער האט געמליך בער האנדעלט דיא בודזשעט־פראגע פון לאנד און געצייגט א גאנץ נייעס פלאן פיר דער פיהרונג פון פראנקרייך'ס פיהנאנצען. דיא רעדע איז אָנגעדרוקט געוואָרען און איבערגעגעבען געוואָרען צום פינאנץ־קאָמיטעע פון דער קאמער, דאמיט מען זאָל ענדערן אייניגע פונקטען אין דיא פאסירטע פינאנץ־געזעטצע.

ניט נאָר אין פראנקרייך האט דאריבער זעהר געקונגען, זאָנדערן אין אויס־לאַנד האט דאס אויך געמאכט א גרויסען רעיש, און דער פראנצויזישער פינאנץ־מיניסטער האט זיך געזעהען געצוואונגען צו רעזיגנירען פון זיין אַמט, ווייל יעדער האט געשריען, אז ער איז איין אונפעהיגער מענש.

יעדער האט געשפראָכען דאריבער, אז דער יונגער דעפוטירטער, נאנטאס, שטעהט שוין אויף דער ליסטע אלס דער געכסטער פינאנץ־מיניסטער.

אָבער קיין זאך איז נאך געווען בעשטימט. נאנטאס האט אויפגעצויגען מיט זיינע אַקסלען און זיך געטראַכט, אז ער האט געדולד צו ווארטען. ער האט שוין אפילו געהאט איין אונטעררעדונג מיט דעם קייזער, אָבער קיין זאך איז נאך געווען בעשטימט. מאנכע וויכטיגע פונקטען האבען נאך געמוזט בעשפראָכען ווערען.

אונטערדעסען האט נאנטאס איינגעזעהען, אז דער בעזוף פון דעם פרעזידענט פון דער דעפוטירטען קאמער, האט א גרויסע בעדייטונג פיר איהם.

אום צו וויסען וואס ער האט צו טהון, האט ער אָנגעפאנגען פון זיך צו פער־טרייבען דיא זאָרג וואס האט דאמאלס בעשעפטיגט זיין געהירן און פערדונקעלט זיין שטערען.

וועהרענד דעם האט ער געהערט א לייכטען קלאפ אין דער טהיר.

„אנטרעע!“ האט ער געזאגט.

דיא טהיר האט זיך געעפענט און דער פרעזידענט איז ערשיענען.

נאנטאס האט זיך שנעל אויפגעהויבען און איז ענטקעגען געגאנגען זיין בעזוכער, וועלכען ער האט גערייכט דיא האנד.

„אך, מאָנסיי!“ האט ער אויסגעשריען מיט א פריינדליכער שטימע. „איך בעט אייך אום ענטשולדיגונג. ווירקליך, איך האב נאר קיין אהנונג געהאט ווער עס וואָרט אויף מיר. גלויבט מיר, דאס איך בין זעהר געריהרט וויסענדיג פון דער עהרע וואס איהר טהיילט מיר צו מיט אייער בעזוך.“

זיין האבען אנפאנגס גערעדט פון פערשיעדענעס, און נאנטאס האט אויסגעזעהען צו וויסען פון אלעמען. דאן האט דער פּרעזידענט, אָהנע זיך צו פּערראַטהען, אָנגעפאָנגען א געשפּרעך איבער דעם פינאַנץ־צושטאַנד פון לאַנד, און איהם געגעבען אַנזעהערען, אַז דער קיזער זעלבסט האט איהם געשיקט אויסצו געפינען וויא עס שטעהט מיט נאנטאס; און דער בעזיהונג צום פינאַנץ־מיניסטעריום; ערשטענס, אויב ער איז בערייט צו אָקעפּטירען דעם פּאַסטען, און צווייטענס, וואס פאר א פּראָגראַם ער האט פיר אזא וויכטיגעס אָמט.

נאנטאס איז געווען ערברייט און איבערראשט. אָבער, אָבוואָהל זיין האַרץ האט אין איהם געטאנצט פאר שמחה און טרוימן, האט איהם זיין געזיכט ניט פּערראַטהען; ער איז געבליעבען אזוי גלייכגיילטיג, גראַדע וויא מען וואָלט מיט איהם געשפּראַכען איבער א קליינער און אונבעדייטענדער אנלייגע.

„ענדליך, ענדליך!“ האט ער זיך געטראַכט, „נאך איין שריט ווייטער, פאָר ווערטס, און אלע קעפּ וועלען קיעגען צו מיינע פיס. מיין פּאַטאָזיע איז ענדליך פּערווירקליכט געוואָרען. ניין, איך האב ניט געהלום'ט, אומזיסט.“

אַלס דער פּרעזידענט האט צו לעטצט ערקלערט, אַז ער וועט זאָפּאַרט אַוועק געהען צום קיזער און מיט איהם זיך בעשפּרעכען איבער דעם פּראָגראַם, האט זיך געעפענט א קליינע טחיר דורך וועלכע מאַדאָם נאנטאָס'עס קאַמערי־מעדכען איז ערשינען.

נאנטאס איז פּלוצלינג שטאַרק בלאַס געוואָרען און שוין ניט געקענט ענדיגען דיא אָנגעפּאַנגענע פּראַזע.

ער איז שנעל צוגעלאָפּען צו דער דאַמע, און, האלב שטאַמלענדיג, האט ער געזאגט צום פּרעזידענט:

„ענטשולדיגט מיר, מאָנסיי...“

ער האט דאן געפיהרט פּאַלגענדעס געשפּרעך מיט דעם קאַמערי־מעדכען:

„איז מאדאם צו הויזע?“

„ניין.“

„איז זיא אויסגעגאנגען היינט זעהר פריה?“

„יא.“

„ווען קומט זיא אהיים?“

„דאס ווייס איך ניט.“

אויף נאך אנדערע פראגען, האט דאס מעדכען האלב יא געענטפערט און האלב ניט. זיא איז געווען א קלוגע און ערפארעבע, און האט נאנין גוט געוואוסט, אז זיא דארף זיך וועניג מישען אין אזעלכע זאכען.

נאנטאס האט אונטערדעסען איינגעזעהען, אז ער איז איבערהויפט צו דום צו שטעלען אוועלכע פראגען, און ער האט צום שלום געזאגט:

„זאָ שניצל וויא דיא מאדאם וועט אהיים קומען, זאָלט איהר געהען צו איהר און איהר מיטטהיילען, אז איך מוז מיט איהר שפרעכען עטוואס זעהר געטהיגעס.“

דער פרעזידענט פון דער דעפוטירטערקאמער האט זיך דערווייל צוריק גע- צויגען צום פענסטער, און איז געווען שטארק ערשטוינט פון נאנטאס'עס בע- האנדלונג צו איהם. ער איז געשטאנען ביים פענסטער און ארויס געקוקט אין הויף.

נאנטאס האט זיך דערווייל דערמאָהנט אן זיין וויכטיגען בעזוכער און האט צוריק געקעהרט. ער האט זיך אפילו שטארק ענטשולדיגט, אָבער זיין קאלט- בליטיגקייט איז שוין געווען פערשוואונדען. ער האט געשטאמעלט און נאך מעהר איבעראשט דעם פרעזידענט מיט אייניגע דומע פראגען וואס ער האט איהם געשטעלט.

דער פרעזידענט האט פערשטאנען, אז עס איז בעסער ער זאָל לאָזען נאנטאס'ן אליין, און אָהנע ווייטערע צערעמאָניע, האט ער איהם גערייכט דיא האַנד און אין אוועק.

ווען דיא טהיר האט זיך צוגעמאכט הינטער איהם, איז נאנטאס געבליעבען שטעהן און געקוקט וויא א דומער קערל.

„איך בין א גרויסער אידיאָט!“ האט ער אויסגעשריען הויך צו זיך אליין. איך האב מיך שוין אזוי בענארישט, אז דיעזעס וויכטיגע זאָט וועט זיך מיר יעמלט ארויס גליטשען פון מיינע פינגער.“

ער איז געווען זעהר בעאנרוהיגט און ער האט שפּאַצירט אויפּגערעגט איבער
דעם צימער הין און צוריק.

מאנכע בעזוכער זיינען ערשיענען.

איין אינושרניער האט פאר איהם פּאָרגעלייגט א בעריכט איבער א גרויסער
מיגענען־אונטערנעהמונג, וואו עס איז געווען צו פּערדיענען זעהר פּיעל געלט. צו
דיפּלאָמאַט האט איהם מיטגעטהיילט איבער איין אנלייגע וואס א בענאַכבאַרטע
מאַכט וויל מאַפען אין פּאריז. ספּעציעלע אנגעשטעלטע האבען איהם אריין געבראַכט
וויכטיגע חשבונות און בעריכטע.

אַבער נאַנטאָס איז געווען אזוי פּערטראַנען, אז ער האט קוים געהערט וואס
מען דערזעהלט איהם.

ענדליך איז ערשיענען א דעפּוטאַציאָן פון זיינע קאָלעגען אין דער דעפּוטירטען־
קאַמער. זיין האבען איהם אלע געלויבט, געריהמט און געשמייכלט פיר זיין בע־
ריהמטער רעדע אין דער קאַמער.

זיין האבען איהם אָפּען און פּרייאַ געוואנט, אַז אין דער קראַפט פון זיין פּעדער
ליעגט יעמט, דורך איין טעלעגראַמע, ענטוועדער אויפּצולעבען דעם האַנדעל אין
נאַנץ אייראָפּא, אָדער פּעראַורזאַכען דיא גרעסטע קרוינס אין פינאַנץ. אין זיין מאַכט
איז עס געלעגען ארויס צו רופּען א קריעג אָדער צוריק האַלטען א קריעג, ווען ער
זאָל נאָר אונטערשיטצען איין פּאַרטייאַ מיט איין אנלייגע. ער האט זאָגאַר גע־
האַלטען דעם נאַנצען בודזשעט פון פּראַנקרייך אין זיינע הענד, און עס שפּיעלט א
גרויסע ראָלע צו וויסען אויב ער איז פיר דער רעגירונג אָדער געגען דער רע־
גירונג.

עס איז געווען דער גרעסטער זיעג און עראָבערונג 1 זיין אייגענע פּערזענליכ־
קייט, האט דאָ געשפּיעלט דיא גרעסטע ראָלע, און ער איז שוין געשטאַנען מיט
איין פּוס אויף דער שוועל וואס פּיהרט איהם צו זיין העכסטען ציעל.

נאַנטאָס האט זיך איבערצייגט, אז ער דאַרף קיינעם ניט בעטען און קיינעם
ניט שמייכלען אום צו ווערען פינאַנץ־מיניסטער, זאָגנדיק, עס ליעגט אין זיין אייגענער
קראַפט דאס צו אַקצעפּטירען אָדער ענטזאָגען.

אַבער, טראָטץ דעם אלעמען, אַנשטאַט צו שפּירען זיין ברוסט זיך פּרייען און
טריומפּירען, וויא ער האט זיך פּאָרגעשטעלט, אז עס מוז זיין, איז עס נאָר געווען
שרויעריג און ניעדערגעשלאָגען.

ער האט זיך געשפּירט מיט, פּערמאַטערט, מיט זיינע געדאַנקען וואַנדערענדיג

נאר אין אנדערע געגענדען, און ער האט געציטערט ביא דעם לייכטעסטען גערויש.

ווען א פיעבערהאפטען רויטע פארב האט אויפגעפלאמט זיין געזיכט ביא דעם גערעכטן טון זענען און עראָבערונג, האט ער זיך באַרד געשפירט בלאַס ווערענדיג, גראַדע וויא איין איידקאלטע האַנד וואָלט איהם בעריהרט איבער זיין נאַקעמעס לייב און פון איהם ארויס געטריעבען דיא זאַרעמקייט פון לעבען. ער האט ענטלאָסען דיא דעפוטאַציאָן זעהר אונהעפליך, און בלוז צו איינעם האט ער געזאגט :

„איהר זאָלט מיר ענטשולדיגען, איך פיהל היינט ניט גוט.“
צווייא שטונדען זיינען שוין פאַראיבער, זיין פלאַוויע, איז נאך ניט ער-שיענען.

נאַנטאָס איז געווען אין א פיעבערהאפטער אויפגענונג און זייערער געשפאַ-צירט הין און צוויק איבער דעם צימער.
פּלוצלינג איז ער געבליעבען שטעהען און נאכגעדענקט. דאן איז ער צוגעד-נאַנגען צום טיש און אָנגעקלונגען.
דער דיענער איז ערשיענען.
„זשערמען...“ האט ער געזאגט און איז געבליעבען שטעהען ווייטער דענקענדיג.

דער דיענער האט געשוויענען.
„צום טייפּעל!“ האט ער געמורמעלט צו זיך אליין, „אזוי סח עם זיין.“
דער דיענער האט זיך אומגעקוקט און געפרעגט :
„ענטשולדיגט מאַנסיע, מיך- האט איהר גערופען ?“
„וועמען דען, אידיאָט!“ האט ער אויסגעשריען.
„אקזאָ, בין איך דאָ,“ האט זשערמען געזאגט לאַכענדיג צו זיך אליין.
„נו, גוט. הער אויס זשערמען. געה ארונטער צו מאַנסיע דאָנויער, צום באַראָן...“
„אלואָ ?“

„יא, און זעה אויב ער איז דאָ אין דער היים ?“
„און דאָ ?“
„דאן, דורכאַפּ ! שיק איהם אהער ארויף, דוא פערשטעחסט ? זאג איהם, צו איך דאַרף איהם האבען.“
דער דיענער האט זיך אָבגעווענדעט און געמורמעלט :

„משוגע! פערריקט אויף טויט!“

ווען נאנטאס איז נאך אמאל געבליעבען אליין, האט ער שוין אָנגעזאגט, אַ
דיא מענער זאָרען קיינעם ניט צולאָזען.

„זאגט זיין,“ האט ער בעפוילען, „אַז איך בין נישטאָ אין דער היים. איך
וויל היינט מעהר קיין בעזוך.“

זיין אויפרענונג האט געשטיענען.

„קיין צווייפעל,“ האט ער געמורמעלט צו זיך זעכבסט, „זיין איז געוויס אוועק
זיך צו בעגענענען מיט א געליעבטען. עס איז קיין צווייפעל, אזוי אין עס!“ בייא
נאָט! זיין האט זיך געמוזט וויעדער בעקאָנט מאַכען מיט איהר אַלטען פערפיהרער
דע פאָנדעט, וועלכער איז געבליעבען איין אלמן זייט דיא לעטצטע זעקס
מאָנאַט.“

„געוויס, געוויס,“ האט נאנטאס געמורמעלט צו זיך אליין, „איך בין ניט
אייפערזיכטיג! לעבערליך, דומהייטען, וויא קום איך צו זיין אייפערזיכטיג?“

צעהן יאָהר דורכאָנאַט האט ער פינקטליך געהאלטען וואָרט, און וויא ער
האט פערשפּראַכען פלאוויען, אזוי האט ער מקיים געווען.

„אַבער,“ האט ער ווייטער געזאגט, „איך קען עס ניט ערלויבען פון מיר חוץ
צו מאַכען. ניין, ניין, דאס וועל איך ניט ערלויבען.“

א קלייניגקייט! דער ערשטער מאָן אין פינאַנץ, 99 פּראָצענט פינאַנץ
מיניסטער, א ליעבלינג אונטער אלע געזעשאפטען, א געזוכטע פּערזאָן פון דעם
קייזער, א געאַכטעטער סויפּאַן, א מעכטיגער בירגער און זאָ ווייטער — נאַטירליך,
אַזאַ מעניש קען זיך ניט ערלויבען זיין פרוי זאָל שפּיעלען ליעבעס מיט אנדערע
הינטער זיינע פלייצעס, און דאָן זאָל דיא וועלט ערפּאַהרען דערפון און ער זאָל זיין
צו שפּאַט און צו שאַנדע.

„אַבער אייפערזיכטיג,“ האט ער ווייטער געברומט, „דאס בין איך! וויא
קען איך זיין אייפערזיכטיג? זיין איז דאָך נאָר מיין פרוי אין נאמען, אַבער ניט
אין דער ווירקליכקייט? איך האב דאָך נאך אפילו ניט געזעהן וויא איהר שלאָג
צימער זעהט אויס, שוין ניט רעדענדיג דערפון, וואס זיין האט זיך נאך ניט ערלויבט
מיר צו צייגען איהר לייב. געוויס, געוויס, איך בין ניט אייפערזיכטיג, נאָר...“

מעהר האט ער ניט געקענט דענקען; זיין קראַפט האט איהם פּער-
לאָזען.

„אַבער ער האט אויף אוי פיעל בעגרופען, אַז אין איהם איז ענטשטאנדען א

געפיהל וואס ער האט געוואלט זיין א מאן, וועלכער זאל וועניגסכענס רעספעקטירט ווערען פון זיין פרוי, ווען ניט געליעבט.

„אך!“ האט ער געזופצט, „אלעס האב איך בעוועגט, אלעס האב איך עראבערט, און נאָר דיעזע פרוי שמעהט מיר וויא א ביין אין האכז! זיא איז נאך אימער אזוי שטאַליך, אזוי קאלט און אזוי גלייכנילטיג, וויא אין יענעם טאָג, מיט 10 יאָהר צוריק, ווען זיא האט מיט מיר אויסגענומען, איך זאל איהר געבען מין נאמען און דאָפיר ניבט זיא מיר געלד. אָבער, האב איך איהר דען ניט געזאגט, אז איך האב אויך איין בעדינגונג? איך האב איהר דאָך אויסדריקליך ערקלערט, אז איך וויל זיא זאל זיך אויפפיהרען אנשטענדיג פאר דער וועלט, כדי זיא זאל פון מיר קיין חוק ניט טאכען. יעצט צערלאנג איך בלויז, אז...“

נאנטאס האט אָנגעפאנגען איבערצודענקען וואס עס האט פאסירט זייט דיא לעצטע 10 יאָהר צווישען איהם און פלאַוועין. ער האט זיך עראינערט, וויא אזוי ער איז מיט איהר ערשיענען אין געזעלשאַפט, וויא אזוי זיא האבען איבעראל געד הייסען מאן און פרוי, וויא אזוי דיא וועלט האט זיא גערעכענט פאר גליקליך אין זייער ליבע, און, נאך אלעמען, ווען זיא זיינען וויעדער געווען אליין, איז יעדער געבליעבען פיר זיך וויא צווייא ווילד־פרעמדע מענשען.

נאנטאס האט זיך געשפירט זעהר אונגליקליך

ענדליך איז פלאַוועי אהיים געקומען.

נאנטאס האט זיא בעמערקט, וועהרענד זיא איז נאך געווען אין איהר שפאַצירקלייד. זיא האט שוין געהאט ארונטער גענומען איהר הוט און האט געד האלטען אין אויסציהען איהרע האנדשוה.

נאנטאס איז צוגעגאנגען צו איהר מיט דער האלטונג פון א פערברעכער. ניט נאָר זיין קערפער, זאָנדערן אויך זיין שטימע האט געצימערט.

„איך האב אייך עפעס מיטצוטהיילען,“ האט ער אָנגעפאנגען.

זיא האט איהם אָנגעקוקט מיט איהר געוועהנליכע גלייכניטיגע מיענע אָהנע צו רעדען א וואָרט.

„איך וואָלט בעזוכט אייער צימער,“ האט ער ווייטער געזאגט, „ווען איהר

וואָלט מיר אָנגעצייגט, אז איהר זייט שוין צו הויז.“

פלאַוועי, אָהנע זיך צו זעמצען, האט אויסגעזעהען אונגעדולדיג.

„גו, אלזאָ?“ האט זיא געפרעגט.

ער האט געצעגערט.

„ענמשולדיגט מיר,“ האט זיא געזאגט, „איך האב זעהר וועניג צייט; זאגט וואס איהר האט מיר געוואלט מיטטהיינען.“

דיא ווערטער האבען אויסגעזעהען איהם צו ערשטיקען אין האלז. ער האט געבליקט צו איהר העררליכע פיגור, צו איהר עלעגאנטעס געזיכט און געשטאמעלט.

„ווירקליך,“ האט זיא ווייטער געזאגט, נאך אונגעדולדיגער, „איך האב זעהר וועניג צייט...“

„מאדאם!“ האט ער ענדליך אויסגעשריען פאסענדיג זיין נאנצען מוטה, „דיא צייט איז ענדליך געקומען ווען איין ערקלערונג צווישען אונז ביידע איז געוואָרען א גרויסע נויטהווענדיגקייט... וואו זייט איהר געווען דעם נאנצען פריהמאָרגען?“

זיין ציטרענדע שטימע און זיין אונערווארטעטע פראַגע, האט אויסגעזעהען זיא שטאַרק צו איבעראַשען. עס איז קיין צווייפעל, אז זיא האט ניט ערוואַרטעט פון איהם צו הערען אזעלכע ווערטער.

זיא האט זיך אָבער באלד בערוהיגט, און אין א קאלטען טאָן האט זיא גע'ענטפערט.

„וואס איז דאס פאר א פראַגע? איך בין געווען וואו איך האב בע'דאַרפּט.“

„ריכטיג, ריכטיג,“ האט ער ארויס געשטאַמעלט, „איהר זייט געווען וואו איהר האט בע'דאַרפּט. אָבער, מאַדאַם...“

„ער האט זיך וויעדער אונטערבראַכען און זיין געזיכט איז געוואָרען אזוי בלייך וויא קאַלד.“

זיא האט איהם אָנגעקוקט מיט א פראַגענדען בליק און געזאגט:

„איך פערשטעה אייך ניט.“

„איהר פערשטעהט מיך ניט? אָה, מאַדאַם, איך ווייס, אז איהר פערשטעהט מיך ניט. אָבער איהר זאָלט מיך יא פערשטעהען, איהר מוזט מיך פערשטעהען! איהר עראינערט זיך געוויס, דאס איך האב אייך אמאל געזאגט, אז איך וועל ניט דורכען איהר זאָלט זיך בעדיענען מיט דער פרייהייט וואס איך גיב אייך, אום צו שענדען מיין נאמען, פון מיר חזק צו מאכען!“

פלאַווע האט איהם צוגעוואָרפען א שטייכעל פון דער גרעסטער פער'אַכטונג.

„שענדען אייער נאמען? פון אייך חזק מאכען?“ האט זיא ווידערהאַלט, „איהר מוזט מיר ענמשולדיגען, איך מען אייער נאמען ניט שענדען. דאס האט

איהר אליין שוין געמחאן, זייט לאנג. איהר ווייסט גאנץ גוט, אז איך קען אייך און ווייס ווער איהר זייט, טראַטץ אייער גרויסער ראָלע וואס איהר שפיעלט יעצט.

גאנטאס איז אויפגעגענגען געוואָרען וויא א פּערוואונדערטער טינער. זיין נעזיכט האט זיך אָנגעצונדען מיט צאָרן און ער איז צו איהר צוגעלאָפּען, גלייך וויא ער האט זיא געוואָלט שלאָגען.

„אבשייליכע פרוי,“ האט ער געדונערט, „מיך נארט מען ניט, ניין, ניין! איך ווייס אלעס! איהר קומט יעצט פון מאַנסיע דע פּאַנדעט'ס אומאַרמונג... איהר האט א געליעבטען, יא, איך ווייס דאס!“

זיא האט איהם נאך אמאל אָבגעמאַסטען מיט איהר פּעראַכטענדען בליק און איז געבליעבען שטעהען אויף'ן פּלאַטץ אָהנע זיך צו דערשרעקען פאר זיין צאָרן.

דאן האט זיא געענטפערט קאלט און רוהיג :

„מיין עהרר! איהר האט אין אירטהום. איך האב, זייט יענער צייט, מעהר ניט געזעהען מאַנסיע דעפּאַנדעט. יעצט וויעדער, ווען איך האב אפילו יא א געליעבטען, איז דאס ניט אייער זאך און איהר האט קיין רעכט מיר צו מאַכען פאַרווירפען. וואס קימערט דאס אייך? עס שיינט, אז איהר האט שוין פּערגעסען אָן אונזער בעדינגונג.“

איהר טאן האט איהם בעזיענט. ער האט אויסגעזעהען וויא א הונד, וואס איז פריהער בעז געווען, און דאן האט איהם דער בעל־הבית גוט געשלאָגען און ער איז אַוועק טרויעריג אין א ווינקעל ניעדערגעשקאַגען און בעהעררשט.

אין זיינע אויגען איז פריהער געלענען א מילדער בליק, און דאן האט זיך דאָרט בעוועזען טרערען.

ער האט אויסגעשפּראַכען אין א העפטיגעס געוויין, און דאן איז ער וויעדער געפאַלען צו איהרע פיס אויסשרייענדיג :

„אָה! פּלאַווע! איך ליעב אייך! איך ליעב אייך!“

וועהרענד דיעזער סצענע, האט ער, מיט זיינע הענד, בעריהרט איהר קלייד. זיא, נאך אימער שטעהענדיג גראד אויף איהר פּלאַטץ, האט זיך אַביסעל צוריק געצויגען.

גאנטאס וויעדער, פּערצווייפעלט און ערניעדריגט, איז איהר נאכגעקראַכען אויף זיינע קניען, און מיט אויסגעשטרעקטע הענד, האט ער געמורמעלט :

„פלאווען מיין נאָט, איך ליעב אייך צום וואַהניניג ווערען. איך ווייס ניט וויא דאס איז געשעהען, אָבער איך ליעב אייך. עס איז נאך געווען מיט יאָהרען צוריק, ווען איך האב אָנגעפאָנגען צו שפירען א מערקווירדיגעס געפיהל זיך ער זעקענדיג אין מיין ברוסט. איך האב געקעמפט דאגעגען, ווייל איך האב מיך עראינערט אן אונזער בעדינגונג. אָבער עס איז געווען געגען מייע קרעפטען. דיעזעס געפיהל איז יעדעס מאָ שטאַרקער געוואָרען, ביז עס האט מיך גענצליך בעהעררשט. אָך גלויבט מיר, איך ווייס, אז איך בין ניט ווערטה אייך צו ליעבען, אָבער עס איז ניט מיין שולד... יעמט, זעהט, בין איך אונגליקליך, און איך מוז צו אייך רעדען...“

ער האט דאָן ווייטער געשפּראַכען, שילדערענדיג זיינע ברענענדע ליעבעס־געפיהלעך, מיט דעם העכסטען פייער פון א פערליעבטען. ער האט געוויינט, געלאַכט, זיך געבעטען און זיך ערניעדריגט.

דיעזער מעכטיגער מאַן, וועלכער איז אימשטאַנדע געווען מיט זיין ענערגיע צו ערזיטערן לענדער און אויפפאָכען נאַציאָנען. דיעזער ריעז אונטער מענער, איז געפאלען, צערבראָכען, פערניכטעט און אזוי שוואַך וויא א הילפלאָזעס קינד, איז ער געקענען צו דיא פיס פון א פרוי.

דיא ווירקליכקייט פון זיין אמאליגען טרוים איבער עראָבערונג, זיין הויכער שטאַנד, אַלעס, אַלעס, וואָלט ער אויפגעגעבען, פערשמיסען און פערוואָרפען, ווען דיזעז פרוי וואָלט איהם נאָר געזייגט איין ליעבליכען בליק און איהם אויפגעהויבען מיט א קוש אויף זיין שטערען פון דער ערד.

יא, זיא האט איהם פערביטערט דיא נאנצע וועלט, און זיין גליק האט קיין ווערטה געהאט.

ער האט שוין מעהר ניט געהערט דעם מלאנג פון נאָלד, ניט געאכטעט אויף דעם איינדרוק וואס ער מאכט איבעראַל, און דאמאלס פערגעסען זאָנאר אן דעם קייזער אליין, וועלכער איז נייגעריג געווען איהם צו מאכען פאר א מיניסטער.

אַלעס איז געווען פיר איהם טויט, נאָר פלאוועיס ליעבע האט גע־לעבט.

ער האט בעזעסען אַלעס נוטע אין דער וועלט, און ער האט דערצו געוואָלט האבען פלאוועיס ליעבע, און זאָלאנג פלאוועי איז גיט זיינע, קימערט איהם מעהר קיין זאך.

„מאדאט, מאדאט,“ האט ער געמורמעלט מיט א היזעריגער שטימע, נאך אימער שטעהנדיג אויף זיינע קניען, „גלויבט מיר, אז דיא לעטצטע אייניגע יאָהר, האב איך אלעס געטהאָן נאָר צוליעב איך אליין... אנפאנגס, בין איך מודה, האט איהר קיין ראָלע געשפּיעלט; איך האב בלויז געאַרבייט צופּרעדען צו שטעלען מיין אייגענעם שטאַלץ. דאָן זייט איהר געוואָרען דער איינציגער ציעל פון מיין לעבען, פון מיינע געדאַנקען און שטרעבונגען. איך האב מיר געשטעלט דיא אויפגאַבע, צו שטייגען אזוי הויך, ביז איך וועל מיר פּערדיענען איהר זאָלט זיין מיינע. איך האב געהאַפּט צו ווירקען אויף אייך, ווען איך וועל געהמען מיין גאַנצע מאַכט און לייגען צו אייערע פּיס. זעהט, מאדאט, וויא איך ליעג יעצט. האב איך נאך ניט געקענט אויסוויקען אייער פּערצייהונג? איך בעט אייך, מאדאט, פּעראַכטעט מיך ניט...“

זיא האט איהם געלאָזען דיא גאַנצע צייט רעדען און זאגען וואס ער וויל. דאָן, ווען זיא האט פּערשטאַנען, אז ער איז שוין פּערטיג, האט זיא געזאגט גאַנץ רוחיג:

„שטעהט אויף, מיין הערר; יעמאַנד קען נאך אריין קומען און אייך אזוי טרעפען.“

ער האט אָבער ניט געוואָלט אויפּשטעהען און נאך אימער געבעטען זיא זאָל איהם פּערצייהען.

„אָך, מאדאט,“ האט ער געזאגט, „גלויבט מיר, אז איך וואָלט נאך אימער ניט געוואָגט אייך צו בעאנרוהיגען. איך וואָלט געוואָרט ביז דיא צייט וואָלט געקומען, איך זאָל מיר פּערדיענען אייער צונייגונג; אָבער דיא אייפּערזוכט געגען דע פּאַנדעט, האט מיך שיער געטריעבען צור פּערצווייפלונג. איך געה אַרום וויא משוגע.“

זיא האט נאך אימער געשוויעגען.

דאָן האט ער אָנגעפאַנגען מיט איין אונטערטהעניגע שטימע:

„איך זעה גאַנץ דייטליך, אז איהר פּעראַכטעט מיך. גוט, דאָן בעט איך אייך, איהר זאָלט וואָרטען. ניבט קיינעם ניט אַוועק אייער לעבע. איך פּערשפּרעך אייך אַזעלכע גרויסע זאַכען, אז איך גלויב דאָדורף צו געפינען אַ וועג וויא ווייך צו מאַכען אייער האַרץ. איך בעט אייך נאך אמאל, פּערצייהעט מיין יעצטיגען ווילדען אויפּטריט. איך בין ניט שולדיג; איך ווייס ניט וואס עס טהוט זיך מיט מיר... אָך! לאָזט מיך האָפען, אז איהר וועט מיך נאך אמאל לעבען!“

„ניעמאלס?“ האט זיא אויסגעשריען שטארק אויפגערענט.
ער איז געבליעבען שטעהן אויף זיינע קניעס, נלייך וויא א ביימין וואָלט
איהם געטראָפֿען. זיא האט זיך אומגעווענדעט אום צו פערלאָזען דאס צימער.
נאנטאס, זעהנדיג, אז זיא וויל אַוועק געהען, האט ער פערלוירען זיין נאנצע
זעלבסט־בעהעררשונג. ער איז אויפגעשפרונגען און אין א ווילדען צאָרן האט ער זיא
אַנגעכאַפֿט ביא דער האַנד.

וואס! זאָל א פרוי, א שוואכע בעשעפעניש, איהם אזוי ערניעדריגען?
איהם, וועלכער האט דיא נאנצע וועלט צו זיינע פיס?
יא, ער האט עס געשפירט; ער איז געווען אלמעכטיג; ער האט געקענט
שמירצען לענדער, טרייבען פראנקרייך וואהין ער וויל, און, דיא ליעבע פון א פרוי
זאָל ער ניט קענען געווינען?

ער, נאנטאס, אזוי מעכטיג און קרעפטיג, ווערבען'ס מינדעסטער וואונש
איז שוין געווען א בעפעהל, האט נאָר געהאט איין אינציגען וואונש — און זאָל
דיעזער וואונש קיינמאל ניט ערפיללט ווערען, ווייל א פרוי, אזוי שוואך וויא א
קינד, וויל דיגעזען וואונש ניט נאכגעבען?

ער האט צוגעדריקט איהר האנד און געשריען:

„איהר מוזט מיך ליעבען!“

זיא האט געציטערט פאר אויפגענונג.

„איהר מוזט! איהר מוזט!“ האט ער ווידערהאָלט.

„ניעמאלס!“ האט זיא אויסגערוגערט.

זיא האבען ביידע געקעמפֿט; נאנטאס האט זיא געוואָלט פעסט האַלטען
און זיא האט זיך געוואָלט בעפרייען.

וועהרענד דעם אָבער, האט זיך געעפענט דיא טהיר און דער באַראָן דאָנויער
איז ערשיענען.

דער אלטער איז געבליעבען שטעהן ערשטוינט און דערשראָקען.

ווען נאנטאס האט איהם ערבליקט, האט ער אָבגעלאָזען פלאַווען.

דאן האט ער אויסגעשריען:

„מין הערר! אייער טאָכטער איז נאָר וואס געקומען פון איהר געליעבטען...“

איך בעט איהר, זייט אזוי גוט, און זאגט איהר, אז א פרוי דאַרף רעספעקטירען
איהר מאַן'ס נאמען, זאָגאַר דאן, ווען זיא ליעבט איהם ניט. יא, יא, אזוי מוז זיא
טהון, ווען זיא אליין האט פערלוירען דעם לעטצטען פונק רעספעקט און

עֵהרע.“

דער באַראָן איז שוין געווען שטאַרק געעלטערט. ער איז געשטאַנען אויף דער שוועל און געבליקט אויף די עווער סצענע מיט איין ערשראָקענעם און רעטהוועל־האַפּטען בליק.

ער איז געווען שטאַרק איבערראַשט פון אַלעמען וואס ער האט געזעהען. דער אַלטער באַראָן האט אימער גערעכענט, אז זיין טאָכטער מיט זיין איידעם לעבען זעהר נוט און צופריעדען מיט אַנאַנדער. ער האט אימער געשטודירט זייערע בענעהמונגען, און דערפון זיך געדייטעט, אז זייער לעבען אין הויז, איז אויך אזוי שען וויא זיין ערשיינען אין געזעלשאַפט.

עס איז אמת, ער און זיין איידעם, האבען בעלאַנגט צו צווייא פערשידענע דורות, און אונגעאַכטעט דאָרויף וואס זיין געפיהל פון עהרע האט פראָטעסטירט געגען מאַנכע האַנדלונגען פון זיין איידעם אין דער געשעפטס־וועלט און ער וואָלט פערדאַמט מאַנכע פון זיינע אונטערנעהמונגען, האט ער דאָך געמחט צוגעבען, אז נאַנטאָס איז א פעהיגער מענש מיט א שנעלען און שטאַרקען פערשטאַנד.

ער וואָלט זיך געמאלט פאַרגעשטעלט, אז די עווער מאָן, מיט איין אייזערנעם באַראַקטער, וואָלט געקענט אזוי האַנדלען געגען א פרוי, און פלוצלינג האט ער זיך געזעהען אין דער געגענווארט פון אזא שוידערהאַפּטעם בילד.

ווען נאַנטאָס האט בעשולדיגט זיין פרוי, אז זי האט א געליעבטען, איז דער באַראָן געבליעבען נאך אימער אויף זיין פלאַטץ אין טיעפעס נאכדענקען. ער האט נאך אימער בעהאַנדעלט פלאַוועין גראַדע אזוי שטרענג וויא מיט צעהן יאָהר צוריק, און זיין איידעם'ס אנקלאַנגע האט איהם זעהר בעאונרוהיגט. נאך א פּוּזע, האט ער צוגעמאַכט דיא טהיר און איז צוגעקומען געהנטער.

„איך שווער אייך,“ האט נאַנטאָס געזאגט, אז זי קומט יעטצט פון איהר געליעבטען. און יעטצט זעהט וויא זי קומט אויף מיר, ווען איך זאָג איהר דעם אמת.“

פלאַוועי האט מיט פעראַכטונג אָבגעווענדעט איהר געזיכט. זי האט וויעדער אין אַרדנונג געבראַכט איהרע מאַנישעמען וואס נאַנטאָס האט צוקנייטשט, וועהרענד ער האט זי פּעסט געהאַלטען. איהר געזיכט איז געבליעבען אונפערענדערט.

דער באַראָן האט געמאַכט א שריט פאַרווערטס צו איהר. „מין טאָכטער,“ האט ער אָנגעפאַנגען, „ווארום פערטהיידנסטו דיך ניט? האט דיין מאָן געזאגט דיא וואהרהייט? איז דאס טעגליך, אז דוא האסט מיר פאַרבערייטעט די עווען שמערץ אויף דער עלטער? דיא שאַנדע וואָלט פאר מיר געווען אונערמרגעגליך, ווייל דער פעהלער פון איין מיטגליעד אין אונזער פאַמייע,

איז דיא שאנדע פאר יעדען איינעם. זאג, מאַכטער, איז דיא בעשולדיגונג וואָר? "

זיא האט געמאכט דערבייא איין אונגעדולדיגע בעוועגונג. איהר פאכער האט יעצט געהאט א פאסענדע געלעגנהייט פיר אזא בעשולדיגונג.

זיא האט פראָבירט צו ערמראגען דעם שמערץ פון זיינע פראגען, אום איהם צו ערשפארען א גרעסערן שמערץ עס זאָל ניט דארפן קומען צו איין ערקלערונג. דער אלטער איז אָבער שטארק אויפגערעגט געוואָרען ווען ער האט געזעהען, אז זיא שווייגט.

"איז דאס איין ענטפער אויף מיין פראגע?" האט דער אלטער געדונגען.

"פאטער!" האט זיא ענדליך געזאגט, "לאָז דיעזען מאַן אויסשפיעלען זיין ראָלע... ניין, פאטער, דוא קענסט איהם ניט. צווינג מיך ניט, איך בעט דיך — ניין, ניין, צווינג מיך ניט צו רעדען; איך מוז שווייגען, ווייל איך רעספעקטיר דיך."

"ער איז דיין מאַן, מאַכטער," האט דער באַראָן געזאגט, "און ער איז דער פאטער פון דיין קינד."

פלאַווע האט אויפגעהויבען איהר קאָפּ, און ציטערענדיג מיט צאָרן, האט זיא אויסגעשריען וויטהענד:

"מעהר קען איך שוין ניט אויסהאַלמען! ניין! ער איז ניט דער פאטער פון מיין קינד!... איך מוז דיר אַלעס דערצעהלען, ווען ער זעלבסט האט מיך דערצו געדירעבען. דיעזער מאַן, וועלכען דוא זעהסט דאָרט שטעהען וויא א פייגלינג, איז אפילו ניט קיין פערפיהרער, ווייל דאס וואָרט אויך געווען איין ענטשולדיגונג, און עס וואָלט געהייסען, אז ער האט מיך אכואל געליעבט. דיעזער מאַן, פאטער, האט זיך כזוין פערקויפט פיר געלד, אום ער זאָל פערדעקען דאס פערברעכען פון איין אנדערן!"

דער באַראָן, ציטערענדיג, האט זיך אומגעקוקט צו נאנטאָסן, וועלכער איז געוואָרען אזוי בלאָס וויא א מייטער.

"הערסטו פאטער," האט פלאַווע פאַרטגעזעצט נאך וויטהענדער, "ער האט זיך פערקויפט, יא, פערקויפט פיר געלד... איך האב איהם קיינמאל ניט געדליעבט, און ער האט מיך נאך ניעמאלס בעריהרט זאָגאר מיט זיין פינגער... איך האב דיר געוואָלט ערשפארען דעם שמערץ, און איך האב איהם געקויפט, אום ער

זאָל קענען שפּיעלען דיא ראַלע פון דעם בעטרינער... קוק צו איהם, פאטער, זעה, לעז אויף זיין געזיכט אויב איך זאג דיא וואהרהייט אָדער ניט!

נאנטאס האט בעהאלטען זיין געזיכט אין זיינע הענד.

„און יעטצט,“ האט דיא יונגע פרוי פאַרטגעזעצט, „יעטצט וויל ער, אזא עהרענלאָזער, איך זאָל איהם ליעבען... ער האט זיך געוואָרפען אויף זיינע קניעס פאַר מיר און געוויינט. עס איז, אָהנע צווייפעל, עפעס אַ קאָמעדיע. ענטשולדיג מיר, פאטער, ווארום איך האב דיך בעטראגען; עס האט דאמאלס אַנדערש ניט געקענט זיין; און יעטצט, זאָג דוא אליין, וואס פאַר א רעכט האט דיעזער מאַן איבער מיר? און אזוי וויא דוא ווייסט שוין אַלעס, בעט איך דיך, נעהם מיך אַוועק פון איהם. ער האט זיך געגען מיר געוואַלט־טהעטיג בענומען, איך קען איהם ניט ערטראגען, איך האָס איהם, און איך וועל דאָ מעהר ניט בלייבען קיין איינציגע מינוט.“

דער באַראָן האט אויסגעלייכט זיין איינגעבויגענע פיגור און זיך אַוועק גע־שמעלט געגענאיבער נאנטאס'ן. ער האט געוואַלט בענגעגען זיין בליק, נאָר נאנטאס האט איהם אויסגעמיעדען.

זעהנדיג, אז נאנטאס וואַנט איהם ניט צו קוקען אין געזיכט, האט ער גע־געבען פלאַווע'ן זיין אַרעם. ער איז מיט איהר צוגענאנגען צו דער טהיר, אָהנע נאנטאס זאָל זאָגאר געבען דעם מינדעסטען צייכען.

אַלס זייא זיינען צוגענאנגען צו דער טהיר, איז דער אַלטער געבליעבען שמעהן און געזאָגט:

„אַדיע מיין הערר!“

דיא טהיר האט זיך דאָן געשלאָסען הינטער זייא.

נאנטאס איז געבליעבען אליין, צערבראָכען און בעזיענט. ער האט געקוקט מיט זיינע פערנגאַצטע אויגען און קיין זאָך געזעהען. זיינע געדאַנקען זיינען געווען צומישט און שרעקליך אויפגערענט.

ער איז אזוי געזעסען א היבשע צייט אָהנע צו וויסען וואס עס געהט פאַר אַרום איהם.

דיא טהיר האט זיך געעפענט, און זיין דיענער זשערמען, איז ערשינען מיט אַ בריעף אין דער האַנד.

„אַ בריעף, מיין הערר,“ האט דער דיענער אָנגעמעלדעט.

נאנטאס האט געשוויעגען.

„איך האב געבראכט א בריעף,“ האט זשערמען נאך אמאל געזאגט זינקער,
רעכענענדיג, אז זיין בעל-הבית האט איהם צום ערשטען מאל ניט געזען.

נאנטאס האט זיך אומגעקוקט.

„וואס ווילסטו?“ האט ער געפרענט.

„איך האב געבראכט א בריעף.“

„געה צום טיפּעל!“

„אָנער דער בריעף קומט פון א וויכטיגען פּלאַטץ.“

„איך האב קיין צייט ניט.“

„ער טראַגט דעם זיענער פון קיזערליכען פּאַלאַסט.“

„פון וועמען איז ער?“

„דאס ווייס איך ניט.“

„לאָז זיך צורוח, איך האב קיין צייט ניט.“

„אַבער מיין הערר,“ האט דער דיענער געדונגען אויפציהענדיג מיט דיא

אקסליען, „דעם איבערברענגער טראַגט דיא אונטער פון זיינער מאַיעסטעט.“

„לייג אַ עק!“ האט ענדליך נאנטאס אויסגעשריען אונגעדולדיג.

זשערמען האט אַוועק געלייגט דעם בריעף, און מורמלענדיג צו זיך אליין:

„ער איז משוגע, איז ער ארויס פון דעם צימער.“

נאנטאס איז געבליעבען זיטצען בליקענדיג אויףן בריעף. דאַן האט ער אויס-

געזיטרעקט זיין לאַנד און גענומען דעם בריעף. ער האט איהם מעכאַניש געעפענט.

אין דאָרט זיינען געשטאַנען פּאַלנענדע ווערטער:

„מיין געליעבטער פריינד: —

„איך ערוך אייך, אים נאמען פון דער ליעבע צו אונזער פאטערלאַנד,

איהר זאָלט אַזעפּטירען דאס אַמט פון פינאַנץ-מיניסטער. עס וועט מיר פּער-

שאַפּען פּיעל מערנענען, צו וויסען, אז איהר זייט א מיטגליעד פון מיין קאַ-

בינעט. יא, דאס לאַנד בענטהיגט יעצט פּעהיגע מענער אס רודער, און איך

צווייפּעל ניט, אז איהר זייט דיא געווינשטע פּערזאָן. איהר וועט געוויס זעהן זאָ

שנעל וויא מעגליך איבערצונעהמען דאס אַמט, דען, לויט וויא איהר ווייסט,

האבען מיר יעצט קיין פינאַנץ-מיניסטער.

„איך פּערבלייבע אַכטונספּאַל אייער —

„נאַפּאַלעאַן.“

דער בריעף איז ניט נאָר געווען אונטערגעשריעבען פון דעם קיזער, זאָנדרן,

אויך אין נאַנצען אין זיין האַנדשריפּט.

אזוי פיעל האט זיך נאנטאס יא נעמערקט, אז דער בריעף קומט פון דעם קייוער, אָבער אויסער בוכשטאבען און האלב אונבעדייטענדע ווערטער, האט ער נישט געזעהען.

דיא וואַהרהייט איז, אז ער האט דעם בריעף נישט געקענט פערשמעהען, ווייל דער נאנצער אינהאַלט האט קיין איינדרוק געקענט מאַכען אויף זיינע צומישטע געדאַנקען.

דיא פערווירקליכונג פון אלע זיינע האַפנונגען, זיין בעשטיינען דיא העכסטע שטופע פון זיין אמאליגער פאַנטאַזיע, האט איהם נישט געקענט אינטער רעסירען.

דאס קלינגען פון נאָלד, אין דיא נעבענצייטער, איז יעדעס מאל שטאַרקער און העכער געוואָרען; דער גערויש פון טהעטיגקייט האט געוואַקסען — עס איז גראַדע דאמאלס געווען דיא וויכטיגסטע געשעפטס־צייט פון דעם טאָג. טויזענדער מענשען זיינען אריין און ארויס געגאַנגען, און כמעט יעדער איינער האט געהאט עפעס איין אַנדערס געשעפט צו בעזאָרגען.

אָבער נאנטאס איז געוועסען וויא געלעהמט. אין מיטען פון דיעזער טהעטיג־קייט, וועלכע איז זאָנסט געווען זיין אַרבייט, איז ער געווען וויא פערוויירט, אז מען האט איהם געקענט שטעכען מיט נאָדלען און ער זאָל קוים וויסען אויב איהם מיינט מען דאס.

זיינע אויגען האבען אָנגעפאַנגען צו וואַנדערן אַרום, זיין קערפער האט קראַמפּהאַפט אויפגעציטערט, און ער האט אָנגעפאַנגען זיך צו דערמאָהנען וואס עס איז געשעהען. זיינע אויגען זיינען גאָס געוואָרען, און מיט א שטימע וויא פון א הילפלאָזען שטערבענדען, האט ער אויסגעשריען:

„אָך! וויא אונגליקליך איך בין!“

א שטראָם טרערען האט געגאָסען פון זיינע אויגען און ער האט געקוקט פון צווישען זיינע טרערען אויף דעם קייוער'ס בריעף.

„וויא דום, וויא נאַריש איך בין געווען!“ האט ער ווייטער געמורמעלט.

ער האט מיט זיין האַנד געהנטער צוגערוקט דאס פאַפיר, און זיך וועלענדיג בעסער איינקוקען וואס דאָרט שטעהט, איז זיין סאָפּ אומגעפאַלען אויפ'ן שרייב־טיש, און זיינע טרערען האבען פערפלעקט דעם קייוער'ס בעפעחל איהם צו מאַכען פאַר פינאַנץ־מיניסטער.

4.

אלעס איז פערזירקליכט געוואָרען !

נאַנטאָס איז שוין געווען מיניסטער זייט אַכטצעהן מאָנאַט. ער האט עררייכט צו דייעזען פּאָסטען אין עהרע בעקליידעט מיט פּעהינגקייט און ער האט געהאט גרויסען רעספעקט.

זייט ער האט איבערגענומען דאס אַמט, האט ער ניט אויפגעהערט שווער צו אַרבייטען בייא טאָג און בייא נאַכט. ער האט ערשטענס ווירקליך בעדאַרפט ברענגען אין אָרדנונג דיא פינאַנצען, און צווייטענס איז ער געווען צופריעדען זיך צו פּערנעסען אַביסעל אין דעם שטורם פון טהעטיגקייט.

מיט א טאָג שפעטער, נאך דער שרעקליכער סצענע מיט זיין פרוי, האט ער געהאט א לענגערע אונטעררעדונג מיט זיין שוויגער-פאטער, באַראָן דאַנוויער. נאַנטאָס איז געווען ניעדערגעשלאָגען און ער האט אויסדערצעהלט זיין גאַנצעס הערץ פאַר דעם אַלמען עדעלמאַן.

„נאָר יעמאַט“, האט ער געזאגט, „איז שוין אלעס פּערפאַלען. צו דער געגענט ווערטיגער צייט בין איך דערייניגער וואס זוך צו שיטצען מיין עהרע און מיין אַמט. איך בעט אייך, וויא דיא זאך זאָג זיין, זאָל פּלאַוויע וועניגסטענס ניט מאַכען קיין עפענטליכען סקאַנדאַל.“

אויף איהר פאטער'ס ביטע, איז פּלאַוויע צוריק געקומען וואָהנען אין דעם זעלבען הויז וואו נאַנטאָס האט זיך געפונען. אונטערדעסען זיינען זייא נאך פּער-בליעבען מעהר פּרעמד איינער צו אנאנדער, וויא פריהער. זייא האבען ביידע קיין וואָרט געשפּראַכען, מיט דער אויסנאַהמע, ווען פּרעמדע מענשען זיינען געווען, האבען זייא געשפּיעלט דייעזעלבע סאָמעדיע וויא אמאל, דערמיט וואס זייא האבען זיך בעדיענט מיט דיא צערטריכסטע אויסדריקע.

דאס מיניסטעריום פון פינאַנץ, האט געהאט גענוג פּלאַטץ וואו דיא רע-ניערונגס-געשעפטען זאָלען געפיהרט ווערען בייא טאָג און בייא נאַכט, אָבער נאַנטאָס האט ניט געוואָלט פּערלאָזען זיין הויז, און אבענד, האט ער אהיים געבראַכט זיינע סעקרעטערע, וואו ער האט פּאָרטגעזעטצט דיא אַרבייט, ביז ער איז פּערטיג געוואָרען מיט זיין פּראָגראַם פון דעם טאָג.

אין דייעזע אַכטצעהן מאָנאַט, האט נאַנטאָס אויפגעטהאָן וואונדערבארע זאַכען, און זיינע פריינדער, וואס האבען געאַרבייט פיר איהם ער זאָל ווערען פינאַנץ-

מיניסטער, זיינען געווען ערשטוינט. יא, זיין האבען נאָנץ נומ געוואוסט, אז נאָנטאָס איז א פעהיגער מענש, אָבער אויף אַזוי ווייט פעהיג אין אַרבייטס־זאָך, האט זיך קיינער ניט פאָרגעשטעלט.

אָבער, ווען זיין האבען גערעכענט, אז נאָנטאָס אַרבייט נאָר דאָפיר, אום אנערקענט צו ווערען פון דער רעגירונג און פון דעם קייזער אלס פעהיגער מענש, דאָן האבען זיין געהאט א טעות. ער איז שוין געווען א נאָנץ אנדערער נאָנטאָס; דיא אמאליגע שטרעבונג, צו עררייכען א הויכע שטופע נאָר צוליעב זיך, איז שוין פערשוואונדען. ער האט בלויז בעזעסען דיא אמאליגע פלייסניקייט מיט א פיעל פאָך פערמעהרטער ענערגיע. נאָר ניט צוליעב זיך; זיין פערזאָן, זיין אייגענע אמר ביציאָן, האט אויפגעהערט צו שפיעלען א ראָלע. פיר זיך אליין, האט ער מעהר ניט געלעבט.

איין אינערע שטימע האט צו איהם געזאגט: „נאָנטאָס! דיין האָפנונג איז נאָך ניט פערקירען! דיעזעס פרויענצימער, וועלכעס דוא ליעבסט מיט דיא וויכדעסטע ליעבעס געפיהלע, איז אונמעגליך זיא זאָך פערבלייבען גלייכנילטיג צו דיר, ווען דוא זאָלסט ווערען נאָך א גרעסערער מענש וויא דוא ביסט. אַרבייט, אַרבייט, אימער פאָרווערטס, צוליעב איהר, און דיין ציעל מוז עררייכט ווערען!“

און נאָנטאָס האט געאַרבייט. ווען ער פלעגט פארבייא געהען דיא גאָס, האט זיך געהערט פון איבעראַל א געמורמעל פון איבערראַשונג און בע־וואונדערונג.

„דאס איז דער נייער פינאַנץ־מיניסטער — דאס איז נאָנטאָס,“ האט יעדער געזאגט טייטענדיג מיט דיא פינגער אויף דעם טאָן, וועלכער האט בעוועזען דיא גרעסטע גבורות און חכמות אין זיין אַמט.

אָבער וואס עס אנבעלאַנגט דעם לויב פון פרעמדע, איז ער געבליבען אַזוי גלייכנילטיג דערצו, גראַדע וויא צום פאנאַר וואס איז געשטאַנען אויף'ן טראָמואַר.

וואס אנדערע זאָגען, וואס אנדערע מיינען און וואס אנדערע בעהויפטען, האט איהם וועניג בעקומערט. ער האט אויסגעזעהען צו אַרבייטען און אַרבייטען אָהן אויפהערן, אָהנע צו זוכען בעלוינונג פון דער וועלט, און זיינע איינציגע אַבזיכט איז געווען, צו פראָבירען דורכפיהרען זאָגאַר דאס אונמעגליכע, מיט דער אידעע, פיעל־לייכט וועט דאס ווייך מאַכען פלאַווע'ס האַרץ צו איהם.

ווען ער האט געמאכט עפעס א גרויסע עראָבערונג אין זיין אַמט, ווען דיא צייטונגען זיינען אַרויס מיט געזאָגט און לויב־ארטיקלען, האט ער אָבערוואַרט דיא צייט ביז פּלאָטווע וועט דערפון ערפּאָזירען, און דאָן האט ער געזוכט צו זעהען איהר געזיכט, אויב איהר פּערזאָנליכע צו איהם איז קלענער געוואָרען, און אויב דאס האט עפעס געהאט א ווירקונג איבער איהר.

אַבער, צו נאנטאַסיעס שמערץ, האט ער קיינמאל ניט ענטדעקט קיין איבער־ראַטונג אויף איהר שעהנעם און בלאַסעם געזיכט. זיא איז געבליעבען אזוי גלייכ־גילטיג צו איהם וויא פּריהער, און ווען קיינער איז דאבייא ניט געווען, האט זיא זאגאר אויסגעמיעדען פּאַרבייא צו געהען דאס צימער וואו ער האט זיך געפונען.

ווען נאנטאַס האט געזעהען, אז עס איז נאך אימער קיין וועסלונג איינגע־טרעטען, האט ער געזעען א שווערען זיפין, און זיך אומווענדענדיג, האט ער גע־טראכט :

„ניין, ניין! איך בין נאך ניט גענוג הויך פיר איהר! איך מוז אימער שטייגען, ביז איך וועל מיר פּערדיענען פון איהר וועניגסטענס געאַכטעם צו ווערען.“

זיין אַבזיכט איז געווען צו עראָבערן דאס גליק, גראַדע וויא ער האט ער אָבערט קראַפט און פּערמענען.

זיין גאַנצער גלויבען אין ענערגיע, האט צוריק געקעהרט מיט דאָפּעלער מאַכט, און ער האט בעשלאָסען, אז עס גיבט קיין גרעסערע מאַכט אין דער וועלט, וויא ווילען; דורך ווילען עקזיסטירט דיא וועלט, און מיט ווילען, מוזען מיר אלעס עראָבערן, זאָגאר דיא ליעבע פון א פּרויענציימער וואס האַסט.

נאָר אזוי וויא א מענש קען ניט אימער האַפען, און־אונטערבראַכען, ווען דאס שיקזאל שפייט איהם דאָך אין פנים, אזוי האט עס אויך פּאַסירט מיט נאנטאַס, וואס ער איז צייטגענווייז געוואָרען זעהר פּערצווייפּעלט. צו אזא צייט, האט ער זיך אָבעגעשלאָסען אין זיין צימער, און זיך דאָרט גאַנץ גוט אויסגעוויינט פאר דיא פיער ווענט, בדייניעמאַנד זאָל זעהען זיין שוואַכקייט.

יא, שטאַרקע מענשען, זאָגאר דיא שטאַרקסטע, קענען וויינען. ווען דער שטאַרקער מענש זאָל ניט קענען וויינען, דאָן וואָלט ער געווען וויא איין אונגעהייערעם האַרטעם שטאַהל, וואס מוז צערבראַכען ווערען בייא א שטאַרקען קלאַפּ. דיא כעסטע שטאַהלענע שווערט, מוז זיין אביסעל ווייך, אום צו קענען וויעדערשטעהען

דאס בייגען פון שיקזאל; דער שטארקסטער מענש, מוז קענען וויינען, דאמיט זיין הארץ זאל איהם ניט פלאטצען אין דעם קאמפף מיט דעם שיקזאל.

זיינע כידען און שווערע ארבייט, האט מען נאָר געקענט לעזען אין זיינע איינגעזונטענע אויגען און אין דיא בלויע קארבען וואס האבען זיך איינגעשנימען אונטער דיא אויגען. זאָנסט האט מען ניט געקענט זעהען קיין אנדערע וועקסלונג.

אָבער, צו דיא אלע צרות פון פערצווייפּעלטער ליעבע, איז נאך לעטצטענס צוגעקומען דער פערצעהרענדער טיפעל פון אייפּערוזכט. דיא טהאטזאכע, אז ער האט ניט געקענט בעוועגען פלאוויע'ן איהם צו ליעבען, איז געווען א מאַרטער; נאָר דער געדאַנק, אז זיא ניבט פיעללייכט איין אנדערן אַוועק דיעזע ליעבע, דאס האט איהם שיער געטריעבען צום וואהנויגן.

„ווער ווייס“, האט ער זיך געטראכט, „פיעללייכט האט זיא טאָקי פריהער ניט פערקעהרט מיט דע פאַנדעט'ן, אָבער יעמציט, וויא זיא וויל פון מיר פטור ווערען, און איך האב צוגעצויגען איהר אויפּמערקזאמקייט, האט זיא מיר אויף להבעים איהם אויפגעזוכט!“

בייא אזעלכע געדאַנקען האט ער געשפירט גלייך וויא א הייסער דאַמפף וואָלט געבלאָזען אין זיין געזיכט. ער האט פראָבירט ניט צו דענקען פון איהר און זיא געוואָלט אויסמיידען. אָבער ווען ער האט געוואוסט, אז זיא איז נישטאָ אין הויז, האט ער געליטען אונגעהייערט שמערצען.

ווען ער וואָרט ניט מורא געהאט צו מאַכען לייטישען געלעכטער, וואָלט ער אליין איהר נאכגעגאַנגען אין דער שטראסע, און וויא א שפּיאָן, וואָלט ער איהר נאכגעשפירט אום אויסצוגעפינען וואוהין זיא געהט.

„ניין, ניין,“ פלעגט ער זאגען, „איך גלויב ניט זיא זאל ליעבען איין אנדערן; זיא איז צו שטאַלק, צו אונאַבגעניג, דאס צו טהון און זיך שעהמען פאר מיר. אָבער דאָך, איהר נאכצושפירען, וויסען גענוי וואוהין זיא געהט, וואָלט מיך בעד רוחיגט. דאן, פיעללייכט וואָלט איך דאָדורך אויסגעפינען איהרען א פריינד, וועלכען איך וואָלט אונטערגעקויפט, געמאַכט פאר מיין פריינד, און אויסגעוויירקט, ער זאל איהר ערקלערען וויא שטאַרק מיין ליעבע איז...“

אַזוי האט ער געקענט אָבפאַנטאזירען שטונדען־לאנג, אָהנע צו קומען צו א רעזולטאַט, ביז ער האט זיך גוט אויסגעוויינט, און וויא א קינד, וואס וויינט זיך פריהער גוט אויס און דאן שלאָפט עס געשמאַק, אַזוי האט עס אויך מיט

נאנטאס'ן פאסירט. נאך א שמראָס טרערען, האט ער זיך געשפירט ערלייכטערט און צוריק געקעהרט צו זיין ארבייט.

מאדמאָזעל שיי, דיא נאָווערנאנטיה, איז נאך אימער געווען אין הויז. דער אלטער באַראָן, איז געווען מיט איהר שוין צו גוט בעסאנט נאך פון לאַנג, אום ער זאָל זיא ענטלאסען זאָנאר אויף דער ערטער. איבריגענס, האט דאס אלטע „פרייליין“ געוואוסט צו פיעל סודות איבער דער פאמיליע, און אין אועלכע הייזער ווייס מען, אז מען דארף קיין היימישען מענשען ניט אַוועק לאָזען אום ער זאָל האבען א געלעגענהייט ערניץ צו פרוידערן וואס מען דארף ניט.

מאדמאָזעל שין האט אפיקו שוין איינמאל געוואָלט אליין אַוועק געהען און לעבען פון דיא צוואנציג טויזענד פראַנקס, וואס נאנטאס האט איהר אמאל בער צאָהלט, אויף'ן צווייטען טאָג נאך דער חתונה; אָבער, זיא האט בערעכענט, אז עס לוינט איהר בעסער צו פערבלייבען דאָרט וואו זיא איז און מען דארף ניט געהען זוכען קיין גליקען, כל־זמן עס פעהלט גאר ניט.

איבערהויפט האט מאדמאָזעל שין גאנץ גוט געוואוסט, אז פון איהר יונגע ווירטהין מיט דעם מאן וואס זיא האט איהר געגעבען, קען זיך ניט אלעס ענדיגען גאנץ גלאַט. זיא האט זיך געטראכט, דאס ווען ניט היינט, דאן מאַרגען, איבער מאַרגען אָדער שפעטער, וועט זיך וויערער מאכען א געלעגענהייט און זיא וועט נאך אמאל עפעס פערדיענען.

ווירקליך, אונטער דיא רייכע העררען קומט דאָך פאָר אזוי אָפט וויכטיגע זאכען, און ווען מען איז נאָר בעקאנט מיט זייער אינערעס לעבען, קען מען דערבייא עפעס פערדיענען צו יעדער צייט.

עס איז אפילו ניט גאנץ עהרליך צו ווארטען אויף אועלכע פערדיענסטען, נאָר מאדמאָזעל שין האט זיך ניט געוואָלט געהמען צום האַרצען וואס יענעם טהוט וועה, און מאכען געלד, איז אויף אירגענד איין אופן ניט געווען געגען איהר כאַד ראַקטער.

זיא האט בעדראַפט נאך צוואנציג טויזענד פראַנקס אום צו קויפען א נאָטאָריס הויז פון ראָאנוילל, וואו זיא איז געבוירען געוואָרען. דיעזעס הויז, פאָר וועלכען מען האט פערלאנגט פערציג טויזענד פראַנקס, האט זיא זעהר געליעבט נאך פון איהר קינדהייט אָן, און זיא האט בעשאַסען אָבצרווארטען אויף דער פאַסענדער געלעגענהייט און אריין קריענען דאס איבריגע געלד.

נאנטאס האט שוין גוט געקענט דיא אלטע מויד, וויא זיא האט זיך גערופען. אונגעאכטעט דאָרויף וואס זיא האט אימער געשפיעלט אויסגעצייכענט דיא ראָלע

אלס געטרייע און איבערגעבענע צום הייז און צו דער פאמיליע, איז ער געווען פאָל-
שטענדיג איבערצייגט, אז פאַר געלד וועט זיא פערקויפֿען אפילו איהר נשמה צום
טייפֿעל, וויא ער האט אמאל געוואָלט טהון.

טראָגטן דעם אָבער, וואס נאַנטאָס האט זיא אויסגעמיעדען און ניט געזוכט
זיך צו בעגענענען מיט איהר, האט עס פאַסירט וואס ער האט איינמאל בעשלאָסען
מיט איהר צו האַנדלען.

עס איז געווען אין א פרייהימאָדען, ווען ער האט זיא געשיקט אריין רופֿען
אין זיין שטודיר-צימער אום מיט איהר עפעס צו רעדען.

מאַדמאַזעל שין, אָבוואָהל ליא האט ניט געוואוסט וואס עס געהט פאַר,
האט זיא זיך דאָך געמערקט. אז ניט אלעס איז וויא עס דאַרף צו זיין. זיא האט
דאס געלעזען אין דיא געזיכטער פון נאַנטאָס'ן און זיין פרוי, ווען זיא האט זיא
געזעהען צוזאַמען.

ווען זיא האט געעפענט דיא טהיר פון דעם שטודיר-צימער און ערבליקט
נאַנטאָס'ן זיטצענדיג פערטראַכט, האט זיך בעווייזען א צופריעדענער שמייכעלע
אויף איהרע ליפֿען.

„מיינע צוואַנציג טויזענד פראַנקס, קומען שוין,“ האט זיא גערעדט צו זיך
אין איהרע געדאַנקען.

„גוט מאָדען,“ האט זיא געזאגט מיט איהר ווייכער שטימע.

נאַנטאָס האט אויפֿגעהויבען דעם קאַפּ און ניט בעענטפערט דיא בעד
גריסונג.

„קומט געהנטער,“ האט נאַנטאָס געזאגט.

זיא איז צוגעגאַנגען און איז געבליעבען שטעהען שווייגענדיג.

„הערט מיך אויס, מאַדמאַזעל שין,“ האט ער אָנגעפאַנגען אין א געשעפטס-

טאָן, „איך וויל פון אייך בעטען א טובה.“

„מיט פערנניענען, מיין הערר,“ האט זיא געענטפערט.

„איך ווייס,“ האט ער ווייטער געזאגט, „אז איהר אליין זייט אימשטאַנדע מיר

דאָ צו העלפֿען.“

„ווען נאָר מעגליך, דאָן פערשפרעך איך אייך אין פאַראויס.“

„איהר זייט אימער געבען מיין פרוי?“

„אימער וו.“

„איך מיין, אז איהר קומט זיך זעהר אָפט צוזאַמען.“

„יא.“

„דאן וויל איך, איהר זאָלט בעסער אויפפאסען איבער אלע איהרע בעווענונגען, און מיר דארעבער בעריכטען.“

„ווער? איך?“ האט זיא אויסגעשריען.

„עס וועט ניט זיין אומזיסט.“

„ענטשולדיגט מיר, מין הערר, איהר בעלידיגט מיך; איך בין ניט קיין

שפיאָני.“

„וואס טויגען אייך, דיא פוילע שטיק?“ האט ער געזאגט אונגעדולדיג, „איך קען אייך נאנץ גוט; איהר וועט אלעס טהון פיר געלד. איך האב יעצט זעהר וועניג צייט, און איך וויל אזוי שנעל וויא מעגליך מיט אייך פערטיג ווערען.“

זיא האט געזייגט אזוי ערנט, אז זיא איז בעלידיגט געוואָרען, דאס נאנטאס האט באַלד אָנגעהויבען צו צווייפלען אין זיין מענטשען־קענטשאַפט.

„דאס איז זעהר ניט שעהן!“ האט זיא געזאגט פראָטעסטירענדיג, „איך ווייס ניט וואס איהר מיינט, אָבער איך מערק מיר, אז איהר האט שלעכטע אַבזיכטען. איך בין בערייט אייך צו דיענען, אָבער איך וועל אום קיינעם פרייז ניט איינשטימען צו עטוואס אונעהרליכעס אָדער פערבאָרגענעס. אירגענד עטוואס, פיר זיך זעלבסט, איז ניט אזוי שלעכט, נאָר עס שפיעלט א גרויסע ראָקע וויא דאס ווערט אויפֿ־געפאסט.“

א טרוימפירענדער שמייכעלע איז אַריבער געפלוגען איבער זיינע ליפען. ער האט זיא פערשיטאנען. נאך אַלעמען, האט ער דאָך קיין טעות ניט געהאט אין איהר.

„זאָל זיין אזוי וויא איהר זאגט,“ האט ער דאן בעמערקט, „הערט מיך אויס, מאַדעאָאזעל, איך רעד דאָ גאר ניט פון קיין אונעהרליכעס אָדער פערדאָרבענעס. אין גענענטהייל, איך מין דאָ א גאנץ גוטע און עהרליכע זאך... איך האב מורא, אז מין פרוי בעהאַלט פון מיר עפעס א שמערץ, וואס זיא וויל ניט איך זאָל וויסען. איך האב מיר געמערקט לעמזטענס איהר געזיכט, ווערבעס דריקט אויס אונגעדייערן עלענר. איך בין שטאַרק נייגעריג צו וויסען וואס דאס בעדייטעט.“

„אה!“ האט זיא געענטפערט מיט א צערטליכען טאָן, „ווען דאס איז דער פאַל, דאן בין איך בערייט אלעס צו טהון. איהר ווייסט גאנץ גוט, וויא ווייט איך בין צו איהר איבערגעבען, און אז זיא האט קיינמאל פאר מיר קיין סודות ניט געדיהאט. איך בין אימער געווען דיא ערשטע, אן וועמען זיא האט זיך פערטרורעט. איך לייעב זיא וויא מין אייגענעס קינד, און ווען עס האנדעלט זיך זיא גליקליך צו

טאכען, דאן בין איך צו אלעמען בערייט. איך רעכען, אז פון מאָרגען זאל איך אָנפאנגען איהר נאכצושפירען. וויא זאגט איהר ?”

ער האט זיא אָנגעקוקט און געענטפערט :

„ריכטיג, ריכטיג, וואס פריהער, אלץ בעסער, און, איהר מענט זיכער זיין, אז איך וועל אייך בעכוונען פאר אייער מיה.“

„אום נאָטעס ווילען, איהר בעליידיגט מיך !“ האט זיא געשריען.

„דומהייטען, איך בעליידיגט אייך גאר ניט !“

„וואס קענט איהר מיר דען בעצאָהלען ?“ האט זיא פלוצלינג געפרעגט זעהענדיג, אז זיא קען איהם ניט נארען.

מאדמאָזעל שין האט זיך געטראכט, אז זיא וועט געהען צו איהר אַרבייט לאנגזאם, און וואס מעהר אונגעדולדיג ער וועט ווערען, אלץ מעהר געלד וועט זיא קענען ארויס ציהען. נאָך אזוי וויא זיא האט זיך געזעהען אין דער געגענווארט פון א מאן, מיט וועלכען מען קען ניט בעטרייבען צו פיעל חכמות, האט זיא בעשלאָסען צו בעשטימען דא סומע פיר איהר אַרבייט.

„אזוי האב איך ליעב,“ האט נאנטאס בעמערקט. „איך האב פיינד מען זאל מיר איינרעדען דומהייטען. איך פערלאנג פון אייך א געוויסען דיענסט, דאס קאסט אַרבייט און מיה, און עס מוז בעלוינט ווערען. זאגט אלוף דעם פרייז.“

מאדמאָזעל שין האט אנפאנגס פערלאנגט צוואנציג טויזענד פראנקס. אַהוראט דיא סומע וואס זיא האט נאך בעדארפט, אָבער נאנטאס האט איהר ער קלערט, אז דאס איז צו פיעל, און ער האט קיינמאל ניט גערעכענט, אז עס וועט איהם דארפען קאסטען מעהר וויא א פאאר טויזענד פראנקס.

נאך אייניגע מינוטען דינגען זיך, האט נאנטאס איינגעשטימט צו געבען צעהן טויזענד פראנקס.

„אָבער,“ האט ער געזאגט צום שלום, „דיעזעס געלד וועט ערשט דאמאלס בעצאָהלט ווערען, ווען איהר וועט מיר ברענגען איבערצייגענדע בעווייזע, ענטוועדער דאס מין פרוי איז עהרליך אָדער אונעהרליך. איהר מוחט מיך גוט פערשטעהען, מאדמאָזעל, מיט מיר מאכט מען ניט קיין פוילע שטיק ; ווען איך בעצאָהל געלד, וויל איך וויסען ווארום. איך וואָרען אייך אלוף פאָראויס, אז איהר מוחט מיר ברענגען אונבעשטרייטבארע בעווייזע.“

„איהר טענט זיכער זיין,“ האט זיא געענטפערט מיט א טיפלישען שמיכעלע, „אז מיך נארט מען אויך ניט. ווען איך וועל אייך ניט קענען איבערצייגען אַהין אָדער

אהער, דאן וועל איך עס אייך זאגען, און איך וועל פון אייך קיין זאך פערלאנגען.
אָבער, איך צווייפעל ניט, אז איך וועל קענען אייער וואונש ערפילען.”
„איך בין צופרידען,“ האט ער געענטפערט זיך אָבווענדענדיג. זיא האט
פערשטאנען, אז ער ווינשט מעהר ניט איהר געגענווארט, און זיא האט פערלאָזען
דאס צימער.

נאך דיעזער אונטערעדונג, האט זיך נאנטאס אביסעל בערוהיגט.
„יעטצט וועל איך אלעס וויסען,“ האט ער זיך געטראכט. „אין פאל זיא
ליעבט טאקי איין אנדערן און גיבט איהם אוועק דיא ליעבע, דאן האב איך ניט
וואס צו האָפען... ווען זיא איז אָבער דעננאך אנשמענדיג, לויט וויא זיא שיינט
מיר, דאן וועל איהר ריהרען הימעל און ערד אום זיא צו עררייכען און געווינען פיר
מיר!“

דרייא מאָנאט זיינען אזוי פאָראיבער. נאנטאס איז געווען בעשעפטיגט מיט
זעהר א וויכטיגער ארבייט, פאָרבערייטענדיג א פלאן פיר א נאנץ נייעס בודזשעט
אין פראנקרייך. מיט דער איינשטימונג פון דעם קיזער, האט ער אויך אובערגע-
ארבייט דעם גאנצען פינאנציערען סיסטעם פון לאַנד.

ער האט געוואוסט, אז ער וועט שטארק קריטיקירט ווערען דאפיר אין דער
דעפוטירטערקאמער, וואו מען האט זיין סיסטעם ניט געקענט אזוי לייכט פער-
שטעהען. אום זיך צו גערעכטפערטיגען, האט ער צו דיעזען צוועק, פאָרבערייטעט
א גרויסע מאסע דאָקומענטען מיט בעווייזע, יעדען צו איבערצייגען, אז וואס ער
טהוט און האט געטהאן, איז פיר דאס וואָהל און בעסטע פון פראנקרייך.

ער האט אָפטמאָל געמוזט ארבייטען דערבייא גאנצע נעכט. דיעזע שווערע
ארבייט, האט פון איהם פערטריעבען דיא אונגעדולד, און ער האט זיך גענומען צייט
צו ווארטען איבער דעם רעזולטאט וועגען זיין פרוי.

ווען ער האט געזעהען מאדמאָזעל שין, האט ער זיא אימער אויסגעפרענט
אין קורצען וויא ווייט זיא האט שיין געמאכט פאָרשריטע אין איהר ארבייט.

זיינע פראגען זיינען אונגעפעהר בעשטאנען אין דיעזע ווערטער:

„ווייסט דיא מאדאם, אז מען שפּיאָנירט איהר נאך?“

„האט דיא מאדאם יעמאנדען בעזוכט?“

„איז זיא געווען אין אויפפאלערנע פלעטצער?“

מאדמאָזעל שין האט אויף אלעמען געענטפערט:

„נאָר געדולד, מיין הערר. איך האלט א טאגעבוך, וואו אלעס איז פער-

שריעבען און פערצייכענט. פאָרלויפיג האב איך נאָר ברוכשטיקע פון בעווייזע פיר

און דאגענען. ביז איך וועל ניט קומען צו א בעשטימטען רעזולטאט, קען איך נאר
ניט בעריכטען."

נאנטאס האט צוריק געקעהרט צו זיין ארבייט, און איז געווען זיכער, אז
מאדמאָזעל שיק, וועט איהם פריהער אָדער שפעטער ארויף פיהרען אויף א בעד
שטיממען וועג, אום צו וויסען גענוי וואו ער איז אין דער וועלט.

דיא וואהרהייט איז, אז מאדמאָזעל שיק האט זיך גוט איבערקיינט דיא
גאנצע געשיכטע און זיך ניט געאיילט אָבצוגעבען א בעשטימטען בעריכט. צעהן
טויזענד פראַנקס, האט זיא איינגעזעהען, איז צו וועניג; זיא האט בענעטהינט
צוואַנציג צויענד פראַנקס אום זיא זאָך קענען קויפען דעם גאָטאר'ס הויז.

אנפאנגס האט זיא גערעכענט צו מאכען א געשעפט מיט פלאַווע'ן זעלבסט,
דאָס הייסט, זיא זאָל בייא איהר אויך פאָרדערן צעהן טויזענד פראַנקס אום אָבצו-
געבען נאנטאָס'ן א בעריכט, לויט וויא זיא, פלאַווע, וואָלט פערלאַנגט; אָבער
זיא האט געקענט צו גוט איהר יונגע מאדאם, און זיא האט מורא געהאט מיט
איהר נאר צו רעדען איבער אזעלכע געשעפטען.

מאדמאָזעל שיק, מיט איהרע דורכדרינגענדע אויגען און אויסגעשארפטען
פערשטאנד, איז געווען פאָרשטענדיג איבערצייגט, אז פלאַווע איז עהרליך, טראַטיץ
דער געשיכטע וואס האט אמאל פאסירט צווישען איהר און מאַנסיע דע פאָנדעט.
נאָך איידער נאנטאָס האט זיא בעאויפטראגט מיט דיעזער יליחות, האט זיא שוין
אויך נאכגעשפּיאָנירט פלאַווע'ן, ווייל זיא האט געוואוסט פון דעם סוד, אז אין דער
אויסגעלאָסענהייט פון דעם הערר, ליענט אָפטמאל דאס גליק פון דעם דיעזער.
אָבער זיא האט איינגעזעהען, אז דער ערשטער פאל פון פלאַווע'ן, האט אזוי פער-
שטארקערט איהר שטאָלצע נאטור, אז זייט דאמאלס, ניט נאָך וואס זיא האט ניט
געליעבט קיין מענער, זאָנדערן, זיא האט זייא נאָך געהאסט.

אונגעאכטעט דארויף וואס זיא האט ניט געוואוסט, אז פלאַווע לעבט ניט
מיט איהר מאן וויא מאן און ווייב, וואָלט זיא נאר ניט איבעראשט געוואָרען, ווען
זיא וואָלט ערפאָהרען פון דער וואהרהייט.
זיא האט צו גוט געקענט דיא נאטור פון איהר שעהנע און שטאָלצע
ווירטהין.

פלאַווע האט געהאסט אלע מענער פיר איהר פערנאנגענהייט, און מאדמאָ-
זעל שיק איז געווען איבערצייגט, אז פלאַווע קען זייא קיין מאל ניט דולדען, מיט
דער אויסגאָהמע פון איהר פאטער.

איז א טאָג האט זיא זיך בעגעגענט מיט מאַנסיע דע פאָנדעט.

„וויא געהט עס אייער ווירטהין?״ האט ער געפרענט שטארק פער אינטערעסירט.

„זיא איז געזונד.“

„זיא זעהט נאך אויס שעהנער וויא אמאל. ליעבט זיא איהר מאן?״

דע פאָנדעט האט געשטעלט מעהרערע פראַגען, און מאַדמאַזעל שין האט זיך איבערצייגט, אז דע פאָנדעט איז שטערבליך פערליעבט אין איהר.

עס איז איהר באלד איינגעפאלען א אידעע, וויא אזוי זיא זאָל קענען דורכ־פיהרען אַבזונארען דעם מאן מיט דעם געליעבטען, און בייא זייא בירדען געהמען געלד. „ווירסליך,״ האט זיא זיך געטראכט, „דאס גליק שפיעלט מיר צו, אַקוראט וויא איך האב געוואָלט. בעסער האב איך מיר נאר ניט געקענט ווינשען.“

דע פאָנדעט, אַבוואָהל ער האט קיין געלעגנהייט געקענט געפינען זאָנאר צו רעדען מיט פלאַוויען עטליכע ווערטער, און אַבוואָהל ער האט געוואוסט, אז זיא האסט איהם און האט א מאן, וואָלט ער אוועק געגעבען זיין נאנצעס פערמעגען, וועניגסטענס נאך אמאל צו בעזימען דיעזע פרוי, וועלכע איז אמאל געווען זיינע.

ער איז עס געווען וואס האט אָנגעפאנגען זיך צו האלטען איין עצה, מיט מאַדמאַזעל שין. ער האט זיך מיט איהר עטליכע מאל בעגעגענט, און געשפיעלט ריא ראַלע פון דעם וויטהענדען פערליעבטען, און געשוואָרען, אז ער וועט בעגעהען זעלבסטמאָרד, ווען זיא וועט איהם ניט העלפען צוריק צו געווינען פלאַוויע'ס ליעבע.

נאך א וואָך צייט, נאכדעם וויא דיא גאָווערנאַנטין האט עטליכע מאל ער־קלערט, אז זיא קען ניט האנדלען גענען איהר געוויסען, איז ענדליך געשלאָסען געוואָרען דאס געשעפט. דע פאָנדעט האט איינגעשטימט איהר צו בעצאָהלען צעהן טויזענד פראַנקס, און דאפיר, זאָל זיא איהם אריין ברענגען און בעהאַלטען אין פלאַוויע'ס צימער.

„ווען איך וועל איינמאל נאָר זיין מיט איהר אליין,״ האט ער זיך געטראכט, „דאן איז זיא וועדער מיינע. איך געדענק נאנץ גוט וואס עס איז דאמאלס געווען.“

מאַדמאַזעל שין איז אויפ'ן אנדערן מאָרגען געקומען צו נאַנטאַסין.

„וואס האט איהר ענטדעקט?״ האט נאַנטאַס באלד געפרענט בלייך ווערענדיג. ער האט בעגריפען, אז זיא איז איהם געקומען אָבעגען דעם געפאָר־דערטען בעריכט.

אנפאנגס האט זיא איהם נאר ניט געוואָלט מיטטוויילען בעשטימטעס.

„דיא מאַדאם בעגענענט זיך מיט 'עמאנדען', האט זיא געזאגט.

„מיט וועמען? וויא אזוי? ווען? האט ער ארויס געשטאמעלט אונגער

דוקדיג.

זיא האט איהם נאָך געוואָלט נייגעריג מאכען, און ער איז דאָדורף געוואָרען

שטארק אויפגערעגט.

„מאָדמאָזעל!" האט ער אויסגעשריען, „איך וויל ניט הערען פון קיין

ווייבערשע פלוידערייא! זאגט וואס איהר ווייסט! אָבער איך מוז האבען בעווייזע,

איך מוז זיין זיכער!"

נאך שווערער מיה האט ער קוים פון איהר ארויס געקריענען דעם נאמען דע

פאָנדעט.

„וויא אזוי ווייסט איהר דאס?" האט ער געדונערט.

„איך האב בעווייזע."

„בעווייזע?"

„יא."

„וויא זיזוי? וועלכע? מאָדמאָזעל, שפיעלט זיך ניט מיט מיינע גע-

פיהלע?"

„אלזא," האט זיא געענטפערט, „ווען איהר דרינגט מיך אזוי, דאן בין איך

בערייט אייך אלעס צו דערזעהלען, און איך וועל אייך בעטען איהר זאָלט מיר מעהר

קיינע פראגען שמעקען. ווען איך האב אייך דערמאָהנט דעם נאמען פון דע פאָנדעט,

האב איך ניט געפלוידערט; דאס איז א טהאזאכע, און איך גארזאמיר אייך, אז

ער וועט היינטיגע נאכט זיין אין דער מאַדאם'ס צימער."

נאנטאס האט פערשטאנען, אז זיא זאָגט דיא וואַהרהייט. ער האט אויך

קיינע ווייטערע פראגען בעדאַרפט שמעלען, און נאכדעם וויא ער האט געפאַסט

מוטה, האט ער ארויס געשטאמעלט:

„גוט, גוט, איך דאַנק אייך."

ער האט געגעבען א מאַך מיט דער האנד אלס צייכען זיא זאָל פערלאָזען

דאס צימער, ווייל ער האט מורא געהאט, אז ער וועט מווען חלשין אין איהר

געגענוואַרם.

מאָדמאָזעל שין איז געווען אי ערפרייט, אי ערשטוינט איבער דער קורצער

אונטערעדונג. זיא איז געווען ערפרייט דערפאר, ווייל זיא האט מורא געהאט, אז

ער וועט זיך נעהמען אויף א שטרענגען פעהרער און מיט איהר נאנצער שארפזיניג קייט, האט זיך געקענט פערראטהען; און זי איז געווען ערשטוינט ווארום ער האט זיך ניט אינטערעסירט זי א אויסצופרעגען.

מאכענדיג א טרויעריגעס געזיכט, האט זי זיך אומגעווענדעט און האט פערלאָזען דאס צימער. ווען זי האט פערמאכט דיא טהיר הינטער זיך, האט זי געשטייבעלט.

נאנטאס האט אויפגעשוידערט, און נאך א לאנגער פרויע האט ער זיך אויפ־ געהויבען פון דעם שטוהל. זעהענדיג, אז קיינער איז נישטאָ אין צימער, האט ער געברומט הויף וויא א פערוואונדעטער מינער:

„היינטיגע נאכט... אין איהר צימער...“

ער האט זיך אָנגעכאַפט מיט ביידע הענד בייא זיין קאָפּ און עס האט זיך איהם געדאַכט, אז זיין שארבען וועט פלאַטצען.

„דאס איז שוין צופיעל!“ האט ער אויסגעשריען, „אין דעמזעלבען חוץ וואו מיר וואָהנען, איז א בעזונדערע געמיינהייט!“

ניין, ער האט זיך ניט געקענט לאָזען אזוי שענדען און בעלידיגען, און נאך שווייגען. ער האט צוזאַמענגעדריקט זיינע צווייא פויסטען, גלייך וואו ער וואָלט זיך שוין פאַרבערייטעט צום קאַמפּף.

אין זיין וואוסה און אויפגענונג, האט ער געדענקט פון בענעהען א מאָרד, צו דערשיסען אָדער דערשטעכען דע פּאַנדעטין. פלוצלינג האט ער זיך אָבער דער מאַהנט, אז ער האט נאך פיעל ארבייט פערטיג צו מאכען — ארבייט פיר דער רעניערונג, פיר זיין אַמט, וואס ער האט אויף זיך גענומען צו צובערייטען פיר דער דעפוטירטען קאַמער.

דרייא מאל האט ער זיך געזעצט צו זיין שרייבטיש, און דרייא מאל איז ער אויפגעשפרונגען, גראַדע וויא א ניפטיגע שלאַנג וואָלט איהם געביסען. דאס בלוט האט געקאַכט און געזאַמען אין זיינע אָדערן און א קאַלטער שווייס האט אַרויס געזעצט אויף זיין לייב.

ער האט געשפירט, גלייך וויא יעמאַנד וואָלט איהם געצויגען, ער זאָל דירעקט אריין געהען צו זיין פרוי, און איהר זאָגען. אז זי איז א פערוואָרפענע, א געמיינע און אין אויסגעלאַסענע.

„מידה“ האט ער געברומט, „האט זי אפילו ניט צוגעלאָזען זי צו בעריהרען מיט א פינגער, און איהם, רעם וואס האט זי אזוי ערגיעדריגט, האט זי זיך

איבערגעגעבען מיט איהר נאנצען קערפער - מיט איהר וויסען און נאקעמען קערפער... און יעצט, נאך ניט גענוג וואס זיא האט בעטרעבען מיט איהם אין דרויסען, האט זיא איהם אריין געבראכט אהער... אף!

ער איז צוריק געפאלען אין שטוהל האלב אָהנמעכטיג. ער איז אזוי געזעסען א היבשע צייט פערמאטערט פון דער אויפרעגונג, ביז ער האט זיך עטוואס בעד רהיגט.

ווען ער האט וויעדער געקענט אביסעל רעגעלמעסיג דענקען, האט ער אויסד גערופען:

„איך שווער, דאס ווען איך וועל זיין כאפען צוזאמען, וועל איך זיין ביידע דערווערען!“

ער האט אונטערדעסען אָבגעלייגט זיין אַרבייט פיר אבענד, און דאס אליין איז שוין געווען דער גרעסטער זיענ איבער זיך זעלבסט וואס ער האט ווען עס איז אין זיין לעבען עררייכט.

נאכמיטאג איז נאנטאס אוועק צום קיזער, און פאר איהם פאָרנעלייגט דעם נאנצען פינאנץפלאַן וואס ער האט אויסגעאַרבייט פיר דעם בודזשעט. נאָר אזוי וויא דער קיזער האט געמאַכט אייניגע בעמערקונגען און איז געווען א גענגער פון געוויסע פונקטען, איז נאנטאס געצוואונגען געווען דאָרט צו פערבלייבען און בעשפרעכען זיין פלאַן מיט אלע איינצעלהייטען. אונטערדעסען, האט ער זיך געזעהען געצוואונגען צו פערשפרעכען דעם קיזער, אז ער וועט ענדערן א היבשען טהייל פון דעם פלאַן.

„ווען מוז דאס פאָרנעלייגט ווערען פאר דער קאָמער ?“ האט דער קיזער געפרעגט.

„מאָרגען.“

„דאן האב איך מורא, אז איהר האט שוין קיין צייט ניט צו מאַכען דיא געטהיגע ענטדעקונג.“

„מאָעסטעט,“ האט נאנטאס געענטפערט, „איך וועל אַרבייטען דיא נאנצע נאַכט.“

דער קיזער האט איהם גערריקט דיא האַנד און איהם זעלבסט בעגלייטעט צו דער טהיר, וועלכעס האט בעוועזען, אז ער איז זעהר צופריעדען מיט איהם.

נאנטאס'ן האט דיא עהרע ניט אינטערעסירט. ער איז אַרויס אויף זער נאַס,

אין ער האט ווידער אָגעפאָנגען צו דענקען איבער זיין פרוי מיט איהר געליעבטשאַפֿט און איבער דער קרויס וואס דערנעהנטערט זיך.

„יא, יא,“ האט ער זעטראַכט. „איך וועל אויך פערטיג מאַכען דיא אַרבייט שאַרץ קייזער. איך האב עס איהם פערשפראַכען און איך וועל האַלטען מיין וואָרט. אום האַלבע נאַכט וועל איך זיין ביידע הרגענען, און דאן וועל איך צוריק קעהרען צו דער אַרבייט, מיט וועלכער איך וועל פערטיג ווערען ביז אין דער פרייה.“

ווען נאַנטאָס איז געגאַנגען עסען, איז זיין שוויגער־פאטער און זיין פרוי, שוין געווען ביים טיש. מען איז געזעסען, וויא געוועהנליך, נאָך רוהיג און פערצעהרט דיא מאַכליב, גראַדע וויא דיא בעסטע פרוינדשאַפט אין צופריעדענהייט וואָלט געד הערשט נאַנטאָס האט אפילו געגעסען וועניגער וויא אין אַנדערעס כּאל. אַבער דאָך האט ער אין זיין בענעהמונג ניט געלאָזען מערקען וואס עס געהט פאָר אין זײַנע געדאַנקען.

באַראָן דאַנוויער האט געעפענט א געשפרעך מיט זיין איידעם איבער דעם נייעם פינאַנץ־פּלאַן, וואס האט דאמאלס אינטערעסירט נאָך פראַקטרייך און אלע ציימונגן האבען דאָריבער געשפראַכען.

דע אַלטער באַראָן האט ניט איינגעשטימט צו זיין איידעם'ס פינאַנץ־אירעען, אָבער ער האט אונטערדעסען צוגעגעבען, אז דיעזע אירעען זיינען זעהר ליבעראַל און געדרייבענווערט.

וועהרענד נאַנטאָס האט בעענטפערט זיין שוויגער־פאטער'ס פראַגען האט זיך איהם געדאַכט, אז ער האט געזעהען וויא פלאַויע'ס אויגען זיינען געווען צו איהם פאַרזעט מיט דער גרעסטער אויפמערקזאַמקייט, וועלכעס איז ביז דאמאלס ניט געווען דער פאַל. נאָך מעהר, ער האט זיך עראינערט, אז אין דער לעמזטער צייט, האט זיא צו איהם מעהר געקוקט וויא אימער.

נאַנטאָס האט געמוזט צוגעבען, אז איהר בליק איז ניט קיין צערטליכער, גאָנדערן, עס האט אויסגעזעהען, גלייך וויא זיא וואָלט זוכען מיט איהרע אויגען צו לעזען וואס עס געהט פאָר אין זיין זעלע.

נאַנטאָס האט זיך דאס געדייטעט, אז נאכדעם וויא זיא בעמריגט איהם אַזוי אַענדליך, האט זיא טירא, אז זיא איז פיעללייכט פערראטהען.

ער האט אנגעשטרענגט זיין גאַנצע זעלענקראַפט, צו בלייבען גלייכנולטיג. ער האט זעהר פיעל געשפראַכען, און זיך בעדיענענדיג מיט דיא בעסטע אַר־טעמענטן, האט ער פּעוואוינען דעם אַלטען באַראָן, ער וואָלט מיט איהם איינגעשטימען אַז זיין פּלאַן.

פלאצוויע האט אימער צו איהם געקוקט זעהר אויפמערקזאם, און גראדע דאס
מאלס, ווען ער האט זיך בעדיענט מיט דעם פיינסטען ארגומענט וואס האט איבער
צייגט דעם אלטען מאן, איז אריבער געפלויען איבער איהר שעהנעם געזיכט זעהר
א צערטליכע מיענע.

גאנטאס האט דאס גוט בעמערקט.

אין זיין שטודיר-צימער, איינער אליין, פערטיעפט אין א וועלט מיט געדאנקען,
אין גאנטאס געזעסען און שווער געארבייט ביז ארום האלבע נאכט.

זיין ארבייט האט איהם אָנגעפאנגען אזוי צו פּעראינטערעסירען, דאס ער
האט אָנגעפאנגען לאַנזאָם צו פּערגעסען אָן אַלעמען, און נאָר זיין פּלאַן, זיין
פינאַנץ-אידעע, האט גערעכט. ער האט פאַר זיך געזעהען זיין פינאַנץ-מאַשין וואס
ער האט צוזאַמענגעשטעלט ראָד צו ראָד און האָקען צו האָקען, ביז ער אין געווען
איבערצייגט, אז זאָ שנעל וויא ער וועט בעריהרען דיא געטהיגע ספרוּזשינע, וועט
אַלעס געזעצט ווערען אין בעוועגונג.

ער האט זיך געפרייט דערמיט וויא יעדער ערפינדער אָדער פּערפאַסער, וואס
שאַפט א נייע, און גוטע קונסט-זאך.

ווען דיא אהר האט געשלאנגען צוועלף, האט ער שנעל אויפגעהויבען זיין
קאַפּ. עס איז געווען דער צייכען וויא פאַר א פּעראורטהיילטען צום טויט, ווען מען
וועקט איהם אויף פון שלאָף און מען זאגט איהם: "קום, דיא תּלית שטעהט
פּערטיג!"

א טויטע שטילקייט האט געהעררשט אין גאַנצען הויז.

דאן האט ער זיך פּלוצלינג דערמאָהנט אן אלעס.

"דאס פּערברעכען פון ניאוף ווערט יעצט דאָ בעגאַנגען אין דער דונקעל־הייט
און שטילקייט פון דער נאכט." אזוי האט ער געמורמעלט צו זיך אַליין.

ער האט זיך געוואָלט אויפהויבען, נאָר ער האט ניט געקענט. ער האט אַוועק
געלייגט זיין פּען, און זיך אָנשמרענגענדיג, האט ער זיך אויפגעהויבען. ער האט
געמאַכט אייניגע שריט.

א קאַלטקייט האט איהם פּלוצלינג ערנריפּען, און ער האט אויפגעשרידערט,
גלייך וויא מען וואָלט איהם אָבגעגאַסען מיט אייז־וואסער אויף'ן נאַקעטען
לייב.

ער איז געשטאַנען א פּאָר סעקונדען אויף'ן פּלאַטץ און דאס פּיעבער אין זיין
קערפּער האט זיך געוועקסעלט פון קעלט אויף היטץ. זיין געזיכט איז רויט געוואָרען
און פון זיינע אויגען האט וויא געשאָסען מיט פייער.

ער האט אויסגעשטרעקט זיין האנד, געשפענט ד'א טהיר, און איז פאָרויכטיג צוריס פון זיין צימער.

נאנטאס איז גענאנגען דירעקט צו זיין פרויס שלאָף־צימער.

פלאָוועי האט אין יענעם אבענד פריה ענטקאסען איהר קאמער־מעדכען. זיא

איז געווען אינגעוועהנליך אונרוהיג און געוואָלט זיין אליין.

ביז ארום האלבע נאכט האט זיא פערווייכט אין א קליינעם זאלאָן, פון וואנען

א טהיר האט אריין געפיהרט אין איהר שלאָף־צימער. זיא האט זיך אוועק געלייגט

אויף א סאָפּא און גענומען לעזען א בוך. אָבער זיא בוכשטאבען פון דעם בוך

האבען געטאנצט פאר איהרע אויגען, און זיא האט אפיקו ניט איבערגעלעזען זיא

ערשטע שורה. דאס בוך האט זיך דאן ארויס געגליטשט פון איהרע הענד און זיא

איז געבליעבען ליגען קוקענדיג פערטראכט

איהר שעהנעס געזיכט האט פערלירען זיא שטרענגע מינע און איהרע ציגע

האבען אויסגעדריקט צערטליכקייט. צייטענווייז האט זיך אויך בעוועזען א זיסער

שמייכלעע אויף איהרע ליפּען.

עס איז ניט מעהר געווען דיעזעלבע פלאוועי וואס נאנטאס האט אזוי אָפּט

געזעהען.

„אָך!“ האט זיא געזיפּצט.

מיט איהר ווייסע האנד האט זיא בעריהרט איהרע אויגען, און עס שיינט,

אז זיא האט פון דאָרט אָבגעווישט א טרער, דען איהרע פינגער זיינען עטוואס נאָס

געוואָרען.

„עס איז א קאָמישע אָבער שלעכטע וועלט,“ האט זיא געמורמעלט. „מען

ליידעט און מען ליידעט און מען קען ניט געניעסען דאס לעבען וואס ערשיינט פּוֹד

מאנכע אזוי זיס...“

נאָר זיא אליין האט געוואוסט וואס זיא מיינט. דאן האט זיא זיך וויעדער

פערטראכט.

פּלוצלינג איז זיא אויפגעשפרונגען פון דער סאָפּא.

יעמאנד האט אָנגעקלאָפּט :

זיא האט זיך גלייך געמאכט זיא צוקנייטשטע קליידער און איז צוגעגאנגען

צו דער טהיר.

„ווער איז דאָרט?“ האט זיא געפרעגט.

„איד,“ איז געווען דער ענטפער אין א הייזערדיגער שטימע.

פּלאַוועי האט זיא הייזערדיגע שטימע ניט דערקענט.

„ווער?" האט זיא נאך אמאל געפרענט.
„מאכט אויף דיא טהיר," איז געקומען דער ענטפער.
פלאווע האט דערקענט נאנטאס'עס שטימע.
זיא איז געווען איבערראשט, און האט מעכאניש געעפענט דיא טהיר.
נאך ניממאלס, זייט איהר האַכצייט, איז איהר מאן געקומען צו איהר צימער,
איבערהויפט אזוי שפעט אין דער נאכט.
ער איז אריין ציטערענדיג. זיין געזיכט איז שוין ווידער געווען בלאס. דער
צאָרן האט איהם בעזיענט.

מאדמאָזעל שיק, וועלכע האט איהם ערווארטעט אין קאָררידאָר, האט מיט
עטליכע סעקונדען פריהער איהם איינגעראַמט אין אויער:
„מאָנסיע דע פּאָנדעט איז שוין זייט צווייא שטונדען אין צימער."
אין זיין וואוטה, האט עס נאנטאס'ן געפרייט, וואס ער האט ענדליך עררייכט
א געוויסען פונקט פון געוויסהייט.

פלאווע האט איהם בעטראכט מיט ערשטוינען. זיא האט גאר ניט געד
שפראַכען און נאָר ערווארטעט צו הערען וואס ער וויל מיט זיין בעזוך. זיא
האט זיך נאניץ גוט געמערקט, אז ער האט איהר עפעס וויכטיגעס מיטצור
טהיילען.

„מאדאם," האט ער אָנגעפאנגען, „דאָ, בייא אייך אין צימער, געפינט זיך
א מאן בעהאלטען."

פלאווע האט איהם אויפ'ן פלאטץ ניט געענטפערט. א מאן בייא איהר
צימער? דיא אידעע איז געווען צו לעכערליך און זיא האט איהם בלויז צוגעוואָרפען
א פּעראכטענדיגן בליק.

נאנטאס האט אָבער געווארט אויף איין ענטפער. ענדליך האט פלאווע
געמורמעלט:

„מיין הערר! איהר זייט פּעריקט!"

נאכדעם וויא ער האט געהערט איהר ענטפער, האט ער שוין מעהר ניט
געווארט מיט איהר ווייטער צו רעדען דאריבער, און האט אָנגעפאנגען אריין צו
געהען אין איהר צימער.

פלאווע, זיך שפירענדיג בעליידיגט אויף דער העכסטער שטופע, איז זיא צוגעד
שפרונגען צווישען איהם און דיא טהיר, און אויסגעשריען:

„איהר זאָלט ניט אריין געהען... ניין! ניין! איהר האט קיין-רעכט ניט
איך בין דאָ אין מיינע אייגענע צימער, און איך פּעריכטע אייך אריין צו געהען!"

ציטערענדיג פאר וואומה און אויסזעהענדיג וויא א נעטטין דער ראכע, האט זיא זיך געשטערט אויף דער שוועל פון דער טהיר און איהם ניט געוואלט לאזען ווייטער געהען.

זי זיינען געשטאנען בעוועגונגסלאז, איינער נענען אנאנדער, זיך קוקענדיג דירעקט אין דיא אויגען.

נאנטאס, מיט איין אויסגעשטרעקטען האלז און מיט אויסגעשטרעקטע הענד, איז געווען בערייט זיך אויף איהר צו ווארפען, ווען זיא וועט איהם ניט לאזען דורכגעגען.

„געהט אוועק פון דאנען!“ האט ער געברומט וויטהענד, „איך בין שטארקער, און אייער הינדערניס וועט מיך ניט שמערען. געהט אוועק זאג איך!“ „ניין, ניין! איהר זאלט ניט אריין געהען! איך וועל עס ניט ערלויבען.“

ער האט צוזאמענגענומען זיין נאנצע קראפט פון בעהעררשונג און ווידער האלט:

„בייא אייך אין צימער געפינט זיך א מאן בעהאלטען... איך זאג א מאן...“

זיא האט אויפגעצויגען מיט דיא אקסלען, און זיא האט עס ניט געפונען פיר נעטהיג, זאגאר אבצולייקענען.

דאן, וויא ער האט געמאכט א שריט פארווערטס, האט זיא געזאגט:

„נוט, אלזא, לאמיר זאגען, אז דא געפינט זיך א מאן, וואס קימערט עס אייך? בין איך ניט פרייא צו טהון וואס איך וויל?“

בייא דיעזע ווערטער האט ער זיך צוריק געצויגען. ער האט געשפירט גראדע וויא יעמאנד וואלט איהם געפאטשט אויף דיא באקען.

עס איז אמת, האט ער זיך געטראכט, זיא האט רעכט, און ער דארף זיך ניט מישען און אפילו ניט פראטעסטירען. דאס איז געווען דיא בעדינגונג צווישען זיא ביידע, צו וועלכען ער האט פרייוויליג איינגעשטימט.

א קאלטער שוידער איז ווידער געלאפען איבער זיין קערפער.

יא, ער האט איינגעזעהען, אז זיא שפיעלט דיא גרעסטע ראָלע אין דער דראמא, און ער אליין שפיעלט א סצענע, וואס פאסט פאר א נאָרישעס קינד מיט דומע פרעמעניועס.

ער, דער זערגישער פינאנץמיניסטער, דער מאן פון עהרע, האט געבראכען

דעם קאנטראקט; ער האנדעלט ניט נאך דיא אָבנעמאכטע פונקטען, און נאָר זיין ליידענשאפטליכע לייענע טרייבט איהם זיך צו מאכען לעכערליך.

ווארום איז ער ניט געבליעבען בייא זיין ארבייט? האט ער זיך געפרעגט. מיט וועלכען רעכט קומט ער קאנטראָלירען איהרע טהאָטען?

דאס בלוט איז פערשוואונדען געוואָרען פון זיינע באַקען.

ווען פלאוויע האט בעמערקט אין זיין געזיכט וואס פאר א שטורם עס געהט פאָר אין זיין זעעלע, האט זיא געשפירט איין אונגעהיערעם מיטלייד מיט איהם. זיא האט זיך אָבגעווענדעט אויף א זייט ער זאָל ניט זעהען וויא איהרע אויגען האבען אָנגעפאנגען צו גלענצען מיט טרערען.

„ווען איהר האט זיך איינגעשפאָרט,“ האט זיא געזאגט מיט א טאָן פון גלייכניגליטיגקייט, „דאן זוכט וועמען איהר ווילט.“

בייא דיעזע ווערטער, האט זיא גענומען א לאַמפ פון דעם טיש אין זאלאָן, און איז אריין אין צימער, האלטענדיג דעם לאַמפ אין דער הויך, אום אלעס צו בערייכטען.

נאנטאס איז געבליעבען שמעהען אויף דער טהיר צענערענדיג.

דאן האט ער געמאכט א צייכען מיט דער האנד, אז עס איז מעהר ניט געטהיג ער זאָל זוכען.

„ניין, ניין,“ האט זיא געדרונגען, „דאס וויל איך ניט.“

„ניט געטהיג,“ האט ער געענטפערט ערביטערט.

„יעצט,“ האט זיא געזאגט, „וועל איך איך ניט ארויס לאָזען פון דעם צימער, ביז איהר זאָקט זיך איבערצייגען, אז איהר האט מיך בעליידיגט.“

נאנטאס וואָלט אוועק געגאנגען, ווען פלאוויע'ס געזיכט, מיט איין אויסדרוק פון מיטלייד, וואָלט איהם ניט אינטערעסירט.

ער איז געשטאנען און געקוקט וויא זיא האט געעפענט א פאאר שראַנקען און געזאָגט:

„קוקט, זעהט, וואו איז דער וואס איהר זוכט?“

דאן איז זיא צוגעגאנגען צום בעט און אויפגעוויבען דעם פאָרהאנג.

פאר זייערע ביידע'ס אויגען איז ערשיענען דע פאָנדעט זימענדיג אויף'ן בעט און צימערענדיג.

פון פלאוויע'ס ברוסט האט זיך ארויס געריסען א וויטהענדער געשריאי:

„אָד!“

זיא האט מורא געהאט, אז זיא וועט ארונטער לאָזען דעם לאַמפּ אויף דער
ערד און זיא האט איהם אַוועק געשטעלט אויף'ן מיט.
זיא האט געבליקט אויף נאַנטאַס'ן, און מיט א געבראַכענע שטימע האט זיא
געמורמעלט :

„עס איז וואָהר, יא, יא, עס איז וואָהר, דיעזער מאַן איז דאָ געווען. אָבער
איך האב עס ניט געוואוסט. איך שווער אייך ביא מיין לעבען און ביים לעבען
פון מיין אַלטען פאטער, אז איך האב דערפון ניט געוואוסט.“
זיא האט געציטערט.
נאַנטאַס האט געשוויענען.

נאך א נרויסער אנשטרענגונג, האט זיא זיך עטוואס בערהויגט. עס האט
אויסגעזעהען, אז אין איהר שמאָלקי, האט זיא זאָגאַר בערייהעט באַלד, ווארום זיא
האט זיך פערטהיידניגט.

זיא איז צוגעגאַנגען א שריט פאַרווערטס, און וויעדער אמאל אַרעסירענדיג
נאַנטאַס'ן, האט זיא געזאָגט קאַלטבליטיג :

„איהר האט רעכט געהאט, מיין הערר, און איך בעט אייך אום ענט-
שולדיגונג.“

אין דערזעלבער צייט האט זיך מאַנסיע דע פאַנדעט געפונען אין זעהר אין
אונאַנגענעמעם לאַגע. ער האט אויסגעזעהען זעהר דום, און ער וואָרט בעצאָהלט
א היבשע סומע געלד דערפאַר, ווען נאַנטאַס וואָלט אין כעס געוואָרען, דאַמיט ער
זאָל צייגען, אז ער איז ניט קיין פייגלינג.

נאַנטאַס האט אָבער קיין וואָרט געשפראַכען. זיין געזיכט איז בלויז בלאַסער
געוואָרען וויא פריהער.

ער האט צוגעוואָרפען איין אונבעדייטענדען בליק דע פאַנדעט'ן, דאן האט ער
זיך געווענדעט צו פלאַווע'ן און זיך פערנייגט.

„מאָדאס,“ האט ער געזאָגט מיט א ציטערענדער שטימע, „ענטשולדיגט
מיר, איהר זייט פרייא.“

בייא דיעזע ווערטער האט ער זיך אָבעווענדעט, און פערלאָזען דאס
צימער.

א גאַנצע ענדערונג האט אין איהם איינגעטרעטען; בלויז דיא מאַשין
פון זיין קערפער איז נאך געווען טהעטיג.

ווען ער איז אריין געקומען צוריק אין זיין שטודיר-צימער, האט ער ארויס

געצויגען א טאשענמוך פון זיין קעשענע און זיך אָבעווישט דעם שווייס פון זיין שטערן מיט דיא טרערען פון זיינע אויגען.

דאן איז ער צוגעגאנגען צו א טישעל, וואו ער האט געעפענט א שופלאדען און ארויס גענומען א רעוואָלווער.

ער האט בעטראכט דעם בלאַנקען רעוואָלווער אין שיין פון ליכט, גלייך וויא ער וואָלט זיך מיט איהם בעראטהען וואס עס איז צו טהון.

„דוא ביסט איין ערקעזער,“ האט ער געטענה'עט צום רעוואָלווער, „דוא קענסט איינעם רעטען פון דער גרעסטער נויט. אין דיר ליעגען קאלטע בלייענע פילען, וואס פאסען פאר אזא געהירן וויא איך האב. נוט, איך וועל מאכען איין ענדע. עס איז גענוג מעהר קען איך ניט ערטראגען. יא, יא, איך בין דער יעניגער וואס מוז פלאטין מאכען.“

ער האט צוריק אויפגעצויגען דעם לאַמפ וואס האט געברענט צו ניערדיג און זיך צוריק געוועטצט צום שרייב'טיש. דעם רעוואָלווער האט ער אריין געלייגט אין קעשענע.

ער האט בעמערקט וויא ער איז געבליעבען שטעהען אין מיטען פון א פראצע, און אָהנע צו צענטרן, האט ער וויעדער אויפגענומען דעם שטראָם פון זיינע געדאנקען און פאָרטגעזעצט זיין ארבייט.

אין צימער האט געהעררשט א נייסטער־שטילקייט, וועלכע איז נאָר אונטער־בראָבען געוואָרען פון דעם שנעלען קריטצען מיט דער פען אויף'ן פאָפיר.

ער האט פערטיג געמאכט אין בלאַט, דאן דאס צווייטע, דריטע, ביז ער האט אָנגעשריעבען א גאנצען הויפען פאָפיר.

ווען גאנטאס האט פערלאָזען פלאווע'ס שלאָף־צימער, האָט זיא זיך געווענ־דעט צו דע פאָנדעמ'ן.

„וואס טהוט איהר דאָ?“ האט זיא געפרעגט שרעקליך אויפגערענט.

„איך... איך...“

„וואס טהוט איהר דאָ?“ האט זיא ווידערהאָלט.

דע פאָנדעט האט געלעזען אין איהר געזיכט א ווילדע וואוסה און פער־אַכטונג.

„אָרונטער פון בעט 1“ האט זיא בעפולען.

וויא א געשלאָגענער הונד האט ער זיך אָרונטער גערקט פון בעט, און איז

געבליעבען שטעהען ניט וויסענדיג וואס ער זאָל טהון.

„זיא קומט איהר אהער ?“ האט זיא ווייטער געפרעגט.

ער האט געשוויגען.

„געטפערט !“

„מאדמאָזעל שין...“

„גענוג !“ האט זיא איהם אונטערבראָכען. „איך פערשטעה. אָבער איידער איהר געהט, מוז איך אייך זאָגען וואס איך רענק איבער אייך : איהר זייט דיא פערדאָרבענהייט זעלבסט, איין אויסוואורף דער נאטור, דיא שאַנדע פון אלע מענער, געוויסענלאָז, אבשייליך און פערוואָרפען. געהט !“

„אָבער פלאָוועי,“ האט ער אָנגעפאנגען וועלענדיג זיך פערטהיידענען.

„געהט, לומפ !“ האט זיא געדונערט.

זיא איז צוגעגאנגען און געעפענט דיא טהיר, איהם צייגענדיג מיט דער האַנד ער זאָל ארויס געהען.

„מאדמאָזעל שין וועט אייך שוין בעגליימען ארויס,“ האט זיא ווייטער

געזאָגט. „זיא ווארט וואהרשיינליך אויף אייך. געהט !“

ער איז ארויס.

פלאוועי איז דאָן געבליבען שטעהן ניעדערגעשלאָגען און געבראָכען אין איהר שטאָלץ.

„דאס שיקואל איז אונבארמהערציג,“ האט זיא געמורמעלט וועהר

מיטחיג.

זיא האט זיך אוועק געזעצט אויף א שטוהל און אויסגעבראָכען אין

געוויין.

איין אונגעהייערער קאָפֿט־שמערץ האט זיא ערגריפען, און זיך אויפהייבענדיג,

איז זיא אריין אין זאלאָן און אַרונטער גענומען א פלעשעל קאָלאָד־וואסער פון דעם

מאָאלעטער־טיש, מיט וועלכען זיא האט זיך געוואשען.

דאס האט זיא אביסעל ערפרישט.

פלאוועי איז געזעסען און גערענקט א היבשע צייט, דאָן האט זיא זיך אויפֿ

געהויבען און גערוישלאָז, האט זיא פערלאָזען דעם זאלאָן. זיא איז ארויס אין קאָר

רידאָר, און אויף דיא שפיטץ־פינגער, האט זיא זיך דערנעהנטערט צו נאַטאַס'עס

צימער.

דיא טרערען זיינען וויעדער געלאָפען פון איהרע אויגען.

זיא האט זיך צוגעבויגען צום שליסעל־לאָך און געקוקט.

נאנטאס איז נאך אימער געזעסען געבען טיש און געשריעבען. אויף זיין געזיכט איז געלעגען א זעלטענע בערוהינג. דאן האט זיא געזעהען וויא ער האט אוועק געלייגט דיא פען און ארויס גענומען דעם רעוואָלווער פון דער קעשענע, וועלכען ער האט אוועק געלייגט אויף'ן שווייב'טיש.
ער האט געבליקט צום רעוואָלווער און עפעס געמורמעלט וואס זיא האט ניט געהערט.

דיא זיין פון לאָמפ האט מערקווירדיג געגלענצט אין דעם בלאנקען רעהר פון דעם רעוואָלווער.
דאן האט ער וויעדער גענומען דיא פען און פאָרטגעזעצט זיין ארבייט.

5.

דאס הויז מיט דעם האַטעל און א פאאר הייזער דערבייא, זיינען שוין לאנג געווען נאנטאס'עס אייגענטום, וועלכעס ער האט אָבגעקויפט פון זיין שוויגער פאטער און פון דיא שכנים.

דעם האַטעל האט ער אנפאנגס אָבגעקויפט דורך א קאפריז. ער האט געוואָלט, אז דאס דאָך־שטיבעל, פון וועלכען ער האט זיך אמאל געוואָקט ארונטער ווארפען ווען ער איז געקומען נאך פאריז, זאָל געהערען צו איהם.

זייט דער צייט וואס זיין שיקזאל האט איהם אזוי געגליקט, פֿענט איהם איינפאלען ארויף צו געהען אין דעם דאָך־שטיבעל, זיך דאָרט צייטענווייז פער שליעסען אויף א שטונדע אָדער צווייא און דענקען.

עס איז געווען דאסזעלבע שטיבעל וואו ער האט אמאל אזוי פיעך געליטען, און אין דיעזען שטיבעל, האט ער אויך געוואָלט טרויספירען איבער אלעס וואס זיין איהם געשטאנען אין וועג.

אין דיעזען שטיבעל, האט זיך נאנטאס איינגעבילדעט, קען ער דענקען און טראכטען אונגעשמערט; און עס איז אויך א טהאטזאכע, אז זיינע העכטע פלענער, האט ער דאָרט אויסגעארבייט.

ווען ער פלעגט אריין קומען אין שטיבעל, האט ער זיך באלד דערמאָהנט וואס ער איז אמאל געווען, און אין זיין פאנטאזיע האט ער זיך פאָרנישטעקט אַ מעכטיגע לייטער, וויא אזוי ער האט געשטיענען אימער פאָרווערטס און פאָר ווערטס.

אין דיעזען שטיבעל יעצט, נאך דער לעצטער שוידערהאפטער נאכט, איז

נאמאס נאך אמאל געזעסען און אָנגעפאָנגען איבערצודענקען זיין לאַגע. ער האט זיך עראינערט אן דער צייט, ווען ער האט געוואָלט בעגעהען זעלבסטמאָרד, ווייל עס האט איהם געפעהלט אויף א מיטאג, און וויא ער האט בעשלאָסען צו בעגעהען זעלבסטמאָרד יעצט, ווען עס ליענען מיליאָנען צו זיינע פיס.

„עס שיינט אזאָג,“ האט ער געזאָגט צו זיך אליין, „אז ניט געלד מאכט גליסליך דעם מענשען. זאָל עס ווירקליך מעגליך זיין, אז דער מענש איז ניט גערשאפען געוואָרען אָנצוהויפּען אוצרות מיט גאָלד? איז עס מעגליך, אז ניט אין מיליאָנען ליענט דער הערצענסדוואַנש? ניין, ניין, ניט אין דעם, ניט אין דעם!“

זיין געזיכט איז געווען דונקעל־בלאָס און זיינע ליפּען האבען אויסגעזעהן וויא פערברענט.

נאמאס איז ניט פערטיג געוואָרען מיט זיין אַרבייט, ביז אַכט אהר מאָרגענס. מורא האבענדיג, אז ער וועט איינשלאָפּען פאַר מיעדקייט, האט ער זיך אָבגעוואַשען דאס געזיכט מיט קאלטעס וואסער אייניגע מאָל. ווען ער האט זיך געשפירט ער־פרישט, האט ער ווייטער געאַרבייט.

דאָן האט ער געלאָזען רופּען אייניגע פּון זיינע אנגעשטעלטע, און האט זייא איינצינווייז געגעבען פּערישערדענע בעפעהלע וואס זייא האבען ווייטער צו טהון.

ווען זיין סעקרעטער איז ערשינען, האט ער מיט איהם געהאט א לענגערע אונטעררעדונג.

„הערט מיך אויס,“ האט ער געזאָגט צום סעקרעטער, וועלכער איז געווען אַ געניטער מענש. „איך האב דאָ פּערטיג געמאכט מיין אַרבייט.“

„איך זעה,“ האט דער סעקרעטער געענטפּערט.

„איך מוז בלייבען אין דער היים.“

„אין דער היים?“

„יא, ווייל איך פיהל היינט ניט גוט.“

„קין וואנדער נאך אזא שווערע אַרבייט.“

„אלא, איך וויל איהר זאָלט מיך פּערשטעהן.“

„איך בין זעהר אויפּמעקזאַם.“

„גוט. אלע דיעזע דאָקומענטען וואס איהר זעהט דאָ, מוזען פריהער געבראַכט

זיערען צום קייזער.“

„ניט אין דער דעפּוטירטען־קאַמער?“

„דאס וועט געשעהן נאכדעם.“

„איך פערשטעה.“

„איחר וועט זיין ברענגען צום קייזער און ער וועט זיין דורכלעזען. ווען איך האב ניט קיין אירטהום, דאן קענט איהר גאנץ גוט אלע מיינע פלענער.“

„יא, אזוי גלויב איך.“

„ווען דער קייזער וועט עפעס ניט גענוי בעגרייפן אָדער גלאַט שטעלען אנווענדונגען, דאן זאָלט איהר וויסען, אז עס איז שוין צו שפעט צו מאכען ענדערונגען, ווייל אום 1 אוהר וועט דיא בודזשעט־פראגע אָנפאנגען פּערהאַנדעלט צו ווערען אין דער קאַמער. לויט נאך מיינע אַנזיכטען, דאַרף קיין איינציגע ענדערונג נעמאַכט ווערען. איהר וועט עס מעגען זאָגען דעם קייזער אין מיין נאמען. דאן זאָלט איהר גלאַט זעהען איהם איבערצורעדען און בעוועגען ער זאָל אזוי ענקען וויא איך.“

„איך וועל אזוי טהון.“ האט דער סעקרעטער געענטפערט.

„גוט, דאן געהט אלע פאפירען און געהט זאפארט. אין פאל מען וועט איך נאך ניט וועלען צו לאָזען צום קייזער, ווייל עס איז צו פריה, זאָלט איהר הייסען מען זאָל אייך צו שיקען דעם אַדוואַטאָט ל. אָדער ב. און זיין זאָגען אין מיין נאמען, אז דער קייזער וועט ניט ברוגז ווערען, ווען מען וועט איהם אפילו אויפ־וועקען.“

דער סעקרעטער האט געשאַקעלט מיט'ן קאָפּ צום צייכען, אז ער פערשטעהט אלעס, און צוזאמען געהמענדיג דיא פאפירען, איז ער אוועק.

דאן האט נאנטאס זיך געטראכט, אז ער איז פערטיג געוואָרען מיט אלע זיינע ארבייטען און אלעס איז געבראַכט אין אָרדנונג.

ניין, ער האט ניט געוואָלט שטאַרבען און איבערלאָזען א תוהרובוהו אין זיינע געשעפטען; ער האט געוואָלט מען זאָל איהם נאכזאגען, אז ער איז נע־שטאַרבען מיט איבערלענגונג.

„עטצט בין איך פרייא.“ האט ער געמורמעלט, „איך בעכאנג שוין ניט צו קיינעם, נאָר צו מיר אַלעין. פלאוויע'ן ליעב איך, נאָר זיא האסט מיר. פיעללייכט האט זיא רעכט מיט איהר האנדלונג, אָבער איך ליעב זיא דאָך. פיר מיין ליעבע, לאָז איך איהר איבער און אונגעהייערעס פערמעגען. זאָל זיא עס געניעסען אָהן מיר, ווען זיא קען ניט לעבען מיט מיר. איך אָהן איהר, קען ניט זיין. איך וועל שטאַרבען וויא עס פאסט פיר מיר; קיינער וועט מיר ניט קענען נאכזאגען, אז איך

האב איהם בעשווינדעלם. אלע מיינע ביכער זיינען אין אָרדנונג, און דיעזע וואס האבען זיך אין מיר פערטרויעט, וועלען קיין היזק ניט ליידען.

דיא אהר האט געשלאָגען ניין.

דיא צייט איז נעקומען ער זאָל טהון זיין לעטצטע אַרבייט. ער האט גענומען דעם רעוואָלווער פון דעם שרייב־טיש, איהם וויעדער אַריין געלייגט אין קעשענע, און אָנגעפאַנגען אַרויף צו געהען אין צימער, וואו ער האט געהאט אויסצוטרינקען דעם לעטצטען ביטערן בעכער פון שיקזאַל.

נראַדע דאמאלס האט יעמאַנד אָנגעקלאַפּט לייכט אין דער טהיר.

„אנטרעו!“ האט נאנטאס געזאָגט פאַלקאָמען רוהיג.

מאַדמאָזעל שיין איז ערשיענען.

זיא איז געווען אָנגעצויגען אין א שטראַסע־קלייד און עס האט אויסגעזעהען,

אַז זיא קומט ניט פון הויז.

„גוט מאָרגען!“ האט זיא געזאָגט העפליך.

ער האט איהר געענטפערט און פערשטאַנען צו וועלכע צוועק זיא איז גע-

קומען.

„איהר ווייסט דאָך, וואַהרשיינליך.“ האט זיא אָנגעפאַנגען, „אַז איך בין

ענטלאָסען.“

„ענטלאָסען?“ האט ער געפרעגט ערשטוינט.

„יא.“

„פון וועמען?“

„אייער פרוי האט מיר נאך געהייסען לעטצטע נאַכט אַוועק געהען פון

דאַנען.“

„ווירקליך? ווארום?“

„זיא האט זיך אָנגעשטויסען ווער עס האט זיא פערראטהען.“

„הם“ האט ער געברומט.

„איהר וועט מיר אַלואַ ענטשולדיגען,“ האט זיא ווייטער געזאגט, „ווארום

איך בין געקומען אַזוי פריה צו אייך. איך פאַהר באַלד אַוועק, און ניט האבענדיג

מעהר קיין פאַסטען אין פאַרזי, וויל איך מיך צוריק ציהען און אָבלעבען מיינע

יאָהרען רוהיג.“

נאנטאס איז צוגעגאַנגען צו א שופלאָרען, אויפגעשלאָסען און ארויס גענומען

צעהן טויזענדער, וועלכע ער האט זיין אַוועק געלייגט אויף'ן טיש.

זיא האט גלייך צוגענומען דאס געלד, און אָהנע ווייטער צו רעדען א וואָרט, האט זיא איהם געוואונשען „אדיע“ און איז אַרויס.

„אויף א פרוי,“ האט ער געמורמעלט איהר נאכקוקענדיג.

ער איז דאן אַרויס אין קאַרידאָר.

„פּאַפּאַ! פּאַפּאַ!“ האט זיך געהערט א יונגע קינדער־שטימע.

א אינגעלע פון א יאָהר צעהן, מיט פרישע און רויטע באַקען, איז צו איהם צוגעשפּרונגען און אָנבאַפענדיג זיין האַנד, האט ער זיא געקושט.

עס איז געווען פלאַוועי'ס קינד און דע פּאַנדעט איז געווען זיין פאטער.

זשול, דאס קינד, האט געקענט נאנטאַס'ן פאַר א פאטער, און ער האט איהם זעהר ליעב געהאט.

נאנטאַס זעלבסט, אָבוואָהל דאס איז ניט געווען זיין קינד, האט ער איהם אויף זעהר געליעבט, פון דער לאַנגער געוואָנהייט זייענדיג צוזאַמען.

„וואוהין געהסטו, פּאַפּאַ?“ האט ער געפרעגט.

נאנטאַס האט ניט געוואוסט וואס ער זאָל ענטפערן דעם אונטערדיגען

קינד.

„איך האב צו טהון, זשול!“ האט ער ענדליך אַרויס געשטאַמעלט. „געה,

געה, דיין געהרער קומט באלד.“

„אָ, פּאַפּאַ!“ האט דאס קינד ווייטער געזאגט, „דוא זעהסט אויס אזוי

בלייך! ביסטו קראַנק?“

„ניין.“

„דאן לאָמיר דיר געבען איין קוש און איך געה.“

נאנטאַס האט זיך ניט געקענט העלפען, און זיך אָנבייגענדיג, האט איהם

דאס קינד אַרום געכאַפט און געקושט ער האט ערווידערט דעם קוש, אין פא

זיינע אויגען האבען געגאַסען הייסע טרערען.

„דוא וויינסט, פּאַפּאַ?“ האט דאס קינד געפרעגט.

„ניין, ניין, זשול!“ האט ער געענטפערט, „איך ווין ניט. געה, געה, פאַר

בערייטע דיין לעקציאָן.“

ער האט זיך לאַנגזאַם בעפרייעט פון דעם קינד און איז אַוועק.

פון צווישען א שפּאַלט פון א טהיר, האבען נאך צווייא פּערדוויינטע אויגען

צוגעזעהען דינע סצענע. עס איז געווען פלאַווע.

וען נאנטאַס האט זיך געזעהען פרייא, איז ער שנעל אַרויף דיא טרעפען און

איז אריין אין דעם קליינעם דאך־שטיבעל. אין זיין איילעניש, האט ער געלאָזען
שמעקען דעם שליסעל אין דער טהיר.

אין צימערל איז קיין זאך געווען געוועקסעלם. דאסזעלבע צערוויסענע פאפיר
האט בעדעקט דיא ווענט; דאס אלטע בעט, דער טיש און דער שמוחה, זיינען
נאך געשטאנען אויף זייער אלטען פלאטץ. דערצו האט נאך געשטעקט שימעל
דערפון וואס דאס צימער איז שוין לאנג ניט אויסגעלואפטערט געוואָרען.

נאנטאָס איז געבליעבען שטעהען, דאס אלעס בעמראכט און דיא עראינערונג
פון דער פערנגאנגענהייט האט וויעדער אין איהם אויסגעזעכט. ער האט זיך דער
מאָהנט, אז אמאל, מיט גענויע 12 יאָהר צוריק, איז ער געשטאנען אין דעמזעלבען
צימער, עלענד, ארעם און הונגריג, ניט האבענדיג אפיקו אויף א שטיקעל
ברויט.

ער איז צוגענאנגען צום פענסטער, ארויס געקוקט, און געזעהען נאך אמאל
דאסזעלבע בילד פון פאָרן, וויא צו יענער צייט, ווען ער האט געוואָלט זאָגען אַדיע
צו דער וועלט.

דיא בוימער, דער האַטעל־נארטען, דער טייך סעין, דיא גרויסע מאסע דעכער,
דיא לאַנגע רייחען הייזער, ביז ווייט ארויף צום פערלאַשען.

ער האט אוועק געלייגט דעם רעוואָלווער אויף'ן קליינעם טישעל, נאָהענט
צו זיין האַנד. ער האט זיך מעהר ניט געאיילט; ער איז געווען פרייא און זיך
געקענט נעהמען וויפיעל צייט ער האט געוואָלט.

פלוצלינג איז איהם איינגעפאלען דיא אידעע, אז ווען ער וועט ווארטען, וועט
ער פיעללייכט חרטה האבען אויף זיין שריט.

„דומהייטען!“ האט ער זיך זעלבסט געענטפערט, „מיין ענטשלוס איז גער
פאסט און היינט מוז נעהמען איין ענדע. אויף אזוי פיעל טרויע איך מיר שוין, אז
איך בין ניט קיין פייגלינג אום מיך אָבצושרעקען פאר'ן טויט. הלואי וואָלטען
אנדערע אזוי זיכער געווען מיט'ן לעבען, וויא איך בין יעצט זיכער מיט'ן טויט.
יא, דיא דער טויט איז לייכטער צו עררייכען וויא דאס לעבען. עס ערפאָרדערט
נאָר אַביסער פעסטען ענטשלוס, און דער ציעל איז עררייכט. נאָר מיט דעם
לעבען איז עס אנדערש: ווען דער טויט קלאפט אויף דיא פלייצעס, קען אַזילו
דער שטארקסטער ענטשלוס צום לעבען און דיא גרעסטע קונסט פון אונזערע
ערצטע, נאר ניט ווירקען.“

ער האט געזיפצט.

דיא עראינערונג פון דער פריהער פערנאנגענהייט איז ערשיענען אין זיינע געדאנקען: ער האט נאך אמאל געזעהען זיין ליעבע און צערמליכע מוטער, וויא זיא האט געשמרעכט און געארבייט אום פון איהם צו מאכען א געבילדעטען מאן: וויא זיא איז געלעגען אויףן שטערבערבעט, און איהם אָנגעקוקט מיט א רחמנות'דיגען בליק, און דאן, וויא איהרע אויגען האבען זיך געשלאָסען און דיא טויטען־מאסקע, בלאָס וויא קרייד, האט זיך אַרויף געצויגען אויף איהר געזיכט.

„מײן מוטער וױ“ האט ער געמורמעלט צערמליך און זיינע אויגען זיינען נאָס געוואָרען. ער האט שוין לאַנג זיך ניט עראינערט און זיין געטרייער מוטער, נאָר יעצט, פאר זיין טויט, האט דיא עראינערונג אין איהם אויפגעלעכט.

דאן האט ער זיך דערמאָהנט און זיין ארעמען פאטער, וויא ער איז גע־שטאַרבען, און ער האט פערלאָזען מארסייל און איז געקומען נאך פאַריז.

דיא נאכפאָנגענדע צייט האט ער געוואָלט פערטרייבען פון זיינע געדאנקען. צו וועלכען צוועק זאָל ער יעצט דענקען דאַריבער? אלעס פּעראורזאכט איהם שמערצען, און מלִיזמן ער האלט שוין ביים שטאַרבען, וויל ער ניט ליידען.

דיא עראינערונג און דער טרויעריגער צייט וואס ער האט צוגעבראכט אין יענע צווייאַ מאָנאַט אין דעמוזעלבען צימער, האט איהם גראדע ניט געשמערצט. אין געגענטהייל, ער האט פערנניגען געהאט איבערצודענקען דאס בילד פון זיין ארמוטה און עלענד, פון זיין קאַמפף מיט דער פּערצווייפלונג, און פון דער אידעע צו וועלען בעגעהען זעלבסטמאָרד.

ער האט זיך דערמאָהנט און דעם אבענד, ווען קוקענדיג אַרונטער פון דעם פענסטער אויף דיא הארטע שטיינער פון דעם טראָטואַר, האט ער געמאָסטען דיא שמרעקע אין זיינע געדאנקען, און זיך פאָרנעשטעלט וויא אזוי זיין קאָפּ וועט צער־שמעטערט ווערען פון דעם פאַל.

ער האט געדענקט וויא אונאַנגענעהם אזא טויט איז איהם געווען, און וויא ער האט זיך געוואונשען צו האבען א רעוואָלווער, נאָר ער האט עס דאמאלס ניט געקענט בעהויפטען, ער איז געווען צו ארעם דאָפיר.

„און יעצט,“ האט ער געמורמעלט, „בין איך רייך — יא, רייך גענוג צו בעזיטצען א רעוואָלווער. דאס געלד ברענגט מיר יעצט דעם איינציגען נוטצען וואס איך האב מײן אייגענעם רעוואָלווער. אָבער, וואס איז דער אונטערשיעד? טויט איז טויט, און דורך וועלכער אַרט מען ערריכט איהם, מאכט עס קיין אונ־טערשיעד.“

ער האט זיך אָנגעלעהנט אויף'ן ביינקעל, און פֿאַרטנעזעמט זיינע נע-
דאַנקען :

„וואס וואָרט געווען, ווען איך וואָרט דאמאלס געפאַסט דעם ענטשרום
אויף'ן פּלאַטץ און בעגאַנגען זעלבסטמאָרד דורך אַרונטער וואַרפען זיך? וואָלט
איך עפעס פּערלירען? אָה ניין! איך וואָלט זעהר פּיעל פּערדיענט און אַנדערע
געבען מיר, וואָרטען איך בעסער אויסגעמאַכט אין דעו זעלט. ערשטענס וואָלט
איך מיך געמאַלט אויף אזוי ווייט ערניערדיגט, אום מיך צו פּערקויפּען, דאן וואָלט
איך מיך ניט פּערליעבט אין א פּרויענצימער, וואס האסט מיך. דיא הויפטזאַך
יוואָלט געווען, וואס דיא געזעלשאַפט וואָלט פטור געוואָרען פון א שווינדלערדישען
און שאַרפּזינגען פינאַנציער, און גרויסע מאַסען געלד וואָלטען זיך בייא מיר ניט
אָנגעזאַמעלט צום פּערלוסט פון אַנדערע.

ער האט געשוידערט זיך פֿאַרשטעלענדיג דיא לעמטצע צוועלף יאָהר פון זיין
לעבען.

דער טויט אליין איז דיא איינציגע זאַך אין לעבען, האט ער ווייטער געזאגט,
„וואס איז זיכער פּאַזיטיוו און בעשטימט. דער טויט נאַרט ניט, און אין איהר
געפינט מען רוה. אלעס איז פּוסט, געמיינ, דום, נאַריש און פּול מיט שמערצען,
ווייל עס איז לעבען; דער טויט האט קיין איינציגען פון דינעז חסרונות, ער איז
אלאז אויך דיא איינציגע געטרייע ווירקליכקייט. בייא נאָט! איך בערייהע פון מיין
טיעפען הערצען וואס איך האב איבערגעלעבט דיא לעמטצע 12 יאָהר!“

דער קאַמפּף אין דער וועלט, דער שטרייט צו עראָבערן און בעזיעגען, וואס
ער האט דורכגעמאַכט, איז בייא איהם ערשיענען וויא א נאַרישער קינדער-
שפּיעל.

„יא, עס איז וואָהר,“ האט ער געברומט, „מיין ווילען איז א שטאַרקער, און
אין מיין קאָפּ ליעגט א מערקווירדיגע גוטע מאַשין. מיט מיין ווילען האב איך גער-
שטירצט, געבראַכען, צערשטערט, פּעראַכטעט, און אויך געבויעט, ערריכטעט און
געגרינדעט זעהר פּיעלעס. אָבער וואס ניטצט מיר דאס אלעס? האט עס מיך
געקענט גליקליך מאַכען? ניין, און טווענד מאל ניין! ווען איך האב מיך שוין
געערעכענט אַלס דער גרעסטער און מעכטיגסטער, וועלכער קען יעדען וואַרפען צו
מיינע פּיס, דאמאלס איז ערשיענען אין מיין ברוסט אזא מין געפּיהל, וואס איך
האב געשטרעבט דאַנענען. אָבער לויט מיין גאַנצען שטאַרקען ווילען, האב איך
דינעזע געפּיהל פון מיר ניט געקענט פּעריטרייבען

וויא אירגענד איין אנדערער דומקאָפּ, בין איך, שמאַרקער מאַן, געפאלען צו
דיא פיס פון א פערזאָן מיט א קליידעל — א פרויענצימער! בייא גאָט! וויא
לעבערליך דאס איז, און דאָך איז עס א טהאטזאכע! פלאוועי, א פרויענצימער, א
שוואַכעס פרויענצימער, האט מיט איין שטייט, אומגעשטירצט דעם געזעצן מאָד
נומענט וואס איך האב אויפגעבויעט, און וויא א קארטעך הייזעל, וואס קינדער בויען,
אזוי איז אַלעס צוזאַמענגעפאלען!

„אבשייליך! דאס לעבען איז אבשייליך! ווארום פערלעבען מיר זיך אין
פרויענצימער אויף אזוי ווייט, אז דאס זאָל אונז קענען רואינירען! ווע, גאָט אָדער
דיא נאַטור וויל, דאס מיר זאָלען פאבריצירען דעם מין, און דאפיר לעבען א פרוי,
איז עס דען ניט גענוג ווען מיר האבען א נייגונג צו איהר? צו וועלכען צוועק
ניטצט נאך דאס פערצווייפעלטע געפיוול וואס זאָל אונז שטירצען אין אָבגרונד?
ווען א פרויענצימער, צו וועלכער מיר האבען א נייגונג, לעבט אונז ניט, דאן דארף
דיעזע נייגונג פערשווינדען וויא דאס אַז פון א פערברענטען שטרוי, און מיר זאָלען
האבען דיא נייגונג צו איין אנדערע.

„אזוי זאָג איך, וואָלט איך איינגעאָרדנעט, ווען איך זאָל זיין א גאָט. אָבער
אזוי וויא איך בין ניט מעהר וויא א דומער מענטש, מיט לעבערליכע וויסענשאפטען
פון וועלכע איך קען מיך ניט בעפרייען, דאן דארף איך שטארבען!

„יאה, איך דענק, אז נאך אלעמען, איז גאָט אָדער דיא נאַטור, דאָך גערעכט!
איך האב מיר פאָרגעשטעלט, אז דיא גאַנצע-וועלט בעשטעהט נאָר אין הייפענס
גאָלד און אין דער עראָבערונג פיר פערמעגענס. מיר איז נאר קיינמאל ניט אייגען
פאלען, אז ניט דאס אליין קען זיין דיא גאַנצע וועלט. איך האב גערעכענט, אז מיט
גאָלד קען מען זיך קויפען דאס שענסטע פרויענצימער און זיך בעפרייעדיגען וויא
מען וויל. אַלעס האב איך עררייכט, און וואס גאָלד קען נאָר פערשאפען, האב איך
גענאָסען.

„איז דאס דיא וועלט? ניין, האט מיר געענטפערט דיא נאַטור. איך האב
מיך אימער געשפירט אליין, פרעמד, עלענד און אונצופריעדען. דיא אוצרות, דיא
עהדע פון א גאַנצער וועלט, דער רוהם פון דיא גרעסטע מענער — קיין זאָך האט
מיך געקענט טרייסטען.

„דיא נאַטור, וויא עס שיינט, קען זיך נוסם זיין אונבאַרמעהעריג. זיא האט
מיך אָנגעלאָזען אויף א היבשער צייט נאכצוגעהען מיין קאַפּרוי, און דאן, אום טיך
דאַפעל צו בעשטראפען, האט זיא אין מיר ערוועקט דיא ווילרעסטע לעבע.

„און צו וועמען? צו דיעזער פרוי וואס האט מיך געקויפט פאר געלד; צו דיעזער פרוי, וואס האטט מיין געגענווארט און פערזאכטעט אפילו דעם פלאטין וואו איך שרעט מיט מייע פיס.

„יא, אין דיעזער פרוי האב איך מיך פערליעבט! און מיין ליעבע איז נאך איבערגעשטימענע דעם גראד פון איהר האט.

„נאך, איך ווייס וואס איך האב אויסגעלימען! האָפנונג און פערצווייפלונג האבען זיך געוועקסעלט אין מיין ברוסט אין יעדען אויגענבליק, און בייא יעדעס מאל וואס איין געפיהל האט בעזענט דאס צווייטע, איז געמאכט געוואָרען א נייע וואונדע אין מיין הערצען...“

ער האט זיך אויסגעווישט דיא אוינען און האט זיך אויפגעהויבען.

זיין בליק איז געפאָרען צום רעוואָלווער.

„דוא ביסט מיין איינציגער געטרייער פריינד!“ האט ער געמורמעלט צום רעוואָלווער איהם אויפגעהויבענדיג. „דוא וועסט מיר העלפען אין מיינע גויסען, און דורך דיר וועט פאר מיר פון דיעזער וויסטער און דומער וועלט, ווערען איין שוואַרצער און דונקלער פלעק, וואס וועט מיך ניט ערגערן אָדער אינטערעסירען.“

בלויז אויף איין זאך האט ער זיך אביסעל בערהיגט.

„אָך!“ האט ער געזאָגט, „וואס פאר א גרויסע זאכען איך וואָלט געקענט אויפמהן אין לעבען, ווען פלאויע וואָרט ניט אזוי אונבארמהערציג געטרעטען אויף מיינע געפיהלע! אין דיעזען טאָג וואס זיא וואָלט זיך ארויף געוואָרפען אויף מיין ברוסט, און מיר געזאָגט: „איך ליעב דיך!“ — יא, אין דיעזען טאָג וואָלט איך מיך געשפירט שטארק גענוג אויפצוהייבען דיא גאנצע וועלט! יעטצע, אבשייליכע וועלט! וואו איך האב אזוי פיעל געלימען, האב איך פיר דיר דיא טיעפסטע פערזאָהונג. איך האָס דיך מיט אלעמען, כל־זמן איך האב מיט מיין קראפט ניט געקענט עראָבערן פלאויען!“

ער האט אויפגעהויבען דעם רעוואָלווער.

עס איז געווען א העררליכער מאָרגען.

דורך דעם אָפענעם פענסטער האט זיך אריין געזאָסען א שטראָם גאָלדענע זיגן־שטראַהלען, וואס האט אויסגעזעהען צו דערמאָהנען דיא מענשהייט אין א בליהענדער און שעהנע יונגע.

ארום און ארום, האט דיא ריעזע שטאַרט פאָרן אָנגעפאָנגען איהר גרויסע

טהעטיגקייט.

נאנטאס האט צוגעלייגט דעם רעוואָלוער צו זיין שליף. דאס קאלטע
אייזען האט געמאכט איין איינדרוק אויף זיין דערהיטצטעם לייב.
גראַדע דאמאלס האט זיך דיא טהיר אויפגעריסען, און פלאווע איז אריין אין
צימער.

מיט א שנעלער ווענדונג פון איהר האַנד, האט זיא אַוועק געצויגען דעם
רעוואָלוער פון זיין קאַפּ.

דיא קוגעל איז אריין אין דער וואַנט.

זיא איז געווען בלאַס און ציטערענד, אָבער נאך שעהנער וויא אימער. איהר
אויפגענונג איז געווען אזוי גרויס, אז זיא האט נאר ניט געקענט רעדען.
נאנטאס האט צו איהר געבליקט מיט ערשטוינען.

„וואס ווילט איהר, מאַדאַם?“ האט ער געפרעגט זיך שפירענדיג שטאַרק
בעליידיגט פון איהר האַנדלונג.

זיא האט נאך אימער ניט געקענט רעדען.

מיט א העפטיגען ריס, האט זיא אַרויס געכאַפט דעם רעוואָלוער פון זיין
האַנד און אַרויס געשמיסען פון דעם פענסטער.

נאנטאס האט אויפגעצויגען מיט דיא אַקסלען, וויא איינער רעדט: „זייט
איהר משוגע אָדער שיכור?“

„מיין גאַט!“ האט זיא ענדליך געזאָגט און איז צוגענאַנגען געהנטער. „וואס
האט איהר געוואָלט טהון?“

„וואס קימערט עס אייך?“

„איך בעט אייך,“ האט זיא געזאָגט ציטערענדיג, „רעדט ניט צו מיר

אַזוי...“

„וואס וויכט איהר פון מיר האבען? האב איך אייך דען ניט געגעבען דאס
רעכט צו האַנדלען וויא איהר ווילט? ווארום שטערט איהר מיך?“

„אך!“ האט זיא אויסגעשריען, „איך ליעב דיך! איך ליעב דיך, ווייל דוא
ביסט שטאַרק!“

זיא האט אויסגעשטרעקט איהרע הענד און איהם אומאַרמט. ער איז געווען
וויא בערווישט און ניט געוואוסט וואס עס טהוט זיך מיט איהם.

„זיך געהמען דאס לעבען,“ האט זיא געמורמעלט, „אַה, ניין, ניין! דאס
דאַרפט איהר ניט טהון! איהר מוזט לעבען!“

נאנטאס האט אָנגעפאַנגען עפעס צו בעגרייפּען, אָבער ער האט זיך באַכרד

עראינעוים אן דער לעטצטער נאכט און איז געבליעבען שטעהן זיא אָנקוקענדיג מיט א פראגענדען בליק.

נאך איידער זיא האט געקענט רעדען א וואָרט, האט זיך געהערט א געריש פון דער דיענערשאפט, וואס איז געקומען זעהען דיא ארוואכע פון דעם שאָס.

פלאוויע האט זייא בעגעגענט אויף דיא טרעפען, און פאסענדיג איהר גע- וועהנליכע קאלטבליטיגקייט, האט זיא געזאָגט:

„עס איז נאר ניט! געהט צוריק! געהט צוריק! מאַנסיע נאנטאס האט געשאַסען א קאמין!“

דיא דיענער זיינען צוריק געגאנגען, און זיא האט זיך צו איהם גע- ווענדעט:

„נאנטאס, יעטצט האסטו א רעכט פון מיר צו פערלאנגען איין ערקלערונג. איך בין בערייט דאס צו טהון. קום ארונטער אין זאלאָן.“

דאס געפיהל פון גליק און צופריעדענהייט, האט שנעל צוריק געקעהרט צו נאנטאס'ן, און ער האט אויסגעשריען:

„ניין, ניין! איך וויל קיינע ערקלערונג! איך בין גליקליך! גליקליך!“
ער האט אָנגעכאפט איהרע ביידע הענד און זייא געקושט.

„איך דאַנק דיר, נאנטאס, פיר דיין פערטרויען אין מיר,“ האט זיא געזאגט, „אַבער, ווען דוא ווילסט בערוהיגען מיין געוויסען, דאַן וויל איך דוא זאָלסט מיך אויסהערען.“

זייא האבען אָנגעפאנגען אַרונטער צו געהען דיא טרעפען, ווען דער אַלטער באַראָן איז זייא ענטקעגען געקומען.

דער באַראָן האט געהערט פון א שאָס, און אַבוואָהל ער האט געהערט פון פלאוויע'ס ערקלערונג, איז איהם דיא גאנצע געשיכטע פאַרגעקומען פערדעכטיג, און ער איז דערפאר געקומען אליין זעהען וואס עס האט פאַסירט.

נאנטאס האט געפיהרט פלאוויע'ן בייא דער האַנד. אזא סצענע, האט נאך דער באַראָן ניט געזעהען ביז דאמאלס. אן דער מונטערער מיענע אויף פלאוויע'ס בלאַסעס געזיכט, האט ער דערקענט, אז צווישען איהר מיט זיין איידעם, איז פאַר- געקומען עפעס אונגעוועהנליכעס.

דער אַלטער איז געבליעבען שטעהען און ערוואַרטעט דיא צווייא יונגע מענשען גאַלען איהם ענטקעגען קומען.

„פאטער,“ האט פלאוויע זיך דאַן געווענדעט צום פאטער איהם קושענדיג.

אויף'ן שטערען, „גראטוליר מיך צו מיין גליק. נאנטאס, זאָל פון היינט אָן און ווייטער, זיין מיין פיעלגעליעבטער מאַן!“

„אָך! מיין קינד!“ האט דער אַלטער געמורמעלט מיט טרערען אין דיא אויגען, „דוא מאכסט מיך גליקליך!“

נאנטאס האט נאך אימער ניט געקענט רעדען. און ער האט שטילשווייגענד גערייכט זיין האַנד דעם אַלטען באַראָן.

„פאטער!“ האט פלאַוויע ווייטער געזאגט, „איך האב אָבזונגעבען מיין מאַן איין ערקלערונג...“

„קיין ערקלערונג!“ האט נאנטאס אונטערבראָכען.

„געטשולדיגט מיר,“ האט זיא געזאגט, „דאס איז איין ערקלערונג פיר מיר זעלבסט. אַלאָ, מיין וואונש איז, אז דוא זאָלסט אויך דערבייא זיין. איך האב קיין זאך מיטצוהיילען, פאר וועלכער איך זאָל מיך דאַרפן שעחמען פאר מיין ליעבען פאטער.“

זיא זיינען אריין אין זאַלאָן, און נאכדעם וויא דער באַראָן האט זיך געזעטצט, האט פלאַוויע אָנגעזייגט פאר נאנטאס'ן א פלאַטץ אויף א סאָפּאַ, און זיא האט זיך געזעטצט געגענאיבער איהם.

„דאָ האסטו מיין האַנד, נאנטאס!“ האט זיא געזאגט אויסשמרעקענדיג איהר קליינע ווייסע האַנד, „צום צייכען פון מיין ליעבע צו דיר. און האַלטענדיג מיין האַנד אין דיינער, שווער איך דיר, בייא דער עראינערונג אן מיין טויטער מוטער און בייא דעם לעבען פון מיין ליעבען פאטער און קינד, אז גראַדע אזוי וויא דוא האסט מיך ניט בעריהרט זייט אונזער האָכצייט, אזוי האט מיך קיין איינציגער אנדערער מאַן אין דער וועלט בעריהרט...“

פלאַוויע האט דאָן אויסגעבראָכען אין א געוויין. נאנטאס איז געווען זעהר געריהרט און גאר ניט געקענט רעדען. עס איז בייא איהם ניט געווען דער מינדעסטער צווייפעל, אז פלאַוויע, דיא שטאַלצע און האַרטגעקיענע שענההייט, זאגט דיא וואַהרהייט, אפילו ווען זיא זאָל זיך ניט שווערען, נאָר ווען זיא האט זיך נאך אַזוי געשוואוירען, איז יעדער פערדאכט אוועק.

„דיא געשיכטע פון לעטצטער נאכט,“ האט פלאַוויע פאַרטגעזעטצט, „איז געווען א געמיינהייט דורכגעפיהרט פון דע פאָנדעט מיט דער הילפע פון מאַדאָ-אַזעל שין.“

„וואס? וואס איז געשהען?“ האט זיך דער באַראָן אריין געמישט.

„איך וועל דיר שפעטער אלעס דערצעהלען. און יעצט, נאנטאס, צו דיר : זייט דיא לעמצטע צווייא מאָנאט, האב איך דיך אָנגעפאָנגען צו ליעבען, אָבער איך בין געווען צו שטאַלץ דאס מיר זעלבסט צו פערטרויען. איך האב פון דיר קיין אויג אַרונטער גענומען פון דער צייט וואס דוא האסט פאַרבֿערייטט דעם רעוואָלווער בייא נאכט אויף דיין שריבֿטיש. דיא טרערען וואס איך האב פערנאסען, ווען דוא האסט היינט אין דער פֿריה געקושט מיין קינד, קען איך דיר ניט אָבשילדערן. דיא נאַנצע צייט וואס דוא האסט פערבראכט אין דאָרשטיבעל, בין איך געשטאנען בייא דער טהיר, און, דאַנקען גאָט, איך האב דיך גערעטעט צו דער פּאַסענדער צייט !”

נאנטאס האט נאך אמאל געקושט איהרע הענד מיט זיינע ברענענדע ליפּען, און געמורמעלט :

„אלעס איז שעהן, אלעס איז הערליך און געטליך, אָבער נאָר מיט דיר, מיין געליעבטע פּלאַוויע ! אָהן דיר, איז עס א פינסטערע און טרויעריגע וועלט !”

צווייא מאָנאט זיינען פאַראיבער, און נאנטאס'עס פינאַנץ־פּלענער פיר פּראַנקרייך, זיינען ניט נאָר אַקצעפּטירט געוואָרען פון דעם קייזער און פּאַרלאַמענט, זאָנדערן דאס נאנצע פּאָלק האט דערצו איינגעשטימט.

ענדליך האט פּראַנקרייך דאָך אריין געקריענען א פּעהיגען פינאַנץ־מיניסטער און דיא אָרדנונג אין דיא פינאַנצען, האט גערעטעט דיא מאָנאַרכיסטישע רעד גיערונג.

אָבער וואס איז מיט נאנטאס'ן געוואָרען ? ווארום האט ער אָנגעפּאָנגען אזוי צו פערנאכלעסיגען זיין אָמט ? ווארום האט ער ניט בעזוכט דאס מיניסטעריום און ניט געוואָלט עמפּפּאָנגען אין בעזוך דיא גרעסטע מענער פון דער רעד גיערונג ?

מען האט זיך אָנגעפּאָנגען איבער איהם צו בעקראנען ביים קייזער, און נאָר פּאַלעאָן, וועלכער האט אנפּאנגס זעהר שטאַרק געהאלטען פאר דעם נייעם פינאַנץ־מיניסטער, איז אויך אונצופריעדען געוואָרען.

אין א מאָג האט דער קייזער געשיקט א ספעציעלען שליח צו נאנטאס'ן און איהם אויפגעפּאָרדערט ער זאָל איהם קומען בעזוכען. נאנטאס איז ערשינען אין קייזערליכען פּאַלאַסט און איז באלד אויפגענומען

געוואָרען פון דעם קיזער, וועלכער האט איהם זעהר העפליך גערייכט זיין האַנד.

„וויא געהט עס אייך, מאָנסיע?״ האט דער קיזער געפרעגט פריינדליך.
„זעהר גוט, מאַיעסטעט!״ האט נאַנטאַס געענטפערט מיט א גליקליכעם געזיכט.

„עס פרייט מיך, מאָנסיע, דאס צו הערען. אָבער איהר וועט מיר ענט- שוודיגען: מען האט זיך אויף אייך לעטצטענס בעקלאַנט, דאס איהר פערנאר לעסיגט זעהר אייער אַמט. איז דאס וואָהר?״

„יא, מאַיעסטעט.״

„יא? און ווארום?״

„ווייל מיינע פעהיגקייטען זיינען א זאך דער פערנאַנענהייט.״

„דער פערנאַנענהייט?״ האט דער קיזער געפרעגט ערשטוינט.

„יא, מאַיעסטעט; איך האב בעזעסען אויסעראַרענטליכע פעהיגקייטען, ווען מיין איינציגעם שטרעבען און ציעל אין דער וועלט, איז נאָר געווען צו עראָבערן און בעזעגען. יעמט, האב איך געזיעגט, און מיינע פעהיגקייטען זיינען צו ענדע.״

דער קיזער האט איהם בעטראַכט אייניגע אויגענבליקען מיט בעוואונדערונג, און דאן האט זיך בעוועזען א פינסטערע מיענע אויף זיין געזיכט, בעקאַנט בייא דיא באַנאַפאַרטס אלס א צייכען פון גרויסער אויפגענונג.

„מאָנסיע!״ האט נאַפאָלעאָן געמורמעלט וויטהענר. „איך וויל ניט פרעגען נאך דיא אורזאַכען פון אייערע בעהויפטונגען; זייא בעקימערן מיך ניט. אָבער איך וויל ניט צו קאָזען, אז דאס לאַנד זאָל געפיהרט ווערען פון אָבגעלעבטע מענשען. איך פרעג אייך נאך אמאל: קענט איהר אָנווענדען אייערע געוועזענע טהעטיג- קייטען אין אייער אַמט?״

„צו מיין בעדויערן, מאַיעסטעט, קען איך דאס אייך ניט פערשפרעכען.״

„דאן וועט איהר אַהיים געהען און אריין שיקען אייער רעזיגנאַציע. אונזער אונטעררעדונג איז געשלאָסען.״

דער קיזער האט זיך אָבגעווענדעט און פערלאָזען דאס צימער.

נאַנטאַס האט ניט אויסגעזעהען שטאַרק בעטריעכט דאָריבער און ער איז אויך ניט פיעל פערבליעבען אין פאלאַסט.

אָהיים קומענדיג, האט ער באַלד אָבגעשריעבען זיין רעזיגנאַציע און דיעזע אריין געשיקט צום קיזער.

דיא רעזיגנאציאן איז געווען אין דער געוועהנליכער פאָרם, וויא דער פאל איז מיט אלע רעזיגנירענרע מיניסטאָרען.

ווען נאפאלעאָן האט איבערגעלעזען דיא רעזיגנאציאָן, איז ער שוין געווען בער רוהיגט. ער האט אָבער באלד איינגעזעהען, דאס נאכדעם וויא דאס פאָלק ווייס ניט וואס עס איז פאָרגענאָנגען, וועט מען איהם בעשולדיגען אין דער רעזיגנאציאָן פון אזא פעהיגען מאַן, און ער איז שוין געווען גענוג אונפאָפולער אום אויף זיך ארויף צו ציהען דעם פאָלקס־האט. ער האט גלייך צוריק געשיקט דיא רעזיגנאציאָן צו נאנטאס'ן מיט פאָנגענדען קורצען נאָמיין :

„מאָנסיע :

„איהר וועט אזוי גוט זיין און אנגעבען אורזאכען, פֿירזענליכע אורזאכען פיר אייער רעזיגנאציאָן ; דען, לויט וויא איך האב מיר געמערקט, זייט איהר דערעזיגנער וואס איז צופריעדען צו רעזיגנירען.

„נאפאלעאָן.“

נאנטאס האט פערשטאנען, און ער האט אריין געשיקט א צווייטע רעזיגנאציאָן, וואו ער האט אָנגעגעבען דיא אורזאכע, אז ער איז שוין מיעד פון דער ארבייט, און נאכדעם זיין אויפנאבע מיט דעם פינאנץ־פלאן איז צו ענדע, ווינשט ער זעלבסט זיך צוריק צו ציהען, אָהנע אירנענד וועלכע אַנדערע פֿירוואַט אָדער פאָליטישע אורזאכען.

דיא רעזיגנאציאָן איז דאָן פובליצירט געוואָרען אין אלע צייטונגען.

נאך אין דערזעלבער וואָך, האט נאנטאס אָנגעפאָנגען אויפצולעזען זיין גרויסעם פינאנץ־חורו. ער האט בעצאָהלט יעדען איינעם וואס האט מיט איהם פערקעהרט אין פינאנץ, און דאָן אָבערזייזט מיט זיין פרוי און קינד אויף זיין לאַנד־גוט וואס ער האט לעטצטענס געקויפט.

„ביז יעצט,“ האט פלאווע צו איהם געזאגט זייענדיג אליין, „האב איך זיך ניט געפרעגט נאך דער אורזאכע פון דיין אונטהעטיגקייט אין געשעפט. יעצט, וועסטו מיר ענטשולדיגען, בין איך נייגעריג צו וויסען ווארום דוא האסט זיך צוריק געצויגען פון דער פינאנץ־וועלט ?“

נאנטאס האט גענומען זיין פרוי'ס האנד און זיא געקושט.

„פלאווע !“ האט ער געזאגט צערטליך, „איך וועל דיר אלעס ערקלערען. עס איז געווען א צייט, ווע איך האב גערעכענט, אז דעם מענשען'ס גליק, אז דעם מענשען'ס שטרעבען, איז נאָר צו קעמפּען מיט זיין מיט־מענשען, וויא א ווילדע חיה, און עראָבערן און בעזיענען. דוא ביסט מין בעסטער עדות, אז אין דיעזער

בעציהונג, האט נאך פיעללייכט קיין מענש אזוי ווייט געגרייכט וויא איך. הויפענס נאָלד און מאַסען מענישען, זיינען געלעגען צו מיינע פיס, און איך בין אימזשטאַנדע געווען אויפצוקאָכען לענדער, אויפברויזען נאַציאָנען און פּערוויררען פעלקער. איך האב געקענט געוועלטיגען איבער לעבען און טויט — אָבער, נאך אַלעמען, בין איך געווען אונגליקליך. אום דיר צו זאגען דיא וואהרהייט, האב איך נאך זאָגאַר פריהער איידער איך האב דיר געליעבט, מיך געשפירט פרעמד אין דיעזער וועלט, און מיך גערעכענט פאר איין עלענדען רויבער..."

"א רויבער?" האט זיא איהם אונטערבראָכען. "אָה ניין, נאַנטאַס! אזוי פיהרט זיך דיא וועלט, און דאס איז דיא מענשהייט. מען אַרבייט פיר דער ער אָבערונג פון געלד און פערמעגען."

"יאה, יא, אזוי איז עס, אָבער אין דער וועלט, אונטער דער מענשהייט, האבען מיר א סך פאַלשע אנויכטען, און דער מענש יאָנט זיך אמאל נאך זוכענדיג זיין גליק זיין נאַנצעס לעבען, און ער שטאַרבט איין אונגליקליכער. ער רעכענט אימער, אַז ער האט ערגריפען דאס גליק, און צום סוף האלט ער מעהר ניט וויא א שאטען אין דיא הענד."

פלאַוויע האט צו איהם געבליקט מיט געשפאַנטער אינטערעסע.

"דיא נאַטור אָדער גאָט," האט ער פאַרטגעזעצט, "האט אונז געשאפען צו לעבען אלס מאַן און פרוי און טהיילען דיא הערצענסגעפיהלע. ארע אנדערע גער פיהלע פון גליק, זיינען נאָר קערע שאטענס און קענען ניטמאלס גליקליך מאכען דעם מענשען. איך האב עס בייגעוואָנט אין דער ערפאהרונג פון מיין לעבען, און..."

ער האט נאך אמאל ערגריפען איהר האנד און געמורמעלט:

"אָהן דיר, פלאַוויע, וואָלט בייא מיר דיא קייזערליכע קרוין געווען א לאַסט; מיט דיר, פלאַוויע, מיט דיין לעבע, איז זאָגאַר ארמוטה איין אנגענעהמער קאַמפף אין לעבען וואס פערשאפט מיר פערנגיגען."

"איך פערשטעה איך פערשטעה," האט פלאַוויע געמורמעלט מיט א גליקליכען שמייכעלע. "דוא האסט רעכט, נאַנטאַס, דאס גליק פון א מענשען קיענט ניט נאָר אין רייכטהום אליין."

"דאס אַלזאָ, מיין ליעבע," האט ער ווייטער געזאגט, "איז געווען דיא אורזאַכע, ווארום איך האב אויפגעגעבען מיין פינאַנציעלע טהעטיגקייט. איך וויל מעהר ניט אָנהויפען סיין נאָלד, וואס איז, אין פיעלע פעללע, נאָר א לאַסט אויף דעם געוויכען. איך בין רייך גענוג, און פון היינט אָן און ווייטער צו העלפען מיט

מיין גליק ערלייכטערן דיא ליידען פון אנדערע, דאס זאל זיין מיין שטרעבונג
אין לעבען, און דוא, מיין לעבע, זאלסט זיין מיין שותף דורכפיהרען מייע
פלענער.

זיינע אויגען האבען געלענצט מיט טרערען פון גליק, און פלאויע האט צוגע
בויען איהרע שעהנע ליפען און זיין אַבגעפרעסט אויף זיינע נאסע אויגען.
„יא, יא, נאנטאס,“ האט זיא געמורמעלט, „איך וועל דיר העלפען גליק־
ליך זיין.“

זיא האט איהם געהאלטען א לאנגע צייט אומארט, און דאן האט זיא איהם
עפעס איינגעראטט אין אויער, גלייך וויא זיא האט זיך געשעהמט זאגאר פאר דיא
שטומע ווענט ארויס צו זאגען.

נאנטאס האט אויפגעצויטערט מיט פערנגיעגען און ער האט זיא ליידענדי
שאפטליך געקוישט.

„גארעלע!“ האט ער געשריען, „וואס דארפסטו זיך שעהמען? פערמעהרט,
איך בין דערמיט דער גליקליכסטער מענש אין דער וועלט! דאס איז דיא פרוכט
פון אונזער לעבע און פון אונזער גליק!“

זיא האט זיך אָבגעווענדעט אויף א זייט שמייכלענדיג פערשעהמט.
נאנטאס האט ניעמאלס מעהר צוריק געקעהרט צו דער פינאנציעלער וועלט,
אז זיין איינציגע אויפגאבע אין לעבען איז געוואָרען, צו זאָרגען פיר זיינע קינדער
און פערווענדען זיין רייכטום פיר דיא גרויסע וואָהלטהעהטיגע אַנשטאלטען.

ע נ ד ע

עס איז ערשיענען פון דרוק דער בעריהמסער ראָסאָן

פריהלינג-שמראמען

— פון —

א. מורגעניעוו.

איבערזעצט פון לעאן קאברין

פריהלינג-שמראמען איז איינע פון דיא בעסטע ווערק וואָס דער גרויסער רוסישער שרייבער א. מורגעניעוו האָט געשאפן אין דיזע ווערק גיט ער אונז אַ בילד פון איין עלטערען אונפגעהיירא-מען מאָן, וועלכער בעריימט זיין אויסגעלאָסענעם און פרייליכען לעבען אין דער יוגענד; עראינערונגען קומען איהם אין קאָפּ אזוי ווי פריהלינג-שמראמען, זיי לאָזען איהם ניט רוהען און פערפאלגען איהם ווי שוואַרצע שאַמענס, ער דערמאָהנט זיך ווי ער האָט אַמאָל געלעבט, געדליעבט און האָט געקענט פיהרען אַ גליקליכען פאַמיליען-לעבען און האָט עס אַליין צושטערט און פערניכטעט צוליעב זיינע דומע און רייצענדע פאַנטאַזיעס. אָט דיזע געדאַנקען דערמרינקט ער אין בערוישענדע געטרענקע.

פריהלינג-שמראמען איז אַ מיסטרעאהאָפּטע שילדערונג. איהר זעהט ווי אין אַ שפיגעל אַלעס וואָס די ריינע פאַנטאַזיע פון פערפאַסער האָט געוואָלט אַרויסבריינגען, און איהר ווערט בענייטערט לעדער זענדיג.

פריהלינג-שמראמען איז געדרוקט אויף אַ שעהנעם פאַפיער און געפאַסט אין אַ פראַכטפאָלען קאָווער.

פרייז 30 סענט.

צו בעקומען ביי אַלע בוכהענדלער, ווי אויך ביי די פערלעגער

HEBREW PUBLISHING COMPANY,

88-85-87 Canal Street,

New York

300
פּיִדּוּשֵׁעַס

וועלט בעריהמטע
אפּעראַם

300
פּיִדּוּשֵׁעַס

„מריסמאן און
איזאלדע“
„אאירא“
„רינאלעמא“
„מרוכאדור“
„מראוויאמא“
„הונענאמען“
„פראפעס“
„דיא וויין“
„פאוסט“
„מלכה שבא“
„בארבער פון
מעוויל“
„פיריסאני“
„לוציא“
„לא באהעם“
„מארעם“
„באמערפליי“
„קאוואלעריא“
„פאליאמשי“
„נאווארען“
„סאלאמע“
„קארמען“

**בעשריעבען און ערקלעהרען
אין פליין אידיש
— פון —
וויליאם עדלין.**

דעם אינהאלט פון דעם דראמאטישען
שושעם און דער כאראקטער פון דער
מוזיק פון דיא בעסטע 25 איטאליענישע,
פראנצויזישע און דייטשע אפּעראס. מי
דער וואָס געהט אין אפּערא און מי
דער וואָס האָט ליעב לעזען וועגען דיא
פראכטפולע שושעמען פון דיא גרעסטע
אפּעראס קען אין דיעזען בוך געפינען
פיעלעס וואָס פערשאפט דעם העכסטען
עסטהעמישען פערנעניגען.

**קויפט דעם בוך איבער דיא
שעהנסטע קינסט.**

און זעהט וואָס פאר א וועלט
פון גענוס עס איז דאָ פאר אלע
מענשען פון אלע קלאסען. דער
בוך דארף זיך געפינען ביי יעדן
דען וואָס האָט ליעב צו לעזען
די בעסטע דראמאטען, דראמאס
און פאָעזיע.

„מאזארט“
„בעטהאווען“
„וואנגער“
„ווערדי“
„מיערבעער“
„האלעווי“
„גונא“
„גאלדמארק“
„ראסיני“
„בעליני“
„דאניצעטי“
„פומשיני“
„מאסקאני“
„לעאָנאַקאָוואלא“
„מאסענע“
„שמראוס“
„ביזע“
„דאן שוואן“
„פירעליא“
„מאנהייזער“
„לאהענגריך“
„פארסיפאלי“

פּרײַז 85 סענט פראשירט און 50 סענט געבונדען

Hebrew Publishing Co.,
85 Canal Street, New York, City.

דער אשמדאי

— פון —

לעאניד אנדרעייען

איבערזעצט פון מ. קאמיץ.

דויע דראמא איז די גרעסטע קונסט-ווערק וואָס איז בעשאַפֿען גע-
וואָרען אין דויען יאהר-הונדערט, עס איז אַ ווערק צו לערנען און שמוי-
רען ערהאַבענע געדאַנקען, פּילאָזאָפּישע אָבּהאַנדלונגען און אירדישע ניי-
גונגען, און אלעס איז ווי מיט אַ שלייער פּערדעקט אום דער לעזער אָדער
דער צושייער זאָל ניט מיט אַמאָל פּערבלעדעם ווערען פון די גלענצענדע
און שטראַהלענדע הערליכקייט וואָס לייענט אין דויער ווערק.

דער אשמדאי וועט פון אָנפאַנג פיר דעם לעזער זיין אַביסעל
שווער צו פּערשטעהן אָבער אז ער וועט האָבען דורכגעלעזען די ערשטע
סצענעס פּאַרויכטיג וועט ער דאָן שטופּענווייז אָנפאַנגען צו פּערשטעהן
און פּעגרייפֿען די נואַלדיגע קונסט אין קריטיק וואָס לייענט פּעהאַלטען
אין דויער ווערק, און אזוי ווי אַ מאַגנעטישע קראַפט וועט איהם ציהען צו
לעזען אַלץ ווייטער און ווייטער צו דערגרייכען די טיעפּסטע געדאַנקען
וואָס דער פּערפאַסער האָט געוואָלט דורכפיהרען.

דער אשמדאי איז ערשט מיט אַ יאָהר צוריק ערשינען פון
פּערפאַסער'ס פּערער און אין דויער קורצער צייט איז עס שוין איבער-
זעצט געוואָרען אין אלע וועלט-שפּראַכען און האָט געמאַכט די גרעסטע
סענסישאַן אין אלע וועלט טהיילען, עס איז אויפגעפיהרט געוואָרען אין
די גרעסטע טהעאַטער-מעמפלען און איבעראַל האָט עס געמאַכט דעם
גרעסטען ערפּאָלג.

דער אשמדאי וועט אייך קירצליך אויפגעפיהרט ווערען אויף
דער אירישער ביהנע פון די ליפּציג טהעאַטער קאָמפּאַני
און וועט אייך זיכער האָבען דעם זעלבען ערפּאָלג.

דער אשמדאי איז פּיין געדרוקט אויף אַ שעהנעם פּאַפּיער און
געפאַסט אין אַ פּראַכטפּאָלען קאָווער.

פּרייז 25 סענט.

HEBREW PUBLISHING COMPANY,
83-85-87 Canal Street, New York.

— די א —

אימיגראנטען

— פון —

לעאן קאברין

דיזער ראָמאַן פֿון דעם בעוואוסטען אידישען שריפטשטעלער אין דראַמאטישן לעאַן קאַברין איז אין אמתער פעריל אין דער אידישער ליטעראַטור. אין איהם ווערט געשילדערט מיט ברענענדיגע פארבען דאָס לעבען פון די אידישע אימיגראַנטען אין אמעריקא, דער שווערער שטרויט, וואָס די אימיגראַנטען האָבען צו פיהרען אין דיזער לאַנד פאר זייער עקזיסטענץ. דאן פיהרט דער פערפאַסער פאר אונז ארויס אין דיווען ווערק אַ גאנצע גאלערעע פון טיפען און כאַראַקטערע, פון'ס לעבען אין אינזער אידישען קוואַרטאַל.

אויך ווירד דאָרט געשילדערט ציוניסטען, אידישע אַסימי-ליאַטאָרס, סאַציאַליסטען, אַנאַרכיסטען אין אזוי ווייטער. אויסער דעם איז דער ראָמאַן אליין זעהר אַניאינטערעסאַנטער די לעזער וואָס ווילען זיך בעקענען מיט דער אידישער גאַציאָנאַלער פראַגע און מיט דער אידישער לאַגע בכלל, דאַרפֿען לעזען

„די אימיגראַנטען“

און די וואָס זוכען אין אַראָמאַן אַניאינטערעסאַנטע האַנד-לונג, אויפֿרעגענדע סצענען, וועלען דאָס אַלעס געפינען אין דיווען ווערק פֿון לעאַן קאַברין.

פרייז 30 סענט.

צו בעקומען ביי אלע בוכהנדלער, ווי אויך ביי די סערילעקערז

HEBREW PUBLISHING COMPANY,

88-85-87 Canal Street, New York.

100 געקליבענע

שריפטען

— פון —

ז. ליבין.

דאָס איז דער נאָמען פֿון ליבנים לעצמע ערצהלונגען וועלכע זיינען געווען געדרוקט אין פֿערשיעדענע צייטונגען און יאָרנאלען און זיי. נען יעצט ערשינען אין בוך-פֿאַרם. די געקליבענע שריפטען זיינען ערשינען אונטער פֿאַל-גענדען סדר:

I גלות-בילדער.

II ליעבע.

III סוּזשעמען.

IV בילדער פֿון דעם ארימען לעבען אין ניוארק.

V דער קרויזים.

VI פֿערשיעדענעס.

VII ערנסטער שפּאס.

פר. ליבין האָט אַ נאָמען געגעבען זיינע לעצמע שריפטען, געקלי-בענע שריפטען וויל ער האָט זיי אויסגעקליבען פֿון די טויענדע וועלכע זיינען לעצטענס פֿון איהם ערשינען. און נור די בעסטע וועלכע זיינען אינטערעסאנט און בעלעהרענד האָט ער אונז איבערגעגעבן צו דרו-קען אין בוך-פֿאַרם.

די געקליבענע שריפטען פֿון ז. ליבין איז געדרוקט אויף שעהנעם פּאַפּיער און געבונדען אין אַ פּראַכטפֿאַלען באַנד.

פרייז 1 דאלער.

צו בעקומען אין אלע בוכהאנדלונגען ווי אויך בי די פֿערלענער:

HEBREW PUBLISHING COMPANY,
83-85-87 Canal Street, New York.